Al. I. Ștefănescu

În căutarea Isoldei

Al. I. Ștefănescu

În căutarea Isoldei

Al. I. Ştefănescu

În căutarea Isoldei

— Suită cu interludii —

1967
Editura pentru Literatură

Coperta : *Anamaria Smighelschi*

„Seigneurs,
les bons trouvères d'antan
ont conté ce conte
pour tous ceux qui s'aiment
non pour les autres."

Le roman de Tristan et Iseult.

Băiatul avea cincisprezece ani și cutreiera, beat de descoperirea lui, pădurea subcarpatină în plină glorie a verii.

Urcase într-un suflet și, o dată ajuns pe șeaua lată a dealului, se lungise pe un trunchi doborît, să mai răsufle. Trunchiul, negru și moale de putred, îl primi ca un pat răcoros. Crîngul domnea jur împrejur, parcă fără margini, tăcut, doar văzduhul tremura ușor, planurile de umbră și lumină urmînd legile savante ale caleidoscopului. Cînd băiatului i se potoliră bătăile sîngelui, tăcerea pădurii înflori deodată mărunt, cu zvonul abia simțit al miriadelor ei de foșnete.

Băiatul rămase așa, o vreme, în desfătare.

Pe neașteptate, un zgomot bizar, violent, foarte repede oprit, irupse aproape de el. Era un rîcîit ascuțit care îți încrîncena carnea, așa cum se întîmplă cînd în mijlocul unei pastorale acul diafragmei e împins brusc și devastator peste filigrana discului.

Băiatul își reținu răsuflarea, dar un timp zgomotul nu reveni.

Apoi, tocmai cînd înălța prudent capul, răsună din nou, la fel de strident, exasperat — o sfîșiere aproape continuă, un șir de țipete scurte — curmîndu-se pe negîndite, ca în fața unui gol de aer. De data aceasta

însă, băiatul îl identificase, în fața lui și spre dreapta, pe un fundal întunecat unde, în primul plan, se afla un copac bătrîn, un stejar gros, greu de cuprins cu brațele. În penumbra verzui-cafenie, trunchiul aducea cu un uriaș stîlp de catedrală, pe care dungile longitudinale ale scoarței curgeau învălmășite, ca vinele fumurii ale unei marmuri.

Băiatul se ridică întîi pe nesimțite în capul oaselor, apoi încercă să se apropie, pășind cu mii de precauțiuni, nescăpînd stejarul din ochi. Truda îi fu răsplătită, pentru că hîrșcîitura nervoasă irupse din nou și coaja copacului vibră scurt în strigăte răgușite. Urmă o lungă tăcere, încremenită ca și băiatul, în timpul căreia trunchiul se distanță de fondul întunecos, căpătă contur, culori, iar crăpăturile scoarței își dezvăluiră formele și adîncimea. Băiatul răsufla cît putea mai lin, fremătînd de acea curiozitate aproape maladivă a citadinului scăpat în mijlocul naturii.

Cînd sunetul așteptat zgîrie din nou liniștea de aur moale a crîngului, băiatul deosebi un fulger roșcat: o arătare, abia mai mare decît pumnul, făcea amețitor ocolul trunchiului, producînd acel zgomot feroce care îi dăduse fiori. Vietatea se oprise brusc, numai suflu și încordare, la doi metri în fața lui. Putu astfel să observe în voie trupul elegant al animalului, cu cele patru lăbuțe

ancorate lateral, ca niște mici cîngi ascuțite, cu coada stufoasă mai lungă decît corpul, acoperit cu blană roșie, sclipitoare, sub care palpitau pachețelele cu mușchi în vizibilă, extraordinară tensiune. Pieptul mic adăpostea desigur o spaimă nebună. Pîntecele mătăsos se umfla și se desumfla repede și nemăsurat, iar sălbăticiunea pîndea cu înfrigurare anumite semne, imperceptibile, știute și temute numai de ea, neglijînd pe omul care o privea dintr-o apropiere în alte împrejurări socotită desigur primejdioasă.

Băiatul continua să stea nemișcat. Simțea că avea să asiste la unul din miliardele de acte mărunte, tragice, prin care se exprimă cerințele elementare ale vieții. Pîndea, tot atît de încordat ca și vietatea, să vadă de unde și cum avea să apară dușmanul. Cînd, la un țipăt al copacului, căci așa resimțea băiatul zgomotul ghearelor ce se înfigeau fulgerător și repetat în scoarța acestuia, se arătă dușmanul așteptat, își înghiți cu greu un strigăt de uimire : era un animal identic cu primul, tot tremurînd de încordare, s-ar fi spus tot înspăimîntat de moarte. Cele două făpturi se pîndeau sau se urmăreau una pe alta. Trunchiul copacului le servea drept pavăză și ascunziș totodată. „Se dușmănesc..." gîndi băiatul, apoi părîndu-i-se că una dintre ele avea întotdeauna inițiativa mișcărilor, iar cealaltă nu făcea decît să

răspundă cu o perfectă sincronizare, șovăi tulburat... „sau cine știe?" Oricum, nu se sinchiseau de el. Își duceau cu înverșunare lupta neînduplecată ce le alcătuia destinul.

Un timp lung, jocul primejdios se petrecu în fața băiatului, apoi — poate cînd mirosul omului, animal terestru uriaș și greoi, învălui trunchiul stejarului — una dintre cele două veverițe, desigur urmărita, țîșni în susul arborelui și astfel coroana copacului își pierdu aerul ei pașnic și se transformă într-un cîmp de bătaie. Ca două proiectile roșii, dezordonate, micile făpturi se înălțau sau se prăbușeau cu iuțeală uluitoare și de multe ori nu le mai putea urmări decît după deplasările de culoare ale frunzișului sau după suspinele mereu sfîșietoare ale scoarței. La un moment dat le zări sus de tot, la brațele limită ale copacului, ramuri subțiri și slabe. Fugărita apucase pe un drum greșit. Creanga tremurîndă și stingheră nu mai oferea nici o scăpare.

„A prins-o!" șopti băiatul, atît de cîștigat de spectacol încît vorbea singur. „Să nu cadă... amîndouă", gîndi imediat, îngrijorat.

În clipa cînd totul părea pierdut — urmăritoarea se oprise, învăluită în rigiditatea aceea care precedă triumfurile — fugara se răsuci pe neașteptate, sări grațios și deznădăjduit în același timp peste partenera sur-

prinsă și se topi din nou în desișul frunzișului.

Un ceas întreg, poate două, petrecuse atunci băiatul sub bătrînul stejar, cu ochii pe sus, pînă cînd durerea ascuțită din ceafă îl învinsese și renunțase să mai aștepte sfîrșitul acelei curse fără frîu, amețitoare și primejdioase care, înțelesese el, era dragostea, un fel de dragoste — sau poate toate felurile.

Capitolul întîi

„...et les vit qui se regardaient en silence comme éffarés et comme ravis"

1

Se cunoşteau de fapt de cîţiva ani, poate trei, de pe vremea cînd erau amîndoi studenţi, ea în primul an, el în ultimul. El o saluta convenţional, ca pe o cunoştinţă de ocazie. De cînd terminase facultatea, se întîlneau foarte rar, căci el avea slujbă, undeva „la Statistică". Totuşi, aşa cum se întîmplă, continua să mai treacă pe la Universitate, în virtutea obişnuinţei, poate din cauza singurătăţii.

— Domnule Florescu, e un seminar interesant despre Blaga, nu vrei să vii cu mine ?

Îl invitase un tînăr întunecat, scund şi foarte metafizic, cu care Florescu se vedea de obicei la cantina studenţească unde prînzeau amîndoi, căci nici din acest punct de vedere funcţionarul de la Statistică nu se rupsese de mediul universitar.

După ce pătrunseseră în sala seminarului şi se aşezaseră faţă în faţă, la o masă lungă şi verde, ca de ruletă, Ion Florescu întrebă :

— Şi cine vorbeşte ?

— Domnișoara Maria Sîmboteanu.

În glasul totdeauna cavernos al sumbrului student vibrase de data aceasta un fel de melodie.

Florescu se uită în direcția indicată, descoperi că pe domnișoara Sîmboteanu o știa de mult, fără să-i cunoască și numele de botez, o privi lung, mai ales din pricina melodiei ce străbătuse în glasul studentului și, în sfîrșit, pentru a justifica acestă privire, spuse fetei cîteva cuvinte amabile.

Ea nu răspunse decît printr-un surîs recunoscător, pe care Florescu îl recepționă grăbit, trecîndu-și privirea din nou asupra amicului său, dar imediat, ca acei comici distrați care nu văd fiara decît după ce au sărutat-o pe frunte, se întoarse fulgerător. Surîsul fetei era neașteptat, chiar exploziv : întregul chip pulsa intens și tăcut, iradiind acea lumină neagră, blîndă și totuși pătrunzătoare, a soarelui eclipselor. Florescu simți că lunecă într-un mediu străin, un fel de baie magnetică. Chipul fetei se izolă de restul lumii, o tăcere artificială anulă flecăreala din sală, și el rămase fixat, aderent la soarele negru, un timp incalculabil.

O clipă ce se dilată nemăsurat.

Cînd încetul cu încetul, își regăsi mîinile, trupul, cînd murmurul din sală își recăpătă tonalitatea reală, cînd recunoscu lucrurile care-l înconjurau, așa cum percepi pe rînd detaliile unei nave care iese dintr-un nor de ceață, Florescu se simți în primul rînd furios. Cum ? Domnișoara Maria Sîmboteanu ? Dar ce, n-o mai văzuse ?

„Poate n-ai mai văzut-o !" își zise și atunci o privi „la rece".

Domnişoara Maria Sîmboteanu nu oferise la prima vedere nimic neobişnuit, nimic mai mult decît observase Ion Florescu şi pînă atunci. Şi totuşi. Poate armonia aceea de alb şi negru ? Purta o bluză albă, foarte fină, pe foi aproape negre, cu dungi extrem de subţiri, albe. Nu era de loc fardată, părul negru, cu firul bănuit şi el subţire, era pieptănat peste cap, cu o mică, nepretenţioasă buclă, în partea dreaptă. Putea fi o fetiţă precoce, foarte cuminte şi silitoare. Florescu examină torsul care se legăna tot timpul între spătarul scaunului şi marginea mesei : albul străveziu al bluzei învăluia umerii ascuţiţi, care se plecau bolnăvicios spre toracele puţin scobit, denotînd o excesivă aplicare la masa de studiu, iar sînii se ghiceau mici, oblici, laterali, de loc impudici. Braţele — şi ele subţiri, pe jumătate goale, cu pielea măslinie şi pe antebraţe cu fire negre de păr, docile şi lucioase — încadrau pieptul ca nişte rame, completînd imaginea unui bust care te chema să-l aperi de frig, de lovituri sau de senzaţii tari. Mîinile — uscate, negricioase, nervoase, cu degete fine dar falange vizibile, cu unghiile tăiate în carne, neîngrijite. Linia gîtului, în schimb, suia îndrăzneaţă şi se pierdea plăcut sub părul „rulat" pe ceafă. Chipul oacheş, cu o tentă lividă — poate fusese bolnavă ? — avea un oval aproape perfect, dacă bărbia n-ar fi ieşit puţin în afară. Gura, nu prea mare, oferea buze arcuite, deşi subţiri, şi avea colţurile marcate, trase în sus, neaşteptat voluptoase. Cînd rîdea, două cute plecau de la nările înalte ale unui nas drept, poate cam lung, treceau prin comisurile originale ale gurii şi se uneau în mica adîncitură de deasupra bărbiei, buzele se subţiau de tot şi apăreau

cele două șiruri de dinți mici, ascuțiți. Avea caninii mari, puțin încălecați : o notă de animalitate care surprindea în aspectul general decolorat și ascetic. Dinții aceștia feroci sugerau ceva din înfățișarea micilor carnivore zvelte și elegante, dar cu mușcătura puternică, nevăstuica poate. Notînd picanteria pistruilor pe un ten oacheș, Florescu trecu, ceva mai nesigur, la cercetarea ochilor. Depărtați mult unul de altul, cu sprîncene desenate tradițional și pleoape mari, fumurii, aveau o mobilitate neobișnuită : erau cînd ovali, cînd migdalați, cînd înguști chiar și, deși căprui, diferența de culoare dintre iris și pupilă era atît de mică, încît Florescu îi găsi negri și așa îi consideră tot restul vieții.

Domnișoara Sîmboteanu contrazicea la prima vedere o bună parte din intuițiile și deducțiile lui Florescu, căci se arăta volubilă, vorbea și rîdea într-una, tot umbla printre hîrtiile din fața ei, probabil emoționată la gîndul expunerii pe care avea s-o facă ; se comporta, cu alte cuvinte, întru totul firesc. Dar tocmai cînd Florescu, în urma studiului său, se pregătea să reducă din magia acelui surîs care îl subjugase atît de neașteptat, fata, simțindu-se observată, îl privi deodată drept în ochi. Pe chipul ei se așternu o seriozitate necerută de împrejurări, trăsăturile i se accentuară luînd forma lor ideală și luminile negre din ochi i se aprinseră cu putere.

Florescu încercă se se împotrivească o frîntură de secundă atracției acum cunoscute a soarelui eclipselor, dar dîndu-și seama că aceasta se înzecea automat, deveni conștient de zădărnicia rezistenței și se hotărî să adere cît mai deplin la fluidul întunecat, posesor al acelor necunoscute virtuți. De data aceasta, nu mai era vorba,

ca în cazul primului surîs, de o îmbăiere a fiinţei lui într-un alt univers, de o simplă izolare faţă de lucrurile înconjurătoare, ci i se păru că s-a stabilit un circuit între ei doi, o comunicare pe un canal numai al lor, că nu numai el călătorea pe un tărîm neumblat dar şi că în făptura lui, cineva, acea fată sau cel puţin sonda privirii ei, străpungea zone pe care nici el nu le cunoştea, sau nu avusese forţa, curajul de a le cerceta. Sondarea reciprocă, nesfîrşită în timp pentru că trecea în straturi de conştiinţă atît de adînci, deveni tot mai greu de suportat şi întreruperea ei nu putu avea loc decît cu mari eforturi de amîndouă părţile: parcă trăgeau amîndoi de valvele unei scoici monstruoase, trudindu-se din răsputeri să le îndepărteze, controlîndu-şi neîncetat eforturile, cu perspectiva de a fi striviţi la fiecare convulsie a puternicei făpturi marine, pînă cînd ligamentul acesteia — vraja lor — cedă, şi se regăsiră fiecare de partea lui, speriaţi, tulburaţi, cu cîte o enormă cochilie în braţe, care le împiedica mişcările, făcîndu-i să răsufle greu, cu sîngele pierit din obraji.

După această a doua înfruntare, fugiră unul de celălalt.

Florescu se uită insistent în ochii altei fete aşezată chiar în faţa lui, dar la cealaltă masă, şi îi surîse repetat, pînă cînd îşi aminti că era foarte mioapă şi că de la cei cinci-şase metri care se aflau între ei, ea nu putea distinge mare lucru din avansurile lui. Maria Sîmboteanu, la rîndul ei, schimba replici în stînga şi în dreapta, foşnea mereu hîrtiile din faţă, răspundea dezordonat adoraţiei greu conţinute a studentului metafi-

zic, făcea adică orice, numai să nu se întoarcă spre Florescu.

De fapt însă, în cele aproape două ceasuri care urmară, în timp ce Maria Sîmboteanu își citea lucrarea, ridicînd din cînd în cînd ochii de pe fișele ei, fie cu gestul oratorului fie, mai ales, pentru a asculta cu respectul cuvenit întreruperile și observațiile profesorului așezat alături, privirile lor, care se așteptau îndelung, se conectară de zeci de ori, de fiecare dată mai automat și mai adînc, obsesiv și inevitabil, pe canalul acela de comunicare ce era numai al lor și unde aveau loc nenumărate invazii, pînde și retrageri.

La cîteva zile după întîlnirea de la seminar -- era în mai 1942 — în caietul de însemnări al lui Ion Florescu, figura următoarea frază enormă : „Se pare că am descoperit femeia care e în stare să facă din mine un zeu. Se numește Maria Sîmboteanu".

2

În amiaza aceea, pe Bulevard — gîndise mai tîrziu Maria Sîmboteanu — ea se luptase mult timp împotriva unei veselii inexplicabile, împotriva tendinței obscure dar puternice, de a găsi plăcut, bun, frumos tot ce i se întîmpla alături de acel bărbat tînăr, blond, înalt, care se numea Ion Florescu, și pe care-l cunoștea, la drept vorbind, abia de cîteva ore.

Desigur, îl ştia mai de mult, aflase şi unele lucruri despre el de la prietena ei, dar pînă la seminarul cînd ea îşi citise lucrarea despre Blaga şi el o pironise îndelung şi repetat cu privirea, îi fusese perfect străin. Străin şi antipatic chiar. Era licenţiat, venea rar pe la facultate, prietenii lui nu făceau parte dintre colegii cu care ea se legase într-o vreme, ba chiar dimpotrivă. Atunci, la seminarul acela, emoţia o gîtuise tot timpul, era slabă, fusese greu bolnavă şi, spre surprinderea ei, găsise în ochii lui un sprijin neaşteptat. De cîte ori i se rupea glasul, sau cînd o interpela profesorul, ridica privirea de pe hîrtii şi ştia că avea să găsească ochii lui albaştri aţintiţi asupra ei, ochi puţin holbaţi, de o fixitate care nu era stranie, ci inspira încredere, chiar dacă razele lor supuse erau uneori puternice şi o ameţeau. N-avusese vreme să-şi pună întrebări, era mult prea solicitată din toate părţile şi se mulţumise recunoscătoare, poate prea recunoscătoare, să se odihnească în lumina lor constantă, cu un anumit abandon pentru care apoi se dojenise. La plecare, întîrziase puţin. Ar fi vrut să stea de vorbă cu el, continua să-i simtă privirea de undeva, dintre zecile de studenţi circulînd dezordonat în coridorul lung şi întunecos. Îşi dăduse seama că ceva se întîmplase cu ei doi, că deşi nu fusese destul de atentă, totuşi purta în minte, obsedanţi, irişii aceia bombaţi, albaştri, dar zărindu-l o clipă glumind afectat într-un grup zgomotos, se răsgîndise şi plecase aproape demonstrativ. Îl mai întîlnise o dată la un seminar similar, dar erau rău plasaţi, el venise tîrziu, nu găsise un loc din care amîndoi să se poată privi în voie, ca atunci cînd se afla la doi

metri în fața ei. În rarele dăți cînd ochii lor se regăsiseră, constatase că jocul știut nu pierduse nimic din blînda lui violență, că ea inhala cu aceeași lăcomie aburul albastru și că acesta conținea sub seninătatea lui aparentă o forță primejdioasă, așa cum au flăcările palide și albăstrui de laborator care dezvoltă temperaturi înalte. Plecase mai tulburată de astă dată și în zilele următoare pusese pe neașteptate tot felul de întrebări despre Florescu prietenilor ei și mai ales Smarandei, al cărei frate fusese coleg cu el.

Și apoi, deodată, în ziua aceea... O aștepta pe Smaranda în holul de marmură al facultății. Stătea lîngă unul din stîlpii desgustător de trandafirii — semănau mai mult a parizer decît a piatră — cu geanta plină de cărți atîrnîndu-i grea de brațul subțire. El, Florescu, trecuse însoțit de profesor — de fapt era invers, dar ei așa-i păruse — și se înclinase mut și stîngaci în direcția ei, încît de necaz ar fi vrut să-l ignore, nu putuse însă din pricina profesorului. Le răspunsese amîndorura cu acea politețe uzuală a domnișoarelor binecrescute pe care în sinea ei o disprețuia adînc și apoi le întorsese spatele, privind nervoasă, cu afectată nerăbdare, scara pe care, în realitate, Smaranda nu putea să coboare decît peste zece minute.

Glasul lui, răsunînd apoi foarte aproape de ea, o lovise puternic, ca acele izbituri neașteptate care-ți opresc răsuflarea și te paralizează momentan. Nu se putuse răsuci spre el, Florescu venise în fața ei, cam bîlbîit, foarte grăbit. Ce-i spunea, ce-i spunea? Nu înțelegea bine. Bucuria, pe care o crezuse atunci doar a cochetăriei răsplătite, o înăbușea. Iată-l, venise în sfîrșit, ce

putea fi altceva decît urmarea acelor priviri ? Zicea că „are să-i spună ceva", dar că nu știu ce și că „o roagă să-i permită"...

— Spuneți, rostise ea răspicat, după ce-și revenise, ajutată și mulțumită mai ales, de fîstîceala lui.

Îi stătea bine așa, înalt, puțin aplecat pe o parte spre ea, dînd mereu din mîna dreaptă în semn de scuze, privind-o fără s-o vadă, bîlbîindu-se în continuare, cu albastrul ochilor scînteind mocnit pe chipul palid.

— Bine. Dacă vreți, la librăria din Bulevard, la ora douăsprezece, fixase ea.

Își recăpătase calmul, îl lua repede, studențește, ca și cum îi era destul de indiferentă întîlnirea solicitată și între timp îi arunca priviri scurte, iuți și ironice.

— Am să fiu împreună cu Smaranda, să știți, specificase ea cu umor.

Dar el, fără să observe, se apleca mereu spre ea, blond și albastru, gulerul alb al cămășii i se strîmbase pe haină, și se înclina mereu, extrem de recunoscător, parcă pierdut.

— Vă mulțumesc. Vă mulțumesc. Vă mulțumesc foarte mult.

Plecase cu pași repezi — îl aștepta profesorul, îl lăsase în drum pentru ea ! — gonind aproape, cînd ridica un picior parcă ridica tot trupul, și ea privise în urma lui, încrețind ușor gura într-o strîmbătură de satisfacție aproape maternă.

Da, venise Smaranda, venise și el la librăria de pe Bulevard, foarte punctual. Cît așteptaseră, ea cu Smaranda, tremurase că el nu va veni și o irita acest sentiment. După aceea îi plăcuse să-și închipuie că de fapt

el le pîndise o vreme, timid, într-un colț întunecat al marei librării. Schimbară replici neînsemnate la raionul de cărți străine, apoi, la invitația lui, ieșiră toți trei pe Bulevard.

Amiaza era caldă, bună, zgomotoasă, ei mergeau cu pași rari, sporovăind, mai ales Smaranda și Ion. Profitase la început de glumele lor ca să-l examineze pe furiș, tresărind de cîte ori el o surprindea, încercînd să-l prindă și ea, reușind și resimțind de fiecare dată o plăcere scurtă, ascuțită. După o vreme devenise nerăbdătoare : Ce-avea el „să-i spună" ? Smaranda rîdea neîngăduit de mult și de tare, vorbeau amîndoi tot timpul, pe ea o durea brațul din pricina servietei supraîncărcate. Îi trecu prin gînd să ia tramvaiul și să-i lase, prea-i apăreau antipatici : el făcînd spirite dubioase, ea cu sănătatea ei agresivă.

Observînd probabil fruntea încrețită a prietenei sale, Smaranda își luase la revedere, nu fără o privire de reproș : doar Maria fusese aceea care-o rugase să rămînă, pentru ca „acest Florescu să nu-și închipuie cine știe ce".

O bucată de drum, conversația lor se hrăni din rămășițele a ceea ce fusese sporovăiala Smarandei, apoi se subție treptat, pînă se opri de tot. Trecuseră pe lîngă cele două statui din centru, Bulevardul devenise provincial, castanii îi învăluiau în umbra lor deasă, doar vîntul alerga pe trotuarul larg jucîndu-se brutal cu un fel de mîțișori care se-nvolburau pretutindeni. Din cînd în cînd trecea tramvaiul, congestionat și drept, huruind îndelung ca un tunet de cîmpie. Pășeau unul lîngă altul tăcuți, prudenți și în același timp foarte deschiși, plini de așteptare, teamă, nerăbdare, mergeau ca spre

un eșafod îndepărtat, încă invizibil, unde nu se știa ce va avea loc : o Naștere miraculoasă a Mîntuitorului, sau decapitarea vreunei regine eretice.

El vorbise într-un tîrziu, cu o voce surdă, chinuită, întreruptă, privind drept în față, cu ochii puțin holbați ca atunci la seminar, dînd mereu din mîna dreaptă.

— Știi, vorbele sînt atît de grosolane... au atîtea înțelesuri. Mi-ar trebui alt mijloc de expresie, mai adecvat, muzica, sau unul mai precis și mai direct, mimica. De cînd te-am privit atunci, în sala aceea, s-a întîmplat ceva. Mi-ai făcut o impresie puternică, o impresie foarte puternică. Aveam certitudinea că dacă aș fi alături de dumneata... m-aș simți foarte bine. Asta fac acum — și asta am vrut să spun. Asta !

Ultimul cuvînt fusese ca un strigăt.

O privise deodată deschis, zîmbitor, aerian, eliberat. Se înălțase, și de-acolo de sus, se apleca spre ea, albastru și blond, suplu și puternic, învăluind-o, legănînd-o, ridicînd-o într-o zonă a lui, nemaiîncercată, ca în acele peisaje montane, cu văzduhul ca sticla, unde orizonturile te amețesc și unde simți că pămîntul te ține pe ce are el mai pur, pe inimile lui de piatră.

Fusese primul act al bucuriei inexplicabile care urmase, al acelei veselii care găsea plăcut, bun, frumos tot ce i se întîmpla alături de el, al acelei exaltări generale, durînd fără întrerupere cele două ceasuri pînă acasă. Încercase să se împotrivească, debitase cîteva cochetării răutăcioase și voit convenționale, își repetase în minte avertismentele grave ale unora dintre cei care-i vorbiseră despre el, răstălmăcise de mai multe ori, mintal sau fățiș, vorbe de-ale lui, unele gesturi, un anumit rictus al

gurii mari cu buzele prea libere, dar totul fusese în zadar.

Se tutuiseră curînd, el îi luase geanta cu sila, cînd o apucase de braţ ea şi-l lipise de piept şi falangele degetelor lui mari, lungi, se ciocniseră electric de coastele ei subţiri, nu-i îngăduise să ia tramvaiul, o dusese pînă-n poartă, departe, la capul liniei, unde locuia ea, şi-i smulsese o „întîlnire" pentru aceeaşi seară. Comisese cu alte cuvinte exact acele acţiuni pe care ea, Maria Sîmboteanu, le condamna la unele colege, care „se plimbau pe Cale", „flirtau pe stradă", se tutuiau de la prima întîlnire, „n-aveau pudoare" — iar cînd încerca să descopere sursa acelei voioşii neîntrerupte nu reuşea să încropească nici un fel de explicaţii logice.

În schimb, o asediau imaginile.

El, Florescu, fusese ca vîntul acela de pe Bulevard, mîngîietor şi violent, ubicuu şi multiform, plecînd haihui şi revenind din coastă, încurcîndu-i părul şi netezindu-i veşmintele, fierbinte şi răcoros, îmbătînd-o cu miresme cîmpeneşti sau izbind-o cu esenţe citadine, *nepărăsind-o o clipă,* nici atunci cînd se îngropa pe o străduţă laterală sau cînd suia, învîrtejindu-se, în vîrfurile castanilor.

Sau i se părea că fusese mereu în mijlocul unui cerc de lumină, ca acelea pe care le proiectează unele felinare de mînă. Cercul se mişca o dată cu ea, *nepărăsind-o o clipă,* îi mima cele mai mici gesturi sau mişcări şi, în acelaşi timp, filtra pentru ea un univers nocturn, spălîndu-l de umbre şi ameninţări, făcîndu-l concret şi prietenos, uşor de străbătut, bucuros să fie călcat de picioarele ei.

Alteori îl vedea pe Florescu, dansînd în jurul ei, *nepărăsind-o o clipă,* ca un leu tînăr, puternic și auriu, care-și însoțește îmblînzitoarea, sărind enorm și mlădios, gudurîndu-se sau înălțîndu-se în două picioare și agitînd laba mare, catifelată, sfiindu-se să i-o pună pe umăr, dorind s-o mursece sau s-o răstoarne în țărînă ca într-un leagăn, temîndu-se nu de cravașa ei ci de privirea care ar exprima dezaprobarea, mîrîind în stînga și în dreapta spre dușmani închipuiți, păzind-o cu venerație, gelozie și patimă, sau dimpotrivă lăsîndu-se deodată pe spate, moale și fără apărare, ca un cățelandru uriaș ce se predă copilului stăpîn.

Și în toate aceste imagini ea își apăruse mereu veselă, veselă, veselă, împărtășindu-se dintr-o bucurie fără surse precise — ca lacurile izolate de munte, transparente, ale căror izvoare sînt nevăzute sau ca vegetațiile blănoase de luncă, aparent fără rădăcini — o bucurie fluidă și tenace, cu atît mai sclipitoare cu cît n-avea alt argument decît însăși existența ei.

3

Cu Maria — își spusese mai tîrziu Florescu — el nu cunoscuse acel moment, uneori îndelung imaginat și pregătit, întotdeauna încărcat de mari comoții, al declarației amoroase propriu-zise. Nu avusese acea senzație de anxietate în fața mărturisirii, neliniște ascuțită care vine, întîi din faptul că dezvălui în fața unui străin, sau

quasi-străin, mişcări dintre cele mai ascunse ale sufletului tău, expui luminii partea ta cea mai vulnerabilă, pe care instinctul însuşi îţi recomandă s-o ţii ferită şi în al doilea rînd, pentru că totul depinde de reacţia celuilalt, dacă el primeşte sau nu mesajul tău, dacă-l înţelege sau nu, şi nimica, nici o presupunere oricît de îndreptăţită, nu te scuteşte de riscul enorm ce zace îngrijorător undeva, dincolo de clipa destăinuirii. S-ar fi spus că el trecuse aceste etape de unul singur, îşi declarase întîi sieşi dragostea — atunci încercase cele mai mari îndoieli şi emoţii — iar în clipa cînd, în holul de marmură al facultăţii, îi ceruse acea întrevedere ca să-i spună „ceva important", avusese loc, într-o formă larvată, şi clipa mult temută a destăinuirii. Aşa încît întîlnirile lor următoare îl găsiseră calm, împăcat cu sine însuşi, puternic, bucurîndu-se pe deplin de sine, de Maria, de universul înconjurător, dansînd în jurul dragostei sale, aidoma acelui „leu tînăr, puternic şi auriu" din închipuirile ei.

Tot aşa, Maria Sîmboteanu, deşi ei lucrurile îi apăreau mai confuze, nici ea n-ar fi putut spune cînd a avut loc clipa destăinuirii, sau dacă chiar avusese loc. În afară de micul şoc, mai mult de cochetărie, pe care i-l provocase abordarea ei de către Florescu, şi de încîntarea inexplicabilă şi permanentă pe care o resimţise alături de el în dimineaţa primei lor plimbări, nu-şi putea aminti vreun moment care să fi putut fi numit al destăinuirii, al declaraţiei propriu-zise. Se trezise pur şi simplu că i se spune „te iubesc", că răspunde cu aceleaşi vocabule, în mod foarte firesc, ca şi cum era ceva de mult consimţit, în ordinea lucrurilor dintre ei doi.

Îndoielile şi chinurile pe care le simţea venind pentru ea aveau să-şi găsească sorgintea în necesitatea unei cu totul alte declaraţii, cea care ar fi sancţionat iubirea lor, la care observa că el nici nu se gîndea, poate socotind-o de la sine înţeleasă, şi anume, cererea în căsătorie.

Cert este că încă din acea dimineaţă de sfîrşit de mai sau început de iunie 1942, ei aveau să se vadă de trei ori pe zi, nesăturîndu-se unul de altul, aveau să intre amîndoi în acel tunel care izolează pe îndrăgostiţi de restul lumii şi care, făcînd abstracţie de condiţiile specifice ale intrării sau ieşirii din el, este semnul neîndoielnic al unei mari iubiri sau, mai exact, al acelei faze a oricărei dragoste adevărate, ce se numeşte pasiune.

Iată, de pildă, chiar în prima seară...

Sînt toţi trei, Maria, Ion şi nelipsita Smaranda, pe o bancă într-un parc. Smaranda nu-l stinghereşte pe Florescu, deşi acesta n-ar putea spune de ce. Nu se întreabă ce caută şi ea acolo, cine a chemat-o şi de ce (e una din precauţiile Mariei, înspăimîntată de plăcerile violente ale dimineţii) o şi iubeşte foarte mult, aşa cum va admite lîngă sine tot ce-i drag Mariei, tot ce-i face ei plăcere sau o întăreşte. (De altfel, foarte curînd, Smaranda va dispărea dintre ei şi nici atunci el nu se va întreba de ce nu mai aude rîsul ei franc, de ce nu-i mai vede chipul rotund care se congestionează atît de puternic cînd e voioasă, încît din ochii ei nu mai rămîn decît două linii scurte, paralele cu gropiţele orizontale din umerii foarte cărnoşi ai obrajilor).

Fetele sînt preocupate, discută în şoaptă, Florescu e discret, nu ascultă, fumează alene, se miră de pacea care i-a coborît în suflet şi în membre — altfel de ce-ar sta atît de destins, cu picioarele lungite pe pietrişul aleii, cu capul aproape culcat pe spătarul învolt al băncii de lemn ? Poate se odihneşte ! Tot timpul drumului, aproape un ceas, a fost neobosit, o frenezie generală îl însufleţise, cele două fete au dus-o într-un rîs din prima clipă, foarte repede au devenit cu toţii un terţet de dionisiacă îmbujorare, jubilarea lor nepotolită avea un aer uşor isteric, judecînd după osîrdia fotografilor de stradă care-i urmăreau aţîţaţi (nouă ! numărase printre rîsete Smaranda). Cele două tinere femei intraseră de-a binelea în componenţa lui Florescu, îi erau ca două braţe cu care strîngea la pieptul lui hiperdilatat frumoasa, predata după-amiază citadină. Dar nu, de fapt acum se gîndeşte la Maria, o fură din cînd în cînd cu coada ochiului : o găseşte mică şi slabă, are o mare poftă s-o apere, s-o ducă în braţe, s-o legene, s-o adoarmă.

— Ce-au cu mine ? De ce nu mă lasă-n pace !

Este chiar glasul Mariei, recunoaşte cu surprindere Florescu. Un glas alterat, chinuit, în care străbat undele ce chircesc ale suferinţei, tuşe stridente de furie neputincioasă, chiar de răutate. Iese precipitat din dulcea reverie, se întoarce spre cele două fete, le priveşte intrigat. Maria e cu spatele, s-a rupt de el, e cu bărbia în palmă, nu-i vede decît pletele negre, parcă are o batistă între degete. Pe chipul de obicei neted al Smarandei,

iată că au apărut linii adînci, sinuoase, desenul grav al durerii împărtășite cu dragoste. Florescu simte lîngă el blocul compact al acestei prietenii feminine, substanța străină a solidarității lor, întemeiată pe lucruri trecute, ostile, de unde el este exclus. Îl cuprinde un fel de gelozie, nu trebuie să le lase să intre în existența aceea necunoscută lui.

— Despre cine vorbiți ? întreabă el, totuși modest, fără să apese pe vreun cuvînt.

Fetele tac.

Florescu tace și el. Spatele îngust, încovoiat al Mariei, care continuă să stea nemișcată, îi forțează respectul, pe omoplații ei subțiați intuiește o clipă mușcătura misterioasă a trecutului, el urăște trecutul, viața lui a început iar astăzi.

Smaranda risipește în sfîrșit ceața, face un gest pe care Florescu nu-l înțelege prea bine.

— Trecutul e dușmanul nostru, se repede el, filozofînd. Trebuie gonit în fiecare zi, călcat în picioare, azvîrlit pe fereastră, ucis !

— Taci ! strigă Maria.

A apucat mîna Smarandei și o strînge, o strînge.

S-a întors brusc, nu se uită la nici unul dintre ei, privește drept în față : e un rondo, în centrul căruia o nalbă uriașă se înalță rigidă — în ciuda rănilor bogat florale continuă să împungă văzduhul cu vîrful ei de un verde rece, alburiu.

Florescu a încremenit. Abia zărește semnalele Smarandei. Unde-i fata zburdalnică de azi dimineață, surîsul luminos, gesturile adolescentine ? Iată aici lîngă

el, o tînără femeie tragică, exaltată, hipersensibilă, cu sfîşieri adînci şi violenţe greu de explicat. Cine este ea de fapt ? Cine-a născut-o, unde-a crescut, ce-a făcut ea timp de douăzeci şi ceva de ani ? Fiecare an a adăugat un nou contur pe trupul ei, în ea sînt douăzeci de Marii, una ascunsă într-alta, tot mai mărunte. Fiecare zi din cele aproape zece mii, s-a marcat undeva în adîncul ei, unele nu se mai pot recunoaşte, altele au identitate precisă, sînt vizibile, le găseşti în mica cicatrice de pe rotula genunchiului, în modul în care pronunţă sunetul „r", în amintirea care strigă „Taci !". Un vînt rece bate în pieptul lui Florescu, spaima ancestrală faţă de „misterul celuilalt" i-a oprit inima : un milion de bariere necunoscute şi de netrecut se află între ei doi, iar lui îi trece prin cap s-o iubească, s-a văzut cu ea de trei ori şi crede că ea „are să facă din el un zeu" ! Dar inima lui Florescu nu se poate opri. Continuă să bată, parcă mai încăpăţînată ca înainte. Ce-i pasă lui de trecutul Mariei ? Să nu scotocească, să nu sape, clipele de astăzi au fost atît de neaşteptate, atît de rare, atît de perfect rotunde, să le deguste, să le consume, să se păstreze în stratul lor de aur, i s-au dăruit, de ce să le cerceteze, toată ziua s-a încîntat de sine însuşi, de ceea ce se petrece în el şi asta i se datoreşte ei, Mariei, şi chiar dacă rolul ei n-ar fi decît secundar, exterior, trecător, şi tot îi este recunoscător şi o iubeşte, o iubeşte, o iubeşte, trebuie să poată să o iubească !

— Iartă-mă Maria, se prosternează el subit, decis la orice. Am vorbit ca un prost, te-am rănit poate.

Ce-mi pasă mie de trecut, de filozofie ? Mie de tine-mi pasă, tu eşti viaţa mea, tu să fii fericită, nimic nu contează, să ştii, pentru mine afară de tine.

Îi ia mîna, i-o dezmiardă, i-o sărută, nu-i stînjenit de Smaranda, de cei care trec pe alee, îi vorbeşte mereu, o înconjoară iar cu alaiul dragostei lui. Nici nu ştie că toate acestea au atîta putere, că acţionează din plin asupra Mariei. Ea îl strînge spasmodic de mînă, parcă recunoscătoare, parcă compătimitoare la adresa amîndorura, apoi acceptă să se ridice toţi trei, să facă împreună cîţiva paşi, pentru ca ea să-şi revină, să se liniştească. Şi cînd ea se ridică, Ion o ia în chip firesc de mijloc, o strînge lîngă el, ca şi cum Smaranda n-ar fi de faţă (ea singură-şi dă seama că începe să nu mai fie) şi Maria se adăposteşte la subsuoara lui, e iar leul ei tînăr şi auriu, palma lui lunecă uşor în sus pe braţul ei subţire şi se opreşte asupra umărului ascuţit pe care-l apără cu pernile calde, pneumatice ale labei lui enorme. Sînt deja înlănţuiţi, el mare, protector şi supus, ea palpitînd, şovăind, încă suflînd adînc, pătrunsă de forţa lui captivantă, lăsîndu-se în voia lui, epuizată şi simţind totuşi cum atingerea şi vorbele lui îi strecoară tot timpul în vine un sînge nou, străin dar bun.

La îndemnul lui Florescu intră toţi trei într-o cofetărie, fetele iau îngheţată, Maria e lacomă ca un copil, mănîncă două, fac mult zgomot toţi trei, pe chipuri li se citeşte iar fericirea, încrederea juvenilă în frumuseţea vieţii, consumatorii din local îi privesc scandalizaţi, mulţi cu plăcere

Deodată Maria tace iar o vreme, ochii îi cresc nemăsurați, Ion o privește, o găsește frumoasă, i-o spune, dar ea șoptește „Să mergem. Mi-e rău..."

N-au făcut cîțiva pași și Florescu simte brusc că ea îi cade în brațe moale, ușoară, cît de ușoară, o susține înspăimîntat, ca și cum, abia găsită, e gata s-o piardă pentru totdeauna, o depune pe prima bancă și se uită implorător la Smaranda, zdravăna Smaranda, cerșind ajutor.

— Știam eu, zice fata, dojenind nu se știe pe cine

Scotocește în poșetă, scoate o sticluță, o plimbă aproape de fața Mariei, care-i de fapt întreagă în brațele lui Ion.

El o strînge ușor, o sărută pe păr, o încurajează ne contenit, îi șoptește rugător zeci de cuvinte fără șir. Ea se trezește anevoie, rămîne în brațele lui, e bine acolo, e cald și moale și sigur, noaptea este și ea caldă și adîncă, coboară peste ei din frunzele late ale castani lor pale de aer prieten. Și mîna ei se rătăcește recunoscătoare pe bărbia lui, pe gura lui moale cu contururi lungi, greu de ghicit. Iar el îi caută mîna cu buzele, i-o sărută îndelung, deget cu deget, vînă de vînă, apoi urmărește cu lăcomie liniile din podul palmei, pînă cînd ea își vine în fire de-a binelea, își retrage mîna, uimită de neașteptatul abandon, înspăimîntată de ceea ce el prefigurează.

— Ce faci ? Ce faci ?

Dar Florescu este puternic, liniștit, blajin. Rostește grav, potolit, temîndu-se de cuvintele mari :

— Sînt mulțumit. Sînt foarte, foarte mulțumit.

4

„Ce zi de basm ! Ce zi de basm !" își repetă Florescu, recapitulînd dimineața de pe Bulevard, seara din Parc. Iată, a descoperit marea dragoste, marea trăire, Absolutul.

Ah, știe desigur, că în întreaga lume *bîntuie furtuna de sînge a celui de-al doilea război mondial.* Doi ani la rînd, și el ca și alții, au ascultat-o *dînd tîrcoale, urlînd dezlănțuită la fruntarii. Tumultul ei înfricoșător* nu slăbea decît cînd cei dinăuntru izbuteau să se asurzească între ei : *Pierderea Ardealului, cutremurul, nebunia legionară.* Apoi *uraganul a întins un braț, una din trombele lui s-a năpustit asupra țării și s-a declarat Războiul Sfînt.* Dar pe el, pe Ion Florescu nimeni nu l-a putut convinge de sfințenia războiului : a făcut ce-a făcut și n-a fost mobilizat. Nu poate fi păcălit, știe că în jurul lui e doar turpitudine și dezmăț, vulgaritate și demagogie, tinerii ca el mor, sînt schilodiți, *departe în stepele Ucrainei,* aici, acasă, domnește luxura și afacerismul, ocrotite de cuvîntările unsuros patetice ale Mareșalului. Numai că *molima s-a întins, au intrat și japonezii și americanii, întreg globul e în flăcări, hitleriștii se înfundă tot mai adînc în Rusia, spre Volga și Caucaz,* toate par să demonstreze că forțele răului au să triumfe. N-ar fi de mirare, nu-i pentru prima oară în istorie ! El, Ion Florescu, micul funcționar de la Statistică, deși crede că știe care tabără e mai aproape de adevăr („mai aproape", pentru că se-ntîmplă și lucruri ce pot zăpăci pe omul cel mai bine inten-

ţionat, ca de pildă, *Pactul sovieto-german, Zborul lui Hess în Anglia,* sau *Alianţa capitalismului american cu comunismul sovietic!*) constată că părerile lui sînt infirmate de realitate, *Puterile Axei merg din succes în succes,* un pesimism crîncen îl apasă din toate puterile şi el e tînăr, n-are nici 24 de ani, nu vrea să moară, doreşte fierbinte să cunoască ceva, cît de cît, din marile plăceri ale vieţii. Ah, din marile plăceri, nu din cele mici, din care se adapă într-o măsură şi fără vreun entuziasm deosebit. N-are bani să studieze, nu se simte atras spre „cariera socială", cu atît mai puţin îl ispiteşte eroismul militar atît de la modă, iar eroismul politic ilegal i se pare aproape dispărut, neputincios şi fără ieşire. În slujba lui de la Statistică nu vede decît cifre, completează formulare, face calcule, întocmeşte rapoarte, e o muncă de birou, nu-ţi dă putinţa să intervii în ceva, să spui cuvîntul tău, să susţii ce crezi că-i bine, să combaţi ce crezi că-i rău. Şi atunci te retragi în tine însuţi, dar nici acolo nu găseşti mare lucru, prea multe laşităţi te privesc batjocoritor, parcă n-ai resurse, nu eşti nimic şi nimeni, te bălăceşti în mediocritate, nu poţi nici măcar să te căsătoreşti, să închegi o familie, să faci copii, să ai un biet rost în viaţă, necum să iubeşti cu adevărat, să întîlneşti una din marile iubiri care nu se poate să existe doar în cărţi, în filme sau în ziare, şi dacă aşa ceva nu ţi se întîmplă şi ţie, înseamnă că nu eşti demn şi capabil să ţi se întîmple!

„Ce zi de basm! Ce zi de basm! îşi repetă „Florescu Ion pe drumul său de întoarcere. A descoperit femeia „care poate face din el un zeu", păşeşte deci

elastic, foarte elastic, aproape zboară. Iată, a alergat în faţa ei, a depus lumea lui la picioarele ei şi ea se revelă sensibilă şi frumoasă, ea îl primeşte, cu o celeritate extraordinară în fond pentru ceea ce ştie el că apare ea în ochii celorlalţi (a şi înţeles multe din pricina fervorii care-l mînă, are simţurile ascuţite, hipertrofiate, chiar puterea lui de gîndire s-a dezvoltat enorm în cursul acestei zile, acestei singure zile !). Ea nu i se refuză, aproape că i se oferă, stă la pieptul lui, îl mîngîie pe obraz, el o duce leşinată în braţe — cu ce delicateţă, nu şi-ar fi bănuit-o vreodată ! — ea suferă, el o apără, ea nu se poate apăra de el, el nu se poate apăra de ea. Ea se anunţă frumoasă, pură, nobilă. Nu-şi poate închipui că ar fi posibil să nu fie pură şi nobilă, altfel cum de-ar iubi-o el, atît de repede şi atît de total ?

„Oho, ce zi de basm ! Ce zi !"

Dar stai, uitase, uitase cu desăvîrşire : în seara asta îl aşteaptă o femeie, ei da, o femeie, o *altă femeie*. Au aranjat asta încă de acum patru zile, e ora zece seara, ea îi pîndeşte sosirea de un ceas, n-are telefon, n-o poate anunţa că nu vine şi ea îl aşteaptă acolo, în camera ei întunecoasă, de pe străduţa aceea al cărei nume îl uită el întotdeauna. Femeia aceasta reprezintă acum trecutul, azi a început viitorul, sigur, nu se poate duce la ea după o asemenea zi. Nu, nu. Cu neputinţă. Nimic nu mai poate încăpea în sufletul lui, prea cîntă pe toate vocile, e ca o orchestră dezlănţuită, toate instrumentele participă la acordul final al zilei şi totuşi, tocmai pentru că e mare, fericirea lui nu poate să fie egoistă, îi crează obligaţii, femeia aceasta îl iubeşte se

pare, va sta acolo ceasuri întregi, se va amărî, şi aşa viaţa ei n-are prea multe lumini, poate numai pe el, Florescu, sosind din cînd în cînd, umplînd iatacul ei totdeauna umbros cu prezenţa lui colorată, mobilă şi lacomă. I-a povestit că fusese accidentată, atunci cînd s-au prăbuşit tribunele de la Cotroceni, la serbările „Restauraţiei". Ceva s-a prăbuşit şi în ea cu acel prilej, nu numai minciuna aviatorului care-i făgăduise s-o ia de nevastă, dar şi coloana ei vertebrală s-a frînt, a stat luni de zile în ghips, şi de atunci înainte, sub aparenţa ei robustă (are umeri largi, regali) e fragilă, trăieşte într-o seră, cu atmosferă moale, parfumată, puţin lîncedă, de amenajarea şi întreţinerea căreia se ocupă cu umilinţă întreaga ei familie, părinţi, surori, unchi, veri...

Florescu hotărăşte rapid — doar o clipă îl miră această rapiditate ! — că fericirea lui recentă, atît de nesperată şi de copleşitoare, nu-i îngăduie să se comporte meschin, ingrat, chiar mojic. Va trece pe la ea, îi va spune că are ceva de lucru acasă şi că nu poate rămîne, apoi va zbura în mansarda lui de la etajul şase şi va contempla petecul de cer care se vede prin lucarnă, cu stelele lui, arzînd în această noapte cu totul altfel ca de obicei.

Cînd pătrunde în încăperea bine cunoscută (ea n-a mai vrut să locuiască împreună cu familia, şi-a închiriat o „cameră mobilată cu intrare separată", la două străzi distanţă, e scandalos ce face, dar cine din familie se poate opune ?) femeia îl primeşte în kimonoul ei negru, cu flori şi păsări exotice în culori violente ; pe figura ei prelungă, tahitiană, pluteşte fericirea.

— Nu se poate, nu se poate să pleci așa ! și se lipește de el, rugătoare și îmbietoare.

E ca o pisică mare, neagră, ce se freacă de piciorul lui, săgetîndu-l cu ochii fosforescenți, a căror fixitate captivantă nu mai are nevoie de vreo adîncime.

— Nu, nu. Plec. Trebuie să plec.

— Să-ți cînt. Lasă-mă să-ți cînt ceva.

Și femeia se așează la pian. Iatacul se umple de frazele lui Chopin, Florescu a luat loc în fotoliu, nu poate pleca în timp ce ea cîntă, clopotele chopiniene bat și în pieptul lui. Aprinde o țigară, închide ochii și se desfată, se desfată de luminile ascunse în sine, suav bombardat de ionii acordurilor.

Trec astfel minute bune, pînă cînd el simte ceva pe genunchi : e capul mare al femeii. Muzica a încetat de mult, ea îl contemplă, ghemuită la picioarele lui. I-a îmbrățișat gambele și tace. O ridică încet, ea îl încolăcește cu brațele de pe care lunecă aripile kimonoului, el șovăie, e ametit puțin, vrea să se desfacă din îmbrățișare, dar întîlnește ochii ei care lucesc prea tare, înoată mut în lacrimi, și e stingherit. Asta l-a și atras pe vremuri la ea, tragedia din privire (tribuna, aviatorul, șira spinării) n-a iubit-o niciodată, s-a socotit doar un dispensator de bucurie. Îi ia și acum capul mare, i-l lipește de pieptul lui, o mîngîie cast, ca pe o soră mai mică, dar femeia îl cunoaște, știe că se poate folosi de sentimentul lui, înalță buzele cerșetoare și-l sărută, întîi candid, apoi mai apăsat, pînă cînd Florescu se tulbură și uită ce-a vrut să spună.

Peste două ceasuri aleargă spre casă, e rușinat, furios, nu înțelege ce s-a întîmplat cu el, de ce *chiar în*

ziua aceasta, cum se poate împăca una cu alta, Maria şi cu această femeie ? A şi brutalizat-o la un moment dat, fuma plin de turbare, ea nu înţelegea. A trebuit să-i spună „Taci o dată !" şi ea a tăcut. Dar nu despre asta e vorba, ci despre ce face el : o înşeală pe Maria, murdăreşte marea lui dragoste încă din prima zi ! Ce-ar spune Maria, să ştie ? Ar leşina, desigur, asta-i prima reacţie, apoi l-ar părăsi pentru totdeauna, martirizată. Îl înspăimîntă această ipoteză, îşi dă seama că-i aproape o certitudine. Dar cum, cum se poate părăsi ceea ce-i unic, total, covîrşitor, pentru un gest de o clipă, lipsit de orice semnificaţie, aproape de orice semnificaţie ? Nu. N-ar lăsa-o. S-ar tîrî la picioarele ei, ar lua-o cu sila, nu poate renunţa la ea, va înţelege, trebuie să înţeleagă. Mai tîrziu, cînd se vor cunoaşte mai bine, mai îndeaproape, îi va explica, îi va povesti totul. De fapt, ce-a făcut el ? Ce-a fost din el, acolo ? Nimic, nimic. A fost un gest, în continuarea unei acţiuni pornite mai de mult, un gest gratuit, lipsit de orice urmări. Era atît de fericit, că a simţit nevoia să facă o confidenţă cuiva şi s-a întîmplat ca acel cineva să fie o femeie. Putea să fie oricine. Nu chiar oricine, desigur, dar mulţi alţii. Şi ? O iubeşte el mai puţin pe Maria, îi e mai puţin devotat pe viaţă ? Ştie sigur : pe viaţă este ceea ce s-a întîmplat între el şi Maria, şi dimineaţa şi seara. Ar fi o insultă pentru ea, o insultă pentru ceea ce este între ei, să accepte că a înşelat-o, să dea acestui lucru neînsemnat o asemenea nemăsurată valoare. Nu, nu, una şi cu alta n-au nici în clin nici în mînecă, nu pot intra nici măcar în relaţie. Desigur, va rupe cu această femeie, n-are nici

un rost să continue. În fond s-a și despărțit, azi toată ziua s-a despărțit de ea, a rămas doar o formalitate de îndeplinit. Și, de fapt, nici n-avea de cine să se despartă. Ce-a fost între ei, decît o obișnuință, o indulgență, un joc mic, nu meschin dar mărunt, ocazional? A consolat o accidentată, a fost un act de caritate din partea lui. Ea, sigur, îl iubește, a observat el mai de mult, după felul cum îi ierta capriciile, absențele, cum îl răsfăța, cum nu protesta niciodată decît moale, amoros, recurgînd cel mult la ochii ei înlăcrămați, armă atît de eficace în ce-l privește, chiar dacă tocită de multă întrebuințare.

Deci el e curat, curat, n-a întinat cu nimic puritatea acestei zile.

Chipul Mariei stă tot acolo, sus, în rama lucarnei, în mansarda lui, printre stelele verii care pălesc în jurul ei.

Și Ion Florescu lunecă ușor în somn, neînchipuit de ușor, parcă necugetat de repede.

Era noapte și pădurea, o fostă pădure de fapt, un petec stingher rămas din străvechii codri ai Vlăsiei, răsufla domol, cufundată într-o beznă umedă. Trebuia să ai niște ochi buni, de sălbăticiune, ca să deslușești vag, după un lung timp de acomodare, siluetele arborilor, cocoașele tufișurilor sau plafonul înrămurat ce te apăsa cu prezența-i presupusă. Pămîntul era moale, mustos, acoperit cu frunze veștede, lunecoase. Domnea o tăcere adîncă, înghețată: pădurea dormea, neobservată, strîngea forțe pentru întîmpinarea iernii.

Cînd cele două perechi de faruri ivite pe rînd de undeva dinspre șosea trimiseră iscoadele lor rectilinii în trupul pădurii, aceasta fremătă și se trezi. În bătaia fascicolelor tremurătoare și palide, trunchiurile copacilor se aprindeau pe neașteptate de un negru argintiu, sticlind de picurii de ploaie, iar frunzișurile sclipeau pudice, retractile, temîndu-se de acele tentacule livide care se mutau mereu de ici colo, ca și cum căutau ceva anume, un loc mai slab, cu pielea mai subțire.

Într-adevăr, după un timp de cercetare, jeturile de lumină se lungiră nemăsurat și rămaseră nemișcate, întîi două, pe urmă ce-

lelalte două, prinzînd în încrucișarea lor ceea ce se putea numi un luminiș. În spatele celor patru ochi electrici se auziră curînd tot felul de zgomote, de la horcăitul final al motoarelor pînă la fîșîitul covorului de frunze sub pașii apăsați ai celor ce coborau din mașini. Pămîntul bufnea mereu și licăriră cîteva lanterne.

Apoi, în bătaia farurilor, apăru primul musafir.

Era un bărbat înalt, foarte bătrîn judecînd după capul pleșuv și barba lungă, cam rară și aproape albă, care se răsfira pe pieptul scobit. Înainta foarte greu, șovăind, icnind. Pleoapele groase, crețe, clipeau des pe ochii mici, roșii, lăcrămoși. Poate că nici nu prea vedea, n-avea cu el ochelarii, ale căror urme erau săpate adînc la rădăcina nasului lung și moale. Ciudate, erau veșmintele lui : o pijama cu dungi late, albastre, pusă peste flanela de corp, iar deasupra o haină de casă lungă, de mătase roșie, cu revere de catifea neagră, descheiată în față, cu cordonul atîrnînd, gata să scape din ultima gaică. În picioare purta un fel de șoșoni de casă, peste care pantalonii pijamalei cădeau mototoliți în nenumărate cute. Ca și cum și-ar fi dat seama că e o apariție cu totul insolită în pădure, la ora aceea tîrzie din noapte, omul se opri, ridică brațul și încercă să spună ceva. Mișcă buzele, care

se ghiceau moi, rotunde dar fără vlagă și în mijlocul bărbii apăru o deschizătură mică, neagră. Dar nu se auzi nici un sunet. Împins din spate, bătrînul se poticni, făcu cîțiva pași dezordonați, apoi rămase nemișcat, privind încăpățînat în pămînt.

Dar cel care-l ghiontise prima dată, sau altul, se apropie și îi dădu un nou brînci.

Bătrînul se poticni din nou, căzu într-un genunchi, pe urmă încercă greoi să se ridice, întorcînd spre asupritorul său o căutătură în care se citea nu numai spaima dar și un fel de curiozitate mirată.

— Luați-l. Legați-l de pomu-ăla. Repede.

Doi inși țîșniră din umbră și-l apucară de brațe, ducîndu-l spre copacul cu pricina. Îl tîrau de subsuori, picioarele lungi atîrnau moi. Un șoșon se descheie și rămase stingher pe frunzișul pămîntiu. Ciorapul cenușiu, de lînă, pantalonii pijamalei se umplură de noroi și de frunze putrede. Omul fu ridicat cu sila în picioare, trîntit de trunchiul arborelui și alți doi inși, apăruți după aceea, îl legară destul de strîns trecîndu-i o frînghie peste trup, de la umeri pînă sub pîntece, care acum apăru deodată prelung, țuguiat, ca al unei femei în ajunul nașterii. Bătrînul plecase capul într-o parte ; doar frînghiile-l rețineau, se vedea că picioarele nu călcau bine pămîntul.

Pe trunchiul negru argintiu omul apărea ca o uriaşe ciupercă informă, un parazit roşu cu extremităţi violete şi gălbui, asupra căruia copacul se apleca bănuitor. Sutele de braţe ale acestuia, pierdute sus în beznă, se mişcau imperceptibil şi frunzele, cele mai multe deja uscate şi înnegrite, foşniră pe neaşteptate, ca în vremurile lor bune. La o adiere abia simţită, care venea de undeva din străfundurile neliniştite ale pădurii, cîteva se desprinseră şi căzură greoaie, pline de umezeală, ca nişte lilieci morţi, împachetaţi în aripile lor şi aprinzîndu-se brusc în bătaia luminii.

Cei care aduseseră musafirul, vreo şapteopt la număr, se adunaseră într-un semicerc în jurul copacului. Se uitau întrebători la omul care părea să fie şeful, un bărbat nu prea înalt, cu faţa prelungă, vînătă, cu buze foarte roşii. Acesta spulbera cu vîrful bocancului frunzişul veşted, aşteptînd sfîrşitul operaţiei. Zărind şoşonul, îl aruncă într-o parte dintr-o izbitură, apoi păşi la cîţiva metri în faţa arborelui:

— Ia, treziţi-l! porunci el.

Cineva trecu arma unuia de-alături, ieşi din semicerc, se apropie călcînd nesigur şi după ce se mai uită o dată la cei din spate, trase cu putere de barba bătrînului. Capul acestuia se aplecă automat spre partea opusă. Îl jucă aşa de două trei ori. Din spate se

auzi întîi un chicotit, apoi altul și în curînd crîngul răsună de rîsete groase. Încurajat, omul continuă operația pînă cînd cel legat păru că deschide ochii. Atunci insul își curăți zgomotos gîtlejul și-l scuipă cu sete în față. Bătrînul tresări și închise iar ochii.

— Ne, ne! Nu merge-așa, domnu' filolog. Belește ochii!

Îl apucă pe rînd de favoriți, ridicîndu-i capul cînd dintr-o parte, cînd dintr-alta. Văzînd că nu reușește, băgă mîna în buzunar și scoase briceagul. Propti vîrful lamei în obrazul puhav, căzut. Bătrînul se trezi de-a binelea.

— Asa... sini, șuieră el. Ban...

Omul ridică pumnul și îl plesni peste ochi.

— Ajunge! strigă comandantul. Treci în front.

Se făcu tăcere.

Foșnetele pădurii crescură întretăiate, părînd să circule pe distanțe scurte, ca niște semnale precipitate ale unui morse vegetal. Arborii își clătinau vîrfurile dezgolite. Tufișurile trimiteau sunete înăbușite, rotunde, care se rostogoleau cu iuțeală pe blana putredă și afînată a solului. Iar vietățile pădurii tăceau, ascunse în cotloanele lor, tremurau ținîndu-și răsuflarea, ascultîndu-și inimile bătînd nebunește, căci ele cunoșteau gustul sîngelui, sunetul cărnii strivite, și ca

să se apere, se înfășurau în veșminte de teamă, uitînd că și acestea aveau limbajul lor trădător.

Parcă turtiți de presiunea lemnoasă și neagră a pădurii, cei șapte-opt bărbați stăteau nemișcați, cu privirile ațintite, drepte sau piezișe, asupra omului din mijloc, pînă cînd acesta se înțepeni și începu cu glas răsunător, repezind silabele aspre în jur, ca pe curelele plumbuite ale unui bici.

— Ora sfintei răzbunări a sosit. A venit ceasul dreptății și al justiției. De sus, din catapeteasma cerului ne privește acela care călăuzește pașii noștri...

Bătrînul, din al cărui obraz se scurgeau picături de sînge, privea numai cu un ochi, nefiresc mărit, injectat, cu pleoapa de jos atîrnînd. Părea că ascultă cu multă luare aminte, ca pe o curiozitate idiomatică, discursul, care de altfel nu dură prea mult.

— ... pentru crime față de țară, pentru trădarea neamului, acuzatul e condamnat la moarte!

— N-avcți dreptul, bolborosi deodată bătrînul. N-aveți...

— Fiecare din voi, continuă presupusul comandant, fără să bage în seamă protestele și gemetele filologului, să treacă acum prin fața lui și să-i arate disprețul și scîrba sa.

Oamenii din semicerc, după o clipă de tăcere, făcură la dreapta și cel din frunte

înaintă, după modelul celui cu briceagul, pînă în fața bătrînului, privindu-l îndelung.

Se auzi pocnetul înfundat al unei lovituri, apoi un scuipat zgomotos și omul trecu mai departe.

— Să rămînă treaz, porunci comandantul, cu același glas limpede, uscat.

Cei care urmară trebuiră să se mulțumească să scuipe sau să înjure lung și gretos. Cîțiva mai inventivi îl apucară de urechi sau de nas, întorcîndu-i capul într-o parte sau alta, ca și cum apreciau un vînat rar dar plin de duhori. Cînd ultimul, care urinase peste cel legat, se îndreptă spre locul său din semicerc, se observă că bătrînul căpătase totuși și o serie de lovituri camuflate. Partea stîngă a feței sîngera din arcada deschisă. Pe barbă se prelingeau alte două fire de sînge, unul din obrazul împuns cu briceagul, celălalt din colțul gurii. Numai ochiul drept privea țintă, holbat, aproape fără să clipească.

La ordinul comandantului, duseră toți armele la ochi.

Erau foarte amestecate : pușți, automate, pistoale.

Ochiul valid al condamnatului se dilată sîngeros, rotund și fix ca al unei păsări de noapte.

— N-aveți dreptul ! N-aveți...

— Foc !

Pădurea vui prelung. Trupul atîrna în frînghii, încă zvîcnind. Nu toți nimeriseră. Pe trunchiul copacului se vedeau jilituri produse de gloanțe. Cineva se rupse din front și alergă spre cel executat. Îl izbi cu botul cismei.

— Aleluia!

— Îmbarcarea! strigă comandantul.

Oamenii grăbiră spre mașini.

— Îl lăsăm aici? se auzi un glas mirat.

— Da, răspunse scurt comandantul. Mai repede! Dă-i drumul! strigă iar, în direcția mașinilor, în timp ce-și aranja centironul, trăgînd de poalele bluzei.

Urcă ultimul, lîngă unul din șoferi.

Fascicolele de lumină, în bătaia cărora halatul de mătase al mortului lucea stins, începură să vibreze, se plimbară iar prin pădure de la dreapta spre stînga, cuprinzînd trunchiurile negre ale copacilor și masele retractile, ușor zdrențuite, ale frunzișurilor umede, apoi se întoarseră, scurtîndu-se, asupra lor însele, pînă cînd dispărură pe șosea.

După o vreme, se stinse și zgomotul celor două mașini.

În pădure, împușcăturile continuau încă goana lor împrăștiată, se scurgeau ca o electricitate bolnavă prin ramurile subțiri, negre, ale copacilor, se înfundau în vizuinile sălbăticiunilor. se strecurau printre

miile de tulpini, se prelungeau în rîpi, în albiile micilor pîraie, tot mai departe. Arborii înalți continuau să clatine frunțile lor de lemn, dojenitori și sumbri. Crîngurile, hățișele, miriadele de plante cu rădăcinile încă vii, ciupercile și lichenii, foșneau mărunt. Vietățile pădurii începeau cu mare încetineală să lepede unul cîte unul veșmintele lor de teamă.

Dură astfel un timp, pînă cînd pădurea se hotărî să primească în sînul ei trupul filologului, înfășurîndu-l în benzi de liniște și beznă. Doar arborele de care era legat cadavrul nu izbutea să încremenească și continua să clipească din rănile pe care i le făcuseră gloanțele.

Tîrziu, în luminiș pătrunseră două umbre.

— P-aici trebuie să fie!

— Aprinde lanterna.

Un fir subțire de lumină se plimbă prin poiană pînă cînd se lipi pe mătasea roșie a halatului de casă.

— Stinge.

Cele două umbre se apropiară de copac, eliberîndu-l de oaspetele nedorit.

Apoi începură să se agite în întuneric.

— Sînt pline de sînge!

— Dacă nu iese, taie-l, ce-aștepți?

— Luăm și frînghia?

— Dă-i bătaie!

Umbrele plecară tot atît de tăcute pe cît veniseră, doar că se mișcau mai anevoie și gîfîiau.

In urma lor, copacul se ridică iar spre cer.

Bătrînul filolog zăcea acum pe-o parte, gol pușcă, cu barba lungă răsfirată peste frunzele moarte, cu ochiul drept mereu deschis, rotund și mare, vrînd parcă să intimideze armatele de necrofori, care se pregăteau să-l asedieze o dată cu zorile joase și plumburii.

Capitolul al doilea

„Et tous deux se baisèrent sur les lèvres."

1

Maria şi Ion au intrat în tunelul dragostei, sînt ca şinele de tren, nedespărţite, fiecare metru le leagă printr-o nouă traversă, deşi două par una, deşi paralele, neîntîlnindu-se, traiectul lor nu este decît o neîntreruptă confruntare. Lucrurile, oamenii, evenimentele au rămas în urmă sau chiar dacă-i însoţesc, îi însoţesc pe dinafară, sînt dincolo de pereţii tunelului, nu pătrund aici, în universul lor, armat cu grinzile iubirii, imateriale şi tocmai de aceea puternice, rezistente : duc doar în spatele lor trecutul fiecăruia, zgomotul şi ponderea uriaşă a istoriei care le este contemporană.

Dincolo de orele cît sînt împreună — unde nimeni nu poate pătrunde, care alcătuiesc adevărata existenţă — simt amîndoi că circulă încă şi în afara tunelului, vorbesc cu alte fiinţe, muncesc, se deplasează în spaţiul lumesc, dar toate acestea se petrec în închipuirea celorlalţi, ei nu sînt acolo, coarda lor cea mai puternică, motorul lor cel mai viu sînt absente, lucrează

în tunelul lor, unde nu-i nevoie de indicatoare pentru că nu există decît un singur drum, o singură direcție, iar realitatea este atît de densă, comprimată, omogenă, încît nu îngăduie intruziuni nici osmoze.

Se duc la teatru, și aici, nu la rampă are loc spectacolul, ci între ei doi. Pe scenă, de pildă, într-o veche casă englezească, eroina, o blondă căreia părul îi cade drept și lung într-o parte, ca o pavăză, coboară scara de lemn interioară, o coboară încet, aeriană, cu șovăieli și bătăi de inimă, fiecare treaptă o aduce mai aproape de flacăra ce arde jos, în hol, unde iubirea interzisă și ademenitoare o așteaptă în chipul bărbatului încordat și negru, care cheamă doar cu privirea. Cînd eroina ajunge mai aproape de el, ea se reazemă de balustradă și se privesc amîndoi în ochi, secunde întregi. Sala vibrează, apoi bărbatul ridică încet brațul și femeia se prăbușește în el, rotindu-se artistic și fulgerător pe parcurs, așa ca să-și ofere buzele, brațele să-i atîrne moi, părul sclipitor să fluture. Îmbrățișarea e clasică, a fost executată de atîtea ori, că un ochi lucid i-ar observa articulațiile: precauția artistei cînd se prăbușește, pauza lui, care n-o sărută decît după ce s-a asigurat că o ține bine în brațe și că părul ei cade cum trebuie.

Dragostea celor doi trece însă peste aceste lipituri și colorează îmbrățișarea de pe scenă cu sîngele sentimentelor lor. Un dublu curent s-a stabilit între cele două perechi, care-și infuzează reciproc tensiune și vibrație. Astfel arta curge în ei și ei se înalță spre ea. Maria strînge mîna lui Ion, îl privește de jos în sus, el îi sărută degetele, ca atunci pe bancă, ea ar vrea

să fie atîrnată de gîtul lui, să fluture ca o eşarfă, să i se strivească buzele ca femeii de pe scenă, apoi se sperie singură de subţirimea pragului care-i mai desparte de înfăptuirea concretă a dorinţei, îşi retrage mîna cu bruscheţă şi îşi smulge privirea de pe chipul lui. El nu bănuieşte agitaţia fetei, se felicită de puritatea senzaţiei, crede că sărutarea lui castă a profanat-o şi pluteşte senin pe apele unei candori redobîndite — femeia în kimono fiind proiectată departe, dincolo de marginile universului, într-o lume în care el nu mai are ce căuta, unde poate nici n-a fost vreodată.

Seara sînt la un restaurant-bar, cu Smaranda bineînţeles, e de fapt ultima oară că-i mai însoţeşte — fusese şi la teatru, dar nu existase — aici însă Maria are nevoie de ea, o intrigă acest local, ştie că ar putea întîlni şi „femei pierdute", nu le cunoaşte decît din literatură, e convinsă că face ceva împotriva bunei cuviinţe, dar tocmai de aceea a primit să vină şi a respins rezervele Smarandei : „Două fete, cu un bărbat străin, într-un local de noapte ?"

Florescu alege o masă izolată, pe un fel de estradă, jos este un ring de dans înconjurat de loji, localul este încă puţin populat şi cina decurge normal, afară de apetitul lui vizibil, care o uimeşte pe Maria. Îl priveşte stupefiată cum bea şi mănîncă, urmat îndeaproape de Smaranda, care nu-i o fată bogată şi ai cărei obraji se colorează repede. Maria abia gustă, ceilalţi doi o ceartă amical, Florescu ţine un mic discurs despre puritatea plăcerilor fizice, care n-ar fi cu nimic mai prejos decît cele spirituale. Pe Maria asta o in-

dispune, se simte deficientă, slăbănoagă, lîngă cei doi voraci, o arde un regret chinuitor că nu ştie să bea, să cînte, să mănînce, chiar să fumeze. Dar el e în jurul ei cu zeci de priviri şi de gesturi, cu vorbe şi zîmbete, îi sărută mereu mîinile şi se declară „sclavul" ei, încît în cele din urmă gustă şi ea puţin vin, prinde culoare şi-i lucesc ochii de încîntare.

A trecut timpul, restaurantul s-a umplut, muzica a scos perechile pe ring, Maria s-a pregătit pentru încercarea cea mare : Florescu o poftește la dans ! Ea refuză, nu ştie, nu vrea, dar rămîne totuşi veselă şi i-o oferă pe Smaranda. Florescu e jignit întrucîtva dar nu arată, are încredere în puterea lui, ştie că va dansa şi ea, nu se poate. Coboară cu Smaranda, intră în pachetul de oameni de pe ring, constată că fata „se mişcă greu", se trudeşte să n-o facă să simtă acest lucru şi priveşte de cîte ori poate la masa de sus, unde ochii Mariei se aprind de fiecare dată, dilatîndu-se ca farurile marine.

Smaranda răspunde unui salut peste umărul lui.

— Cine-i ?

— Nişte colegi.

Cînd îi vine bine, priveşte şi el în direcţia respectivă : patru inşi la o masă. Pe unul îl cunoaşte, e coleg de facultate cu fetele, îl detestă, un „fils à papa", seamănă cu Rudolf Valentino, parcă se tîrăşte în urma celor doi ochi imenşi, orientali, oblici, de un verde tulbure, lăptos. Pe ceilalţi trei nu-i ştie, au chipuri aspre, încruntate, nu sînt la largul lor în acest restaurant, poate că-l „beau" pe Rudolf Valentino.

S-au întors la masă. Smaranda șoptește ceva la urechea Mariei, aceasta tresare, Florescu se preface că nu observă, dar insul de jos este deja lîngă masa lor, sărută îndelung mîinile celor două fete, face conversație, întîrzie deși nu-i poftit să ia loc.

— Dansezi, Maria ? zice Florescu, ignorînd discuția care se duce.

Cu un gest, parcă de sfidare la adresa intrusului, Maria acceptă. Pornește repede înainte, nervoasă. Florescu nu știe dacă iritarea ei ține de Rudolf Valentino sau de panica pe care a observat că i-o produce ideea de a dansa, n-are vreme însă de analize, o urmează de aproape, pe el îl gîtuie pur și simplu gîndul c-o s-o aibă în brațe. Pînă acum imaginea ei nu s-a asociat niciodată în mintea lui cu pofta erotică, sărutările lui au fost eterate, pe păr, cel mult pe tîmplă, îmbrățișările lor au fost dintre cele mai puțin angajante, au mers de braț, cel mult a luat-o de talie sau a ținut-o pe după umeri, doar atunci seara, sub castani, degetele ei pe gura lui deveniseră fierbinți. Dar acuma, acuma Florescu se teme, se teme de rigorismul ei presimțit, de umilința pe care ar încerca-o dacă el nu va izbuti s-o „conducă" la dans, de puritatea ei pe care focul lui manifest ar putea s-o jignească, de amețeala pe care i-o va da lui plăcerea violentă a inhalării apropierii ei nemijlocite. „E cea mai frumoasă de pe ring", se bucură el copilărește. S-a îmbrăcat cum îi place lui, cu fusta neagră și bluza albă, subțire. Iată-i în sfîrșit față-n față, în pragul acelui moment care într-o dragoste poate fi hotărîtor, al „primului dans". Ei au început apropierea lor de mult, de atunci de cînd privirile lor s-au

conectat în sala de seminar, dar era ca şi cum ecourile ultime ale forţelor de atracţie a două planete s-ar fi interferat în eter, pe cînd acum distanţa e atît de mică încît se vor ciocni însăşi masele lor materiale, încărcăturile lor electrice, chimia, fizica şi biologia lor, şi violenţa fenomenului este de asemenea natură încît duce la efecte imediate şi, orice s-ar spune, imprevizibile. De la cele două celule asexuate care, apropiindu-se una de alta într-un mediu propice, îşi modifică formele şi chiar structurile interioare în aşteptarea clipei coliziunii şi pînă la ciocnirile interastrale, totdeauna „întîlnirea" are loc în univers, în condiţii maxime de teamă şi fascinaţie. De aceea Florescu o înlănţuie pe Maria cu mii de precauţiuni, ca pe o făptură de aer şi se mişcă încet să nu i-o spulbere vîntul. Se mişcă încet nu numai din prudenţă dar şi fiindcă este ameţit de ceea ce i se întîmplă, pentru că el nu are în imediata lui vecinătate, aproape în braţe, o fată, o femeie, ci o fiinţă misterioasă, un fum primejdios ce poate otrăvi sau vrăji, un abur care la răsuflarea lui se poate risipi dureros sau dimpotrivă, poate prinde o dulce, pămîntească şi caldă consistenţă, şi deoarece această ultimă presupunere e cea care se impune (deşi abia o atinge cu vîrful degetelor, simte că în palma lui dreaptă s-au şi imprimat coastele ei subţiri şi, mai în adîncime, chiar plămînul ei, profilul mobil al cordului, iar braţul lui stîng parcă s-a golit, nu mai e decît o conductă prin care fiinţa ei năvăleşte necontenit într-a lui) abia atunci cînd Maria se încurcă uşor în paşi, el o strînge lîngă sine. Trupul ei fluturã lent şi supus ca o iarbă de apă sub acţiunea unui curent continuu, Maria aderă la făptura mare şi

vibrantă a bărbatului, Florescu aspiră parfumul părului ei și prin el esența ei feminină, crede că el își modelează suflarea, dimensiunile, gesturile după ea, și amîndoi navighează pe planurile feeric schimbătoare ale mișcării conjugate, beți fiecare de apropierea și de neîntrerupta dezvăluire a celuilalt. Alcoolul acestei armonii dintre ei e atît de puternic, încît nici n-au nevoie să se uite unul la altul, în trupurile lor au reînviat miile de ochi epidermici ai speciilor primare, de mult revolute.

Și totuși, la un moment dat Florescu simte privirea ei ridicîndu-se spre el, o primește, e o privire lungă, provocatoare, o privire de beatitudine și amor, dar lucidă, cu o nuanță de ostentație care-l face subit atent și atunci observă că au ajuns, desigur nu pentru prima oară, în acea margine a ringului de lîngă masa celor trei însoțitori ai nepoftitului, ale căror chipuri apar foarte ursuze, chiar încruntate, răuvoitoare. Florescu plimbă pe deasupra lor o căutătură albastră, victorioasă, iluminată. În modul acesta descoperă și pe Smaranda, dansînd pe alături cu Rudolf Valentino. Simte deodată o nevoie obscură de a răspunde bătăios schimelor negre ale celor trei, apoi se răzgîndește și-i lasă în plata Domnului: el o are pe Maria în brațe, trebuie s-o cruțe, să evite orice fel de scandal.

Cînd muzica a încetat cei doi sînt ultimii care se decuplează, iar drumul pînă la masa lor îl parcurg încet, festiv, ca după o performanță istovitoare.

Destul de repede însă, Maria izbucnește.

— Ce ți-a spus? se adresează ea Smarandei.

— Nimic.

— Cum nimic.

— Dacă-ți spun ! Nimic.

— Ce frumoasă ești cînd te mînii ! intervine Florescu, zîmbind cu neascunsă ipocrizie, bănuind că-i vorba poate tot despre acel „mister" al ei, care acum i se pare neglijabil, nedemn de a strecura cea mai mică umbră între ei.

Maria îi aruncă o scurtă privire rea, remarca lui îi apare pe drept cuvînt ușuratică (multe lucruri îi par ei ușuratice la el, ar vrea ea să-i spună ca să-l pedepsească) dar părul lui blond e puțin căzut pe frunte, bulbii ochilor se rotesc după orbite dictate de ea, vorbind, el dă mereu din mîna dreaptă, pe care o ridică pînă la înălțimea umărului, ca și cum secționează lumea pentru ea și atunci simte că necazul îi dispare, o lavină a dus cu sine toate reținerile, se pomenește rostind cu o ușoară deșănțare :

— Are dreptate Ion. Vreau să fim veseli, veseli. Ce păcat că nu știu să dansez, să beau, să cînt !

Florescu e fericit, erupe iar în jurul ei, au intrat în jocul lor, gonesc împreună plini de încîntare și de o seducătoare iresponsabilitate. Smaranda încearcă fără succes să-i readucă la realitatea restaurantului, dar apoi se contaminează și ea, rîde fără motiv și are ochii tot mai mici, încît, cînd după multă vreme cei patru indivizi, plecînd, trec pe lîngă masa lor înclinîndu-se întunecați și amenințători, nimeni nu-i bagă-n seamă.

Deși n-au băut prea mult, lumea-i a lor și nu părăsesc decît foarte tîrziu și cu mare regret, localul. Dar n-au ieșit bine pe strada ce coboară spre Chei — o

stradă îngustă, veche, vestit vad comercial, care acum, în noaptea moale de iunie, e pustie și liniștită, plină de obloane cu multe lacăte — și constată toți trei că afară este mult mai frumos, umblă dinadins prin mijlocul străzii, rîsetele lor curate, netemătoare, se izbesc de zidurile întunecate și pînă să se înalțe spre cerul negru, umplu spațiul din jur, îl decorează cu panglicile lor sonore, ca pe o lungă și improvizată sală de bal a tinereții refuzate de epocă.

Pe urmă, Smaranda-i părăsește, închide în urma ei poarta grea a casei unde-i găzduită, la un prinț decăzut de ale cărui odrasle se îngrijește și cei doi rămîn singuri pe același Bulevard pe care abia cu două trei zile înainte au mers prima oară împreună și unde, la despărțire, după multele despărțiri, el a rămas privind în urma ei, apoi i-a strigat deodată, așa fără nici un rost: „Ascultă, Maria! Ce-o să se-ntîmple cu noi?"

Păşesc amîndoi tăcuți, înlănțuiți. Bulevardul e cu totul altul, nu mai e auriu, vîntul nu mai spulberă mîțișori cu palele lui, cînd suave, cînd crude, nici tunetul îndelung al tramvaiului nu se mai aude, crescînd și descrescînd. Bulevardul se întinde în fața lor lung, negru și lenevos; el însuși curge lin și nu încremenește decît în locurile unde-l pironește lumina lunii, care, ea, e neodihnită, îi însoțește fără răgaz, pîndindu-i după fiecare casă, mereu curioasă și rece.

Ion o ține pe Maria foarte aproape, se oprește mereu, se apleacă asupra ei, îi sărută ușor părul, tîmpla, urechea. Ea se lasă dusă, mai mult plutește, se alătură de pieptul lui fără vreun efort, ca o muselină de pervazul ferestrei, iar mîngîierile lui i se par firești, sînt

doar niște gesturi ale văzduhului acestei nopți pe care nu îndrăznește s-o atingă nici cu aburul unui cuvînt, atît îi pare de prețioasă și incredibilă, fragilă peste poate.

Și totuși cuvintele încep să danseze între ei. Sînt ușoare și fără griji, trec de la unul la altul în salturi grațioase și lente ca în acele filme documentare care prezintă viața stranie, dematerializată, a moleculelor.

Sînt cuvinte din totdeauna ale îndrăgostiților, cuvinte de neînțeles sau ridicole pentru ceilalți, cuvinte travestite, care spun mult mai mult, mult mai puțin, sau cu totul altceva decît arată dicționarele, oricît de bune, poate sînt cuvinte care se întorc în copilăria limbajului, în lumea metaforei, a exclamației, a gestului chiar, poate sînt chiar cuvinte-muzică sau cuvinte-refugiu sau cuvinte-colorate.

— Iubito.

— Da.

— Cine ești tu ?

— Nu știu.

— Tu ești Iubita.

— Sînt Iubita.

Florescu se oprește. Sînt în bătaia lunii. O întoarce cu fața spre lumină.

— Uită-te la mine, Uită-te ca atunci, știi tu.

Ea se supune. Stau amîndoi clipe întregi, ochi în ochi, nemișcați și totuși vibrînd, ca arborii.

— Nu pot să rezist, zice el.

— De ce ?

— E ceva care mă amețește,

Ea continuă să-l privească. O îmbată puterea de care simte că dispune. El o strînge brusc la piept, cu violenţă. Apoi îi sărută fugar părul negru, moale şi cald.

Ea parcă s-a speriat.

El se dezvinovăţeşte.

— Să nu-ţi fie frică de mine.

— Nu mi-e frică. De ce să-mi fie frică ?

Glasul e slab, neconvins.

Lîngă tine nu respir aprins, se lansează el, luptîndu-se cu fantome pe care ea nu le cunoaşte. Ştiu că-ţi par uneori frivol. Poate sînt, tu însă, mă purifici...

Ea ascultă cu nesaţ. Cine-l învaţă pe el să spună exact ceea ce trebuie, ceeace ea visează de mult : să joace rolul femeii care-i „steaua bunei speranţe" ?

— Sîntem foarte deosebiţi unul de altul, declară el iar.

Pe Florescu îl uimeşte neîncetat, pînă la ameţeală, apropierea aceasta de o altă fiinţă, apropiere pe care o face cu putinţă dragostea, apropierea care nu-i doar voluptuoasă ci şi primejdioasă : ei doi, vin unul către altul, sînt unul lîngă altul, fără armura obişnuită, spun lucruri pe care le-au tăinuit multă vreme nu numai celorlalţi dar şi lor înşile, sau fac descoperiri uluitoare, în ei înşişi sau în celălalt, deschid uşi pînă acum mascate, care-i aruncă în peisaje necunoscute, feerice ori misterioase. Sînt ca două ambarcaţiuni uşoare, legate de acelaşi chei, pe care mişcarea necontenită a unei ape blînde le face să se apropie şi să se depărteze alternativ, fără ca graţia plutirii să se destrame vreo clipă.

— Ce bine-ar fi ca totul să fie adevărat, spune ea, cu o neașteptată tristețe.

— Totul e adevărat ! proclamă el, asigurător.

— Da ?

— Da.

Iar o atrage la pieptul lui. Buzele-i alunecă de pe păr pe tîmple, pe obraz, se opresc nehotărîte în colțul gurii, apoi se retrag.

De ce n-a sărutat-o ?

Ea a rămas o clipă cu fața în sus, cu ochii închiși, așteptînd.

— Tu ești Fata din vis, zice el repede, temîndu-se să n-o fi dezamăgit.

— Ce vis ?

— Visam cum o să fie dragostea. Era mereu o fată subțire, subțire.

Ea surîde și se strînge lîngă pieptul lui.

— Mi-a fost teamă un timp, să vin lîngă tine, zice el.

— De ce ?

— Nu știam cine ești.

— Și-acum știi ?

— Acum da. Totul lîngă tine devine înțeles. Se rotunjește și se luminează.

— Se luminează, repetă ea, din nou melancolică.

După cîțiva pași, își retrage brusc brațul de sub al lui. Se oprește și mărturisește, cu glas șovăitor :

— Mi-e teamă.

— De ce ți-e teamă ?

— Dacă ne-nșelăm ? Dacă tot ce spunem, ce credem, nu-i decît o iluzie ?

— Nu este o iluzie, încearcă el s-o liniştească, atrăgînd-o spre sine. Uite : noi sîntem, existăm. Umblăm noaptea ca două stele. Nu ne pasă de nimeni şi de nimic. Ce vrei mai mult ?

— Vreau să fie aşa, se mai potoleşte ea.

— Aşa e. Şi chiar dac-ar fi o iluzie, reia el imprudent, ce ne pasă ? Toate lucrurile sînt mai mult sau mai puţin iluzii : tu, eu Bulevardul acesta...

— Şi-atunci ?

— Atunci principalul e să te bucuri, să te bucuri la timp de această iluzie. Să rupi cît poţi mai mult din pîinea ei. Să fii lacom, nesăturat. Să lupţi pentru iluzia aceasta.

— Să lupţi pentru iluzie, repetă ea.

Deodată, amar :

— Eu am luptat. Am luptat din toate puterile, cu deznădejde... Şi-am fost înfrîntă, umilită, înjosită.

Ea plînge.

Merge singură, puţin înaintea lui, şi plînge fără să-şi şteargă lacrimile. Plînge şi pentru ce-a fost, pentru iubirile dintîi, plînge şi pentru ce i se întîmplă acum — iubirea ei cea mare ? — şi pentru durerea care ar putea veni. Plînge cu o ciudată hotărîre împăcată, plînge în faţa Bulevardului negru şi pustiu ca în faţa lumii întregi, e o revărsare masivă de lacrimi, poate o binecuvîntată descărcare isterică a unei naturi firave peste care s-au abătut în prea scurt timp multe şi violente emoţii, cuţitele unor amintiri rele, tromba acestei iubiri noi, chiar acţiunea vazo-dilatatorie a alcoolului consumat — oricît de puţin, pentru ea inedit şi pernicios. Florescu rămîne interlocat, nu înţelege, el

este acum stăpînul unei lumi edenice, abia o clipă se poate gîndi la încruntările ei, la trecutul ei, la „misterele" ei, şi foarte repede o ajunge din urmă, o apucă de umeri, o întoarce spre el.

— Pot să-ţi şterg lacrimile ?

Depune sărutări blînde, repetate, pe pleoapele ei sărate, îi suflă ochii cu aurul iubirii lui, de fiecare dată, desprinzîndu-se, buzele lui lasă acolo o imagine colorată şi miraculoasă, ca acelea din *Abziehbild*-urile neuitate ale copilăriei.

— Cred că la o a doua înfrîngere aş muri, conchide ea în cele din urmă, cu glas pierit, avertisment şi implorare totodată.

— Copilării. Noi sîntem victorioşi, Maria ! proclamă el.

O ia deodată în braţe. E atît de uşoară pentru puterea lui. Păşeşte cu ea în braţe, ca spre un pat nupţial care albeşte acolo în umbră, nu prea departe, dincolo de orizont.

„E bun şi puternic" gîndeşte ea, speriată de această caleaşcă vie care o poartă prin lume, uitînd c-ar putea să-i zărească cineva, vreun noctambul, au intrat doar în parcul din faţa casei lor. Întîi l-a ţinut de gît, apoi îl trage de păr, ca acei copii mici care luaţi în braţe încă se sperie şi caută un sprijin. Îl trage de păr, dar i-l şi răvăşeşte.

Parcul lor e mic şi sărac. Arborii sînt tineri, scunzi, subţiri, abia au doi-trei ani. Frunzişul lor rar nu ocroteşte băncile puţine. Totul e deci la discreţia lunii, care acum a încremenit pe cer şi priveşte în tihnă, depărtată şi rece.

El o depune cu nespusă grijă pe prima bancă, se așează lîngă ea, pe urmă, spre a o vedea mai bine, se ghemuiește jos în praf în fața ei, genunchii ei ascuțiți împung pectoralii lui. Ea e frumoasă, are ochii negri și foarte mari, pe față îi sclipesc încă urmele lacrimilor, pînă în colțurile gurii.

Se privesc, se privesc.

Și ea prinde capul leului tînăr în palmele ei subțiri și înguste, îl strînge, îl strînge, toarnă ochii ei într-ai lui, rostește vorbe mici, șuierătoare. El îi răspunde mereu, atît de aproape de gura ei, încît cuvintele nici n-apucă să zboare, sînt prinse în primul lor sărut : gura lui mare și fierbinte, buzele ei moi și reci, caninii ei ascuțiți care se îngroapă încet în carnea lui, palma lui largă care apasă și arde sînul ei.

Sărutul durează, durează, de fapt nici nu ar trebui ca buzele lor să se mai despartă vreodată, s-ar cuveni ca totul să înmărmurească așa, în parcul adolescent și solitar, sub luna albă : două contururi, aproape șterse, într-un același, brâncușian, chip de piatră.

2

Cîte zile au trecut ?

Nici unul dintre ei nu știe, nu sînt zile obișnuite, cu nume în calendar, cu localizări în timp și spațiu, cu granițe între ele. Nu s-a întîmplat parcă nimic de-a lungul acestor zile, de aceea nu se pot număra. Nimic,

decît că peste ele a trecut un fulger care, pe unele le-a aglutinat, pe altele le-a spart, lăsîndu-le deschise, pe altele le-a ars și dacă stai să faci socoteala, dacă fiecare încearcă să adune și să povestească ceea ce se petrece între ei doi nu găsește decît întîlniri și iar întîlniri, pe stradă, în parc, la cinema, la universitate, în vreun local, și aici n-au loc decît priviri și așteptări, zîmbete și tăceri consonante și chiar frazele pe care ei și le spun unul altuia sînt inenarabile, în fond nu prea ascultă unul *ce* spune celălalt, ci mai ales se încîntă de *cum* spune, așa cum de fapt fiecare se încîntă cel mai mult de simplul fapt că ei se destăinuiesc (în sensul cel mai propriu al cuvîntului) unul altuia, că se rotesc unul în jurul altuia și aceasta-i probabil tocmai ceea ce se poate numi fericire, și oare se poate povesti fericirea ?

Maria încearcă să telefoneze acasă din holul unui cinematograf, să anunțe că întîrzie în oraș. Florescu așteaptă pe un scaun, cu trenciul ei în brațe, privind-o cu nesaț. Cînd formează numărul, care sună de cîteva ori ocupat, chipul ei devine grav, fruntea i se încrețește și bate nervoasă din picior. El caută s-o amuze, îi trimite bezele, conversează cu trenciul ei, mimează îndrăgostiți celebri : Romeo, Othello. Ea rîde, îi face semn să fie serios, să nu-l scandalizeze pe controlorul de bilete care fumează somnoros.

De cîte ori duce receptorul la ureche, ea își întoarce însă fața de la el, simte că frazele de acasă care-i zbîrnîie mereu în cap, pot năvăli pe chipul ei și nu vrea ca el s-o vadă suferindă, urîțită : — O fată cumsecade nu vine la ora asta acasă sînt tatăl tău și atît timp cît stai

la mine am o răspundere să știi nu-ți dai seama ce griji ne faci uiți cît ești de bolnavă maică-ta n-a închis ochii toată noaptea. — Doamne ce fel de iubire o mai fi și asta născută în trei zile nu poate fi ceva serios eu am stat logodită cu tata doi ani întregi pînă ne-am hotărît. — Mai bine te-ai gîndi la inginerul ăla bietul băiat așteaptă de un an de zile și doar te-a cerut oficial nu ca Florescu ăsta de unde o mai fi ieșit că nu te-am auzit vreodată pomenind despre el. — Căsătoria nu-i numai o problemă de sentiment fata mamei. — Cum termină examenele să plece la aer să-și revină uită-te la ea e o umbră știi că n-am cine știe ce zestre să-ți dau ție-ți trebuie o viață liniștită îndestulată destule ai tras pînă acum...

Ea pășește împreună cu Florescu în poiana neumblată pe care abia au descoperit-o și frazele acestea sînt ca un roi de țînțari, plutind mereu deasupra capului, cu țiuitul lor enervant. Roiul se depărtează cînd dai cu mîna dar rămîne acolo, undeva deasupra, o neîntreruptă forfotă măruntă de o lipicioasă perseverență.

Maria a reușit totuși să vorbească, roiul de țînțari a dispărut, ei au pătruns în sală.

E foarte cald. Găsesc cu greu locuri. Se țin de mînă tihniți, cu o aeriană fericire. Dar Tino Rossi cîntă languroase romanțe napolitane, Viviane Romance suferă din amor și întunericul din sală se încarcă mereu, o atmosferă de lascivitate meridională curge neîntrerupt din ecran. Cei doi se trezesc sărutîndu-se mereu. Sîngele lui se aprinde și ea-i răspunde trasă de foamea lui, mirîndu-se de focurile ce se iscă în ființa ei, pe

care s-a deprins s-o considere limfatică, dominată de spirit. Astăzi însă carnea îi vibrează neîncetat, o străbat serii de unde scurte, înțepătoare, furtuni îi umflă pieptul, sufocările fierbinți alternează cu degajări de o răcoare extenuantă.

Cînd ies afară, unde îi întîmpină calmul proaspăt al serii, le ard obrajii, sînt ciufuliți, ochii le lucesc. Se privesc clipind des, izbucnesc amîndoi în rîs și pornesc agale, pe Bulevardul lor.

Ea nu-și revine din surpriză. Nu înțelege ce i s-a întîmplat în sală, de unde-a izvorît valul de senzualitate care a copleșit-o, îl mai simte și acum, în oboseala plăcută a membrelor. Cu încetul își recapătă luciditatea, i se pare că a fost un adevărat desmăț, îi e rușine de dezmierdările lor în fond destul de nevinovate, se desface din brațul lui care-i încinge tot timpul mijlocul, socotește că s-a purtat nedemn, că trebuie să-l pună la punct: „Uite cît de impudic îi sticlesc ochii!"

El o privește mirat, intuiește ceva, apoi, conștient de superioritatea lui bărbătească, se bucură tainic de mica ei spaimă și surîde imprudent, cu o anumită viclenie amoroasă.

Asta o supără și mai rău.

— Știi că vara asta mă mărit?

El tace.

— Trebuie să mă mărit.

— Trebuie?

— Da. Tata ține neapărat. Zice c-am îmbătrînit. Mi-a găsit doi pretendenți: un ofițer și-un inginer. Pînă la toamnă trebuie neapărat să mă mărit.

— E o dată fatală ?

— Nu. Dar și eu m-am plictisit cu viața asta de fată mare.

— Și cu care te mărițI ?

— Nu știu. Nu iubesc pe niciunul.

— Parcă trebuie să iubești. Te mărițI și gata !

Ea nu mai răspunde. Ar fi vrut ca el să protesteze, să fie desnădăjduit, s-o implore, să-i spună c-o ia el, că n-o lasă altora. Cînd colo, replicile au coborît pe parcurs, el s-a închis ermetic, vraja lor e ruptă. Începe să-i pară rău de ce-a făcut. Dacă el chiar crede ce-i spune ea ? Și cît este adevăr și cît sfidare amoroasă în vorbele ei răutăcioase ?

Păşesc despărțiți, fiecare pe cărarea lui. El s-a întunecat de tot, ceea ce îi fusese la început doar în inimă, în minte, acum i se așterne pe chip, care a devenit asimetric. Mișcările îi sînt țepene. Peste albastrul ochilor s-a țesut o peliculă tulbure, violacee. Dacă ea, într-adevăr, se mărită ? Un ofițer, un inginer. Nu-și dă seama că sînt profesiile tipice ale ginerilor visați de părinți ; știe doar că el nu-i nimeni, un contopist sărac lipit. S-o piardă, abia găsită ? N-ar fi de loc de mirare, fetele acestea „de familie bună" fac amoruri eterne cu studenții, apoi dispar și se mărită cu vreun negustor, un tip cu bani. El caută Dragostea, Absolutul, le-a găsit, se îmbată de atîtea zile de eterul acesta care îi plasează pe amîndoi într-un univers special, invizibil pentru ceilalți, un loc unde sînt amîndoi ușori, grațioși, rotunzi, frumoși și iată că o undă de aer comun sparge armonia eterului, un jet de convenționalism pătrunde în Paradisul lor.

— Hai, nu mai fi supărat.

Ea îi apucă braţul, îi adresează priviri galeşe, pentru oricine-i vizibil că regretă ce-a spus, că nici nu poate fi vorba de aşa ceva. El continuă să se mişte automat, parcă-i pe catalige, urcat într-o zonă polară, căldura soarelui ei nu reuşeşte să se înalţe pînă la el, el însuşi nu mai poate coborî pe pămînt, chiar dacă acum acesta pare să fie mai primitor.

— Nu vreau să fii supărat ! strigă ea.

Tonul e rugător, plin de promisiuni şi exasperat în acelaşi timp.

El tace. Nu cu încăpăţînare. Lovitura n-a fost foarte puternică dar a căzut pe un resort sensibil. Nu-şi poate redobîndi ritmul vital. Durerea lui iradiază acum asupra ei, s-a întors ca un bumerang, iat-o plîngînd — cît de repede plînge !

— Mi-e teamă, înţelegi ? Mi-e teamă că totul nu-i decît o iluzie. Nu mai vreau să sufăr. Simt că n-aş putea suporta o dezamăgire.

El tot nu descinde din tărîmul acela duşmănos.

— Mai bine să ne despărţim acum, decît prea tîrziu. Nu vreau să mă-ndrăgostesc de tine ! ţipă ea.

De data aceasta apelul ei, puternic prin deznădejde, îl ajută să coboare de pe platforma îngheţată. O descoperă lîngă el, zguduită de suspine, are nevoie de el, e singură si neajutorată, părăsită în mijlocul unei lumi indiferente. Se dezmorţeşte fulgerător, o ia în braţe, o mîngîie, o sărută. S-au oprit amîndoi. Trecătorii îi privesc îngrijaţi, bănuitori. El îi vorbeşte, îi vorbeşte,

brațele lor se înnoadă la loc și pînă la locuința ei nu se mai desfac, au intrat iar în tunelul lor, nu sînt decît ei doi, restul lumii a fost înghițit de un cataclism, ei înșiși trec mereu unul într-altul, mereu doi, mereu unul.

Și după ce s-au despărțit, drumul în tunel continuă mult timp. Fiecare-l străbate pe cont propriu, avînd și pe celălalt în sine. Au un fel de merinde, s-au aprovizionat copios unul din celălalt, dar sînt și foarte lacomi, consumă cu totul nechibzuit. Iubirea e un combustibil foarte nobil, nu știi nici odată cît mai e în rezervor, care pare întotdeauna plin, dar se și poate goli instantaneu. De aceea îndrăgostiții trebuie să se vadă mereu, nu se pot despărți, ei nu durează separat. Și tot de aceea ei pot trăi fără să se vadă cu anii, sau să nu se mai întîlnească niciodată și să fie totuși împreună. Abia cînd dragostea e mare și declarată, constată fiecare dintre ei, abia cînd ai certitudinea ei, încep spaimele, nemăsurate pentru că iubirea e nemăsurată.

Da, Maria se teme de Ion, se teme de violența lui ghicită, căreia nu știe dacă va putea să-i facă față, se teme de ideile lui care nu seamănă cu ale ei și i-ar putea separa, se teme de exclusivismul ei la care nu știe dacă el va răspunde, se teme de familia ei, și de război, și de societate în general — dacă Ei nu vor îngădui unirea lor ? — și mai presus de orice se teme că el ar putea să n-o mai iubească, sau să n-o fi iubit pur și simplu, s-o mintă, și atunci vine catastrofa, ceva mare și negru și gol, care nu se poate imagina, pentru că nu

poţi şti vreodată cum este cu adevărat, ceea ce te distruge pentru totdeauna. Şi dacă iubirea aduce atîtea spaime, atunci mai bine nu iubeşti. N-a strigat ea: „Nu vreau să mă îndrăgostesc de tine" ?' Ce fericire a urmat totuşi acestui strigăt rău. Nu poate înţelege ce este fericirea, parcă este alcătuită mai ales din negarea spaimelor pe care le prilejuieşte. Prin urmare, se sperie Maria, dragostea e suferinţă, dacă nu suferi nu trăieşti, iar ea se teme de suferinţă, deci se teme şi de dragoste, iar Ion este şi una şi alta: zeul şi călăul ei.

Florescu s-a înspăimîntat azi c-o poate pierde. A văzut deodată negru, s-a trezit singur în imensitatea goală şi rece din care ea e destinată să-l scoată, să-l ajute să evadeze. Da, el i-a dat ei acest destin: să-l salveze pe el. I l-a dat atunci cînd a decis că ea e femeia „în stare să facă din el un zeu". Cum poate deveni Ion Florescu „un zeu", aceasta nu-i este prea clar, dar îi este foarte familiar. Doar nu cunoaştem bine numai ce ne apare foarte clar. Cîteodată cunoaştem mai puţin tocmai ce ne apare extrem de lămurit, precizat în toate amănuntele, şi aceasta fiindcă bogăţia luminoasă a aparenţei ne orbeşte şi liniile de fund ale esenţei se estompează pînă la nefiinţă. Deci Florescu ştie foarte bine, intuitiv, ce-i trebuie pentru a deveni un zeu şi ce însemnă zeitatea după care oftează el. Dacă ar fi artist ar fi un zeu, pentru că ar crea lumi unice, nemaivăzute. Dac-ar fi conspirator, revoluţionar ar lupta, şi-ar putea oferi viaţa, ar deveni erou, ar crea în sufletele altora mişcări noi. Nu este nici măcar un „om de acţiune", un tip pragmatic, cu atît mai pu-

ţin vreun savant. Acolo în război, nu poate deveni un zeu, ştie prea bine că nu-i o luptă dreaptă, loială, virilă, e doar un măcel crîncen şi stupid, unde bestialitatea înlocuieşte eroismul. Dar atunci cum poate deveni Ion Florescu un zeu şi cum îl poate proiecta în vreun Olimp, Maria Sîmboteanu ? Întîi, iubind-o şi iubindu-l, el ar ajunge *să-i placă* să trăiască. Bunul lui simţ, căci cam atîta îşi recunoaşte, îi spune că aceasta-i prima condiţie spre a deveni un zeu. Da, da, *să-i placă* viaţa. Unora le poate părea puţin dar pentru el aceasta-i foarte important, pentru că pînă acum, foarte rar i-a plăcut să trăiască, ar putea număra pe degete de cîte ori. Nu-i un pesimist funciar. Nu s-a gîndit la sinucidere decît în copilărie, cînd voia să-i pedepsească pe cei din jur care-l nedreptăţeau : văzîndu-l mort, ei aveau să-şi dea seama de cruzimea lor, de înspăimîntătoarea lor greşeală, iar el, de sus de pe catafalc, *dincolo de bine şi de rău,* avea să-i contemple cum se dau cu capetele de pereţi, în faţa a ceea ce nu se mai poate întoarce ! S-a mai gîndit la sinucidere şi mai tîrziu, în adolescenţă, cînd era sedus de problema morţii — ce simţi *atunci* şi ce este *după ?* — moartea fiind *suprema experienţă.* Acum ştie că trebuie să trăiască şi ceea ce îi oferă viaţa i se pare puţin, neîngăduit de puţin, aproape nimic. Nu-şi dă seama bine dacă ea-i oferă puţin, pentru că este ea săracă şi neplăcută, sau dacă el nu vede bine în jur, nu ştie ce trebuie să apuce. Oricum ar fi, starea de lîncezeală, de inapetenţă generală, trebuie să înceteze în vreun fel. Pasivitatea nu produce nimic, în schimb dacă-ţi place viaţa vei ajunge aproape

sigur să o înțelegi și să o stăpînești. Pe urmă, alianța cu Maria, unirea lor, viitorul lor copil, toate acestea îl pot obliga să fie un om bun, un om drept, un om întreg, moral, *un om.* Poate să fie ca Cincinnatus, curat, simplu și mare, față de blestemata Romă, sau ca Michel de Montaigne, o conștiință modestă și sigură, în mijlocul intoleranței criminale a războaielor religioase. A fi un zeu, înseamnă a palpa, fie și pentru o clipă Absolutul, iar Maria, dragostea lor, e un drum care i se pare că poate duce într-acolo, căci trebuie pentru aceasta o stare de grație, iar singura care îi este lui accesibilă, este calea ei, calea iubirii. Numai că iubirea nu se poate comanda, trebuie s-o descoperi, pot trece ani pînă atunci, el n-are vreme, sînt multe șanse să moară în curînd în război, deci trebuie să se grăbească. Iar de ea e sigur, de dragostea lui adică : este mare și adîncă, asta nu se argumentează, asta se simte.

Abia găsită și s-o piardă ?

Azi, după ce ieșiseră de la cinematograf, nu era numai durere și spaimă cînd a auzit-o spunînd acele prostii, era și desnădejde, creștea în el o furie devastatoare și asta știe el unde duce : la distrugere și autodistrugere. Doar vede și în jurul lui cum întreaga omenire sau aproape toată, se audistruge. Dar el nu vrea, el vrea să-i placă viața, s-o înțeleagă, s-o domine, să fie un zeu, un cît de mic zeu.

Maria și Ion dorm liniștiți în noaptea aceea. Pe chipurile lor sclipesc tinerețea și dragostea.

Amîndouă îi apără de ei înșiși și de universul tragic din jur.

3

Maria a acceptat să meargă cu Ion într-o excursie. Mai merg mulți colegi și colege de-ale ei, chiar și profesorul. Se duc cu trenul în împrejurimile Capitalei, „la iarbă verde".

— Hai, iubito ! o roagă el. Are să fie frumos. O să fim singuri.

— Singuri în mijlocul a o sută de inși !

— Exact.

O ia în brațe, nebunește, cu toate că-i ora prînzului și se află amîndoi pe o străduță ce duce spre locuința ei. Privește alarmată în toate părțile : o poate vedea chiar cineva din familie ! Îl trage de păr cu violență, el scutură coama și rîde cu poftă, ea îi simte coastele vibrînd, are un piept cît o barcă ; după ce-o leagănă de cîteva ori, o așează la loc pe trotuar. Nu se poate supăra pe el : e supus, puternic și pur. Violențele lui n-o înspăimîntă. Știe că le poate domoli cu un gest. Nu l-a văzut niciodată cu ochii aprinși. Congestia dorinței nu-l desfigurează, ca pe alți „bărbați". L-a pîndit chiar, dar chipul lui în prezența ei este mereu angelic, ochii albaștri nu se voalează. Ba dimpotrivă, ca și la cinema, ea se descoperă fremătînd și nu se recunoaște. Are și teorii : e o dualistă înverșunată, „opune spiritul cărnii", urăște senzualitatea.

— Din punct de vedere fizic, i s-a confesat ea, vrîndu-se curajoasă și înaltă, mi-e indiferent ce faci. Pe mine sufletul mă interesează. La el țin și nu vreau să aparțină alteia, nici măcar în vis.

„Sufletul" da, asta-i frumos, asta caută şi el, Florescu, de mult, şi iată ce bine a găsit. E obosit de aşazisele plăceri ale trupului. Nu le urăşte, nu, dar absolutul pe care l-a atins prin ele era inferior, foarte mutilat. Maria îi propune un ascetism care-l farmecă, e puritatea după care tînjeşte, femeia în kimono i-a fost deci sacrificată uşor şi el se simte înnobilat. În acelaşi timp, forţa iubirii lui i se pare atît de mare, încît are o siguranţă obscură că unirea lor nu poate fi împiedicată de nimic. O contrazice totuşi, teoretic, „trupul nu-i doar un lăcaş imund al sufletului", zice el, „asta-i o concepţie bigotă, eşti copilă". Ea e convinsă de superioritatea poziţiei proprii, el se teme să nu i se interpreteze ideile în sens nedorit, ea e fecioară, pe lîngă el o pură, orice gesturi brutale, nechibzuite pot răni adînc. Şi de altfel, i se pare o voluptate să cruţi, să nu iei ceea ce îţi este indispensabil ca aerul, ceea ce ştii că este al tău, să nu-l iei pînă nu vine singur, pînă ce atracţia nu se transformă în necesitate. „Lupta dintre sexe, ce prostie trivială", gîndeşte el. Mai degrabă îl supără „generozitatea" ei, „libertatea fizică" pe care i-o acordă, formulările acestea care se pot preta la echivoc, dar, o scuză el, ea nu ştie ce primejdii zac aici, şi apoi el trebuie să lupte împotriva viţiului, a luxurii, cu ajutorul sau împotriva chiar, a ideilor ei.

Discuţia lor a pornit de la o scenă de gelozie pe care i-a făcut-o Maria. Erau împreună, în aceeaşi sală unde se priviseră întîia oară. Acum ei folosesc toate prilejurile posibile spre a se vedea şi Florescu lipseşte deseori de la slujbă, ca s-o însoţească la cursuri. Sigur, îşi primejduieşte situaţia la serviciu, e conştient de asta

dar în același timp dragostea îl învață o mie de stratageme și culmea este că toate îi reușesc, sau cel puțin așa i se pare lui. Pe scurt, sînt împreună, ea ascultă silitoare, în fața lor pe masă se află o carte, *Fountain*, de Charles Morgan, pe care el i-a adus-o. Ion, pe care cuvintele profesorului nu-l interesează, frunzărește cartea, se uită pe furiș la Maria cît e de frumoasă și deplînge în sine faptul că este obligat să păstreze anumite conveniențe, să se prefacă a nu se fi așezat lîngă ea decît întîmplător.

În tăcerea studioasă, scîrțîie ușa, toată lumea întoarce capul, apare cineva care a întîrziat, își rotește ochii prin încăpere și, deranjînd zece inși, vine să se așeze într-un colț destul de depărtat, adică tocmai pe scaunul gol de lîngă Florescu. E domnișoara Cecilia Florescu-Argeș (tot Florescu !) pe care dezaprobarea unanimă ca și ușoara strîmbătură a Mariei, par s-o impresioneze prea puțin. Are un aer sigur de sine, e fata nu știu cui, profesorul însuși vine la ei în casă, nu se omoară cu învățătura, duce o viață mondenă, extrastudențească, la facultate vine mai mult în vizită, din plictiseală, sau ca să se amuze. Toate acestea Florescu le știe din auzite (a și flirtat o dată cu ea, cam brutal, mai de mult, n-a uitat) și faptul că ea i-a surîs chiar din pragul ușii și s-a îndreptat direct spre el, ca spre o veche și sigură cunoștință, îl pune în încurcătură, își dă seama că va avea neplăceri.

Într-adevăr, i-a făcut loc lîngă el, salutînd-o, nu știe dacă cele două fete se cunosc, dar nu-i nici momentul nici rolul lui să înlesnească așa ceva. Cecilia s-a și plecat spre urechea lui, are ochii verzi aurii, puțin oblici,

flecărește, bîrfește cu siguranță și umor, chicotește, face gropițe în obrajii ei de copil bine hrănit, nu-l slăbește o clipă, n-o interesează ce se vorbește la catedră și nu-și dă seama cîtuși de puțin că lîngă Florescu un mic vulcan fierbe într-o splendidă tăcere, pregătindu-se de erupție. Florescu n-o poate avertiza, ar fi incorect, în primul rînd față de Maria, care e severă în privința „reputației" sale, nedrept chiar față de Cecilia, care n-a uitat nici ea vechiul lor flirt, i l-a și reamintit cu delicată cochetărie. Îl tratează cu o francheță pe care îi e greu s-o răsplătească cu o tăcere grosolană. Încearcă deci să dea cît mai multă atenție spuselor profesorului, mimînd un interes științific, răspunde Ceciliei cît poate mai rar, monosilabic, de cele mai multe ori doar cu cîte un surîs politicos, și în același timp se străduiește să plaseze cîte o șoaptă în urechea Mariei, atît pentru liniștirea ei, cît și pentru a notifica celeilalte că totuși nu-i singur. Din păcate ajunge din ce în ce mai greu pînă la Maria, ea s-a mutat pur și simplu pe tăcute mai încolo cu scaunul, el se enervează din ce în ce, și aproape că nu mai ascultă ce spune Cecilia. De aceea scrie pe o minusculă bucată de hîrtie „Te iubesc la nebunie", o împăturește și o împinge discret în fața Mariei, care ia bilețelul și-l rupe cu gesturi mînioase, fără ca măcar să-l citească. Florescu tresare ca lovit peste ochi, nu suportă acest gen de brutalitate, blestemă cruzimea Mariei, în același timp suferă că nu poate împiedica sedimentarea supărării ei, și rămîne rigid, cu ochii țintă într-un punct al peretelui din față. E congestionat și greoi, ca o leucocită care a înghițit un

virus puternic şi-l asimilează cu o extenuantă încetineală.

Nu trece mult şi simte genunchiul Ceciliei făcîndu-i semn.

Se întoarce automat, uluit, aproape orb, spre ea.

Faţa ei e foarte aproape de a lui, ea îl priveşte cu nevinovăţie oferită şi chiar cu o poznaşă gingăşie, pe buza de sus îi mijeşte un puf auriu iar din decolteul devenit deodată larg şi adînc, urcă o mireasmă de care Florescu nu se poate feri. Răspunde într-o doară, încă închis în sine, dar pentru că ea pare să continue a aştepta ceva, îi surîde cu greu, la început doar recunoscător, apoi uşor complice, şi-i face semn că trebuie să tacă amîndoi, cu toate că, da, ea e frumoasă şi îmbietoare, iar el ştie prea bine acest lucru, ochii lui, subit independenţi, au întîrziat pe chipul ei.

Domnişoara Cecilia Florescu-Argeş răspunde însă acestui apel exact pe dos, continuă să-i surîdă de aproape, îi şopteşte nimicuri la ureche, atingîndu-i pielea cu buzele ei fierbinţi, iar coapsa ei se alătură o dată băieţeşte de a lui. Florescu e din ce în ce mai încurcat, nu vrea s-o jignească, încearcă să se retragă pe nesimţite dar nu prea are unde, iar Maria stă nemişcată, crispată, foarte atentă la ce spune profesorul, dar ochii ei negri fulgeră mocnit şi o cută de amărăciune i-a apărut în colţul gurii. Înseamnă că ceea ce se întîmplă alături nu-i este total străin. Are o frumuseţe tragică, constată el înduioşat, şi iar îl doare inima pentru biletul rupt. Profită de o clipă de răgaz, întinde mîna după *Fountain,* atingînd pe furiş degetele reci ale Mariei, vrea să ia cartea, ea nu-l lasă, se dă o luptă

scurtă numai de ei ştiută şi terminată cu victoria lui. Iar e furios, deschide cartea la întîmplare şi începe să citească, doar aşa va găsi o poziţie neutră, se va linişti, dar genunchiul Ceciliei e rotund şi rece, de cîteva ori Florescu nu-l poate evita şi parcă nici nu prea vrea. Conversaţia ei neîncetată e amuzantă şi inteligentă, îl roagă să vie la excursia care se proiectează, el răspunde „nu ştiu", şi cînd mîna ei se sprijină o clipă pe a lui tresare violent, trădîndu-şi surescitarea, în timp ce ea îi zîmbeşte atît de deschis, sportiv şi auriu, încît el nu-i poate refuza un surîs corespunzător.

Aşa merg lucrurile pînă la sfîrşitul lecţiei, cu Maria inaccesibilă şi Cecilia neobosită şi tot mai puternică. Cele două fete se detestă reciproc din cîte înţelege Florescu şi de aceea la sfîrşit se ridică politicos de lîngă Cecilia şi aleargă după Maria, care-i pe coridor.

O strigă, dar ea nu răspunde.

— Maria, te rog ! Unde pleci, singură ?

— Mă priveşte. Du-te după ea.

— Fi serioasă, Maria. Ce poate fi între ea şi mine ?

— Ce poate fi între ea şi mine, îl maimuţăreşte mînioasă. Ce-aţi avut de vorbit un ceas întreg, dacă nu-i nimic între voi ?

— Banalităţi. Prostii. N-o puteam lăsa să vorbească singură. Nici n-o cunosc, minte el. Apoi se corectează : Cred că-i a doua oară în viaţă că stau de vorbă cu ea ! Maria !

O ia de braţ, cu sila. Ochii Mariei sînt umezi.

— Cum poţi să crezi asemenea lucruri ? Ce poate însemna ea pe lîngă tine ? Iar tu, tu ai stat rigidă,

de cîte ori am încercat să-ţi spun ceva, nici nu mi-ai răspuns.

Se plînge de ruperea bileţelului, pe care l-a cules din faţa ei şi pe care acum i-l recompune.

— Trebuia să vii lîngă mine, să nu mă laşi pradă ei, să lupţi cu ea.

— Nu vreau să lupt cu alte femei pentru tine !

— Cred că greşeşti, reflectează el, şocat, cu glas tare. Pentru fericirea noastră, pentru tot ceea ce credem că poate fi o sursă de fericire, trebuie să ne zbatem, să luptăm, să facem orice jertfă, se înflăcărează el. Auzi tu, orice jertfă !

O strînge violent de braţ, îi vorbeşte aspru, cu o energie sălbatică, nepotrivită cu faptul în sine, dar adresîndu-se unui viitor pe care el îl întrezăreşte crud, plin de capcane, nu ştie ce anume, oricum, o zare în general ostilă, căreia el însuşi i se adresează duşmănos.

„E frumos, supărat", constată ea, care nu l-a văzut pînă acum decît angelic, cel mult deconcertat. Are dreptate, trebuie luptat pentru fericire. Poate că dezamăgirile ei tocmai acolo şi-au avut izvorul, în faptul că a fost deseori pasivă. Se gîndeşte la prima ei dragoste, la care a renunţat într-un mod ce-i apare astăzi de-a dreptul copilăresc. Acum e mult mai deşteaptă, oh, a evoluat enorm, sînt ani de zile, prin cîte n-a trecut de-atunci ! Acum n-o mai sperie dorinţa lor, a bărbaţilor, deşi se ţine încă departe, departe de ea. A intuit de altfel liniile ei roşii chiar pe chipul lui Ion, dar de data aceasta nu s-a mai speriat ca pe vremuri. Sigur, la el sînt învăluite în tonurile pastelate ale iu-

birii, le poate doar ghici, undeva dedesubt, cu el călătorește întotdeauna foarte sus, nu se poate plînge, dimpotrivă, mai mult cu sine pare să aibă de luptat decît cu el.

Îl privește deodată cu adorație, îi place și mai mult acum cînd merge alături mut, cînd ochii lui albaștri au prins tenta aceea suferindă, metalică, sub care știe că duduie o furie aprinsă în cinstea dragostei lor.

Fusese o apariție de coșmar.

Curtea pătrată, era foarte mare, un fel de parc cu zeci de alei, mai largi și mai înguste, unele simple poteci, toate acoperite cu pietriș mărunt — o piele galbenă, minerală, sclipitoare. Și apoi, nenumărate pete verzi, parteruri și benzi de gazon, rondouri cu flori, sute de arbuști tunși geometric, coroanele nemișcate ale copacilor, cei mai mulți castani. Verdele era și el violent, gras, lucitor, ca și aurăria complicată a aleilor.

Vizitatorul pătrunsese într-o lume în care cele două culori domneau nestingherite, își împărțiseră micul univers, se supravegheau cu gelozie și-și exibau pe întrecute splendorile, forța, trucurile. În lăuntrul careului de clădiri — și ele galbene, înalte, clipind orbitor din pleoapele cu gene verzi ale sutelor de ferestre — văzduhul zăcea dens, consistent, ca și cum o uriașă ființă aeriană și-ar fi făcut acolo culcușul, răspîndindu-și masa transparentă și mîngîioasă în toate ungherele, hrănind din plasma ei invizibilă verdele și galbenul, aținîndu-le lupta tăcută și exorbitanta proliferare.

Înaintă o vreme, în această lume de care avea atîtea motive să se teamă, ca într-o lagună: cu mișcări lente, mărunte, trăgînd

după sine pelerina fierbinte pe care soarele, la zenit, i-o înfăşura pe trup. Valuri înalte, alternativ galbene şi verzi, îi luau vederea, dar misterioasa fiinţă aeriană îl lăsa să treacă prin trupul ei diafan şi el păşea şovăitor, puţin dezechilibrat, ca pe o planetă necunoscută. Apoi gesturile lui deveniră tot mai egale cu ele însele, şira spinării îşi reluă curbura firească, mobilă, şi începu să desluşească lucrurile din preajmă.

Jur împrejur, în paradisiaca armonie galben-verde, în parcul curat ce slujea ca adăpost uriaşei fiinţe de aer, de-a lungul careului de clădiri clipind mereu diamantin, mişunau un fel de fiinţe mărunte, ciudate şi albe, de un alb murdar ca al vegetaţiei de pivniţă, nişte făpturi uşor monstruoase, unele tîrîndu-se respingător, altele ţopăind nesigur, cele mai multe zăcînd neputincioase, ca nişte mici plăgi alburii pe trupul luxuriant, verde şi galben, al grădinii. Păreau să izvorască de undeva de sub clădiri, din diverse subterane fără capăt, după cum fără sfîrşit trebuiau să fie şi mulţimile care se îmbulzeau nevăzute, înapoia lor. Atacaseră careul mirific — încrezător în perfecţia lui cromatică, aşa cum sînt poienele încă neatinse ale marilor podişuri — din toate laturile, şi avansau încet, aproape insezisabil, pe măsură ce-i devorau marginile. Căci, fără doar şi poate, aceste făpturi vădit de-

ficiente, cu înfățișări foarte pestrițe, mergînd de la silueta sumară a unei anelide pînă la cea complicată a lăcustei, erau toate stăpînite de o voracitate fără seamăn : consumau pe tăcute și cu îndîrjire, mierea aeriană a peisajului, verdele lui gustos.

Nu-și putu stăpîni un vag tremur al umerilor, țesătura ușoară a cămășii de vară vibră imperceptibil și pielea de pe omoplați i se încreți, ca atunci cînd te afli neputincios și siderat în fața distrugerii lente, implacabile a frumuseții, de către agenții anonimi ai unei biologii elementare. Își învinse însă aversiunea născută de acea priveliște, cît și senzația neplăcută — presimțită încă de pe cînd se mai afla în centrul orașului — a transpirației, și după o scurtă ezitare, porni mai departe, spre inima parcului și chiar spre făpturile alburii de pe margini, căci doar pentru aceea venise acolo, pentru a întîlni pe una dintre ele.

Un strigăt ridicol sparse însă liniștea acelui univers închis în feeria verde-galbenă, ignorînd parcă amenințătoarea macerare periferică.

— Sticleţel !

Se opri surprins, aproape înspăimîntat. Nu știa de unde venea acel strigăt și, în același timp, se apropiase simțitor de primii reprezentanți ai bizarei, nemaivăzutei faune. Abia atunci, după strigătul exploziv, gîfîit,

puțin răgușit, își dăduse seama că tăcerea dinainte nu fusese decît o închipuire a lui. Strigătul îl conectase subit la realitate și grădina se umpluse instantaneu de un tumult confuz, în surdină, ca într-o mare gară, al cărei uriaș plafon de sticlă știe să conducă sunetele pe căile unei acustici paralizante pentru ele.

Cuvîntul răsunase stingher, violent, ca într-o sală de concert, cînd dirijorul stă cu bagheta ridicată, așteptînd să se stingă murmurul din spate. Iar forța lui o simți dublu, pentru că după ce întîi îl adusese la realitate, prin simpla țîșnire sonoră, mai apoi, o dată cu înțelesul lui special, simți că-l proiecta vertiginos într-un trecut îndepărtat, uimitor de precis.

Da, iubise mult încăperea aceea foarte înaltă, cu trei ferestre vaste, în cuprinsul căreia respirau șaizeci de piepturi înguste, unde, pe peretele din dreapta, un mercenar secui întindea pe tavă capul lui Andrei Bathory, îngenunchind în fața lui Mihai Viteazul. Marele voievod privea scîrbit și indignat, pana albastră de la pălăria îmblănită tremura deseori aevea, de pe tavă se scurgeau picături rubinii din căpățîna verde a cardinalului...

Dar strigătul se repetă și școlarul, tras de un fulger elastic, reintră în capcana memoriei.

Dintre făpturile alburii, una mai agilă se detașase, venea spre el, din ce în ce mai sigur spre el. Știa că nu-i cel pe care-l căuta. Acela zăcea undeva, în fundul uneia dintre chiliile interioare ale clădirilor sclipitoare, întins între cearceafuri albe, cu perne albe, pe care părul lui roșu desena un Isus prematur blînd, lipsit de sînge.

Cel care venea era altcineva, unul dintre cele șaizeci de piepturi înguste, unul dintre cei care numărau picăturile de sînge ce se scurgeau din beregata cardinalului ucis...

Oh și venea, venea, cum venea!

Un vehicul curios, din pînză și lemn, se rostogolea încet spre el — o încetineală alcătuită din mișcări multe, scurte, iuți dar dezarticulate, neterminate, o rostogolire ca a unei roți cu obezi și spițe lipsă, care după un fragment de lunecare lină trecea în hurducături dureroase, cu pauze inevitabile, ca niște sughițuri. Iar cînd spițele ciunte se ridicau, plutind deasupra capului ca aripile unei mori de vînt, atunci șovăiau, ca și cum erau prost prinse în inima roții, bîțîiau, vibrau. Și totul era un amestec de pînză și lemn, pînză alb-vineție, uneori gălbejită, alteori cu pistrui roșii sau negri, pînză subțire fluturînd zdrențuită și pînză bine înfășurată, strînsă în mici baloturi, ca pernele pe care calcă croitorii. Cînd vehiculul deveni ființă, se deosebi brațul stîng legat de

gît cu o eșarfă și antebrațul presat între două scîndurele, și piciorul sting, țeapăn — băgat într-un manșon de ghips, din care ieșeau degetele galbene — rotindu-se în afară ca să permită înaintarea, făcînd însă un arc de cerc mai mic decît al cîrjei care vira larg și agilă, și capul înfășurat în cîrpe, ca al unui beduin orbit de nisipuri, oferind vederii doar protuberanțe nedeslușite, arsuri, cicatrici, piele nouă sau cojită, văgăuni care puteau fi gură, nas, ochi.

— Sticleței ! *Ce mai faci,* Sticleței !

Și din nou școlarul bălan, vrăjit de minunile reproducerii ferigei, colegul cel nou din banca întîia, colegul cel palid, mereu în haine negre — mîncînd sandviș cu șuncă, lovindu-l peste degete cu rigla lui — ah, ce riglă, cu muchii de metal, frumoasă, lăcuită cu negru ! Și drumurile lungi, în diminețile de iarnă, dimineți de aluminiu, din șanțurile șoselei periferice pînă acolo, la liceul de lîngă bulevardul Dacia, strada boierilor, drumurile acelea lungi pe frig și pe întuneric, cînd se trudea să întreacă pe toți ceilalți pietoni și mișca picioarele ca pe niște pistoane, iar trecătorii se uitau pieziș la omulețul care se freca de ei pe trotuarul îngust, cu plăci patrate, cele mai multe sparte sau lipsă...

Din gura cu dinți puțini a necunoscutului țîșni un șuvoi de vorbe amețitor, mult timp

zăgăzuit. Avea glasul tremolat, graseia uşor, plăcut şi din cînd în cînd saliva, făcea băşicuţe în colţul rănit al gurii.

— Ce mai faci, Sticleţel? Te pomeneşti că nu mă mai cunoşti. Sînt eu, mă, Camil! Mărculescu, mă! Ce bine-mi pare că te văd, mă! Sănătos, ce-ţi pasă, gigea băiatul! Ia uite la el: nădragi albi de „buret", hăinuţă albastră! Ce fante, domnule! Ce mă bucur, mă, că te văd, Sticleţel, n-ai idee, nu credeam să mai apuc. Eu, vezi, sînt cam descompus, dar mă refac, mă, sînt în refacere, aici, la 303. Am sărit în aer, mă, am curul rupt, eram pe scara maşinii, am dat peste o mină şi zbang! Aleluia! Vouă, ăstora, ce vă pasă, mama voastră de şmecheri! Lasă, lasă Sticleţel, nu-i nevoie şi de tine p-acolo, mi-a ajuns mie, numai să nu rămîn olog, dracu ştie! Da' ce cauţi tu p-aici, mă, ai pe cineva? Cum îl cheamă? A nu, nu ştiu. Nu-l cunosc. Sîntem mulţi ai dracului. Trebuie să fie proaspăt. Ieri? Atunci p-acolo, uite, pe unde iese sora aia grasă...

Camil Mărculescu vorbea, vorbea, dădea din cîrjă, din braţul în eşarfă, schimba mereu locul piciorului în ghips, era înalt, mult mai înalt ca în civilie, iar nasul i se coroiase ca la morţi, ieşea mult în afara amestecului de feşe şi piele care-i servea drept chip. Surîsul lui băieţesc de pe vremuri era acum ciopîrţit, ştirb, ochii lui că-

prui, cu pleoape moi, fugiseră în fundul capului, de unde sticleau pitiți, dușmănoși, aproape negri, cu linia sprîncenelor întreruptă și strîmbă.

Vizitatorul nu-l recunoscuse, într-adevăr, se ferise să spună, dar Mărculescu ghicise și-l ajutase. După ce se despărțiră, pînă a urca treptele care trebuiau să-l conducă la cel căutat, vizitatorul întoarse de cîteva ori capul.

Mărculescu continua să-i facă semne cu cîrja, cu brațul, cu trupul întreg, se agita mereu, pierzîndu-se din ce în ce în mijlocul universului închis, verde și galben, care se refăcea cu încetul în spate. Pe făptura lui, plină de pînze și lemne, asemenea unei marionete descleiate sau încă neterminate, stăruia o voioșie albă, elementară și amenințătoare.

Capitolul al treilea

„Ainsi va de nous, ami :
ni vous sans moi
ni moi sans vous"

1

Florescu şi-ar da cu pumnii în cap, ar vrea un ciliciu cu spini cît degetul, s-ar arunca într-un lac şi-ar înota pînă la înţepenire, pînă n-ar mai rămîne în conştiinţă decît dorinţa de-a se întinde şi de-a dormi sau de-a muri. Dar n-are ce face, stă lungit în iarbă, la cîţiva metri departe de Maria, priveşte în jur fără să vadă nimic, gesturile violente, compensatorii, îi sînt interzise, nu poate decît să macine mereu în sine aceleaşi şi aceleaşi întîmplări ale acestei blestemate excursii.

De fapt nu-i vorba numai de această excursie, adevărul adevărat este că a venit la gară direct de la femeia în kimono. O expulzase din viaţa lui, crezuse cel puţin acest lucru, dar ea îl chemase şi el cedase lacrimilor ei telefonice, lăcomiei lui senzuale, îndemnat poate şi de teoriile imprudente ale Mariei, cert este că la şapte dimineaţa, la gară, era cu ochii tulburi şi fericit că avea să se cufunde din nou în lacul limpede al adevăratei iubiri, că totul n-avea să rămînă decît o rătăcire temporară.

Şi într-adevăr totul începuse frumos, ei doi singuri în compartimentul de clasa a treia al acelui tren local, o „cursă", Maria la fereastră, proiectînd feeria ei interioară pe proteicul peron al marei gări, el mai în spate, acoperind-o toată, înfăşurînd-o în trupul lui de aer, ca într-o mantie termogenă.

A doua greşeală fusese politeţea. În compartimentul care se populase între timp, venise înc-o pereche, o fată şi chiar profesorul, iar după plecarea trenului irupsese în compartiment şi Cecilia. Ei da, era frumoasă, nu se putea nega, puternică şi colorată, cu umerii goi sclipind de o sănătate arămie, împărţind tuturor ciocolată şi ţigări, replici şi chiar coniac, umplînd spaţiul exiguu cu feminitatea ei agresivă. Pe urmă, cineva — cine ? — făcuse o glumă stupidă, îl prezentase drept soţul Ceciliei — aveau doar acelaşi nume, uşor impudic : Florescu ! — şi aşa cum se întîmplă în asemenea grupuri care sînt pornite cu tot dinadinsul pe distracţie, toată lumea se grăbise să profite de împrejurare, el şi Cecilia fuseseră nevoiţi să joace rolurile comandate, să hrănească buna dispoziţie colectivă, Cecilia cu vădită îndemînare, el ceva mai stingher, prevăzînd în mod ceţos reacţia Mariei, dar tocmai de aceea cu un succes (nedorit de el, incomod dar subiacent măgulitor) mult peste aşteptările celorlalţi şi poate, chiar peste ale Ceciliei.

Bineînţeles că Maria se lipise imediat de fereastră, întorsese ostentativ spatele acelei veselii odioase, se încăpăţînase să găsească foarte interesant peisajul monoton, şi Ion simţea, ca în sine însuşi, cum bucuria dimineţii se sleia treptat în ea, cum i se strîngeau buzele,

cum o uscăciune de rău augur îi ardea tot mai tare pieptul, şi era sigur că o dureau picioarele aşa cum stătea nemişcată acolo, agăţată de bara ferestrei.

După ce încercase, la una din opriri, să se apropie de ea, venind şi el la fereastră, dar neîndrăznind să rişte o şoaptă sau o mîngîiere furişe (era nu numai o condiţie naivă a ei dar şi un fel al lui prostesc de a înţelege loialitatea) şi retrăgîndu-se ca ars, deoarece simţise în spinare împunsătura electrică a sînilor Ceciliei, care continua jocul început, mimînd în mod desăvîrşit neruşinarea inconştientă a tinerilor căsătoriţi („Fă-mi şi mie loc, răule !") se retrăsese pe bancă, apoi în sine însuşi, fumînd fără încetare, înciudat că Maria n-avea putere să facă faţă unei situaţii atît de uşoare în fond, că îl lasă iar, ca şi atunci la seminar, pradă glumelor cărora, ca bun al întregului compartiment, el socotea că e politicos să le facă faţă, măcar din cînd în cînd. Dar tocmai reţinerea aceasta a lui, intermitentă totuşi, împrumuta jocului de-a însurăţeii un aer veridic deconcertant : nimeni nu ştia acolo, ce-i între el şi Maria, dar toţi se convingeau treptat că o idilă se înfiripa între Cecilia şi el.

Iar Maria, tot la fereastră, aproape două ore, îşi închipuia probabil că are o tragică datorie să rabde astfel asaltul grosolan al întregului compartiment, fumul ţigărilor, replicile cu rezonanţe obscene, prezenţa, pentru ea copleşitoare şi chiar monstruoasă, a Ceciliei, se socotea probabil neînsemnată, înfrîntă, înlăturată, gînduri care-i produceau dureri ascuţite, căci el era sigur că scrîşnea din dinţii ei mici, şi observase că ducea des

palma sub sînul stîng, semn la ea al durerii şi al îngheţării cardiace.

Cînd ajunseseră în sfîrşit, Maria ieşise prima din compartiment, zăbovise o clipă pe culoar şi văzînd că el n-o urmează imediat (fusese rugat să ajute la căratul micilor bagaje) strigase :

— Ioane !

O tăcere absolută explodase în compartiment, toate feţele se întorseseră spre uşă, acolo unde era Maria, cu ochii ei mai mari ca oricînd, plini de un, neînţeles pentru ceilalţi, foc negru, ameninţător — totul semăna cu o scenă de film oprit întîmplător ! — apoi, speriată de ea însăşi, Maria dispăruse, rumoarea ştearsă o clipă, reînviase, toţi îşi făceau de lucru, neîndrăznind să comenteze, iar el, Florescu, cu un zîmbet inexpresiv pe figură, începuse să vorbească mult şi tare, să se mişte încoa şi-ncolo, să se încarce cu tot felul de bagaje, pînă reuşise să golească compartimentul.

Da, acesta fusese al doilea semn că ei doi nu sînt pe aceeaşi platformă psihică, ceea ce ar fi trebuit să-l alarmeze, dar în loc de asta el se apucase să joace volei, improvizase un teren şi două echipe mixte, se dedase cu pasiune jocului — după înghesuiala şi promiscuitatea din compartiment, aerul proaspăt al dimineţii, plăcerea efortului fizic, zona liberă, neutră a sportului, toate îl destindeau — uitase de ochii verzi-aurii ai Ceciliei, de kimonoul înăbuşitor al nopţii, sărise lung şi graţios, se cheltuise cît putea ca să se trezească, să revină în limpiditatea necesară iubirii lor şi timpul trecuse, înşelător ca în orice joc adevărat.

Observase deodată că Maria dispăruse (ea nu voise să joace volei) ştia că ochii verzi-aurii ai Ceciliei îl fixau de undeva din umbră, şi atunci părăsise cu mojicie jocul şi alergase după Maria, urcase şi coborîse tot felul de poteci pe dealurile din preajmă, se depărtase mult de tabără, nu ştia pe unde s-o mai ia şi-l încercau gînduri negre : ea avea mînia repede şi catastrofică, cine ştie ce era în stare să facă ! Strigase prelung, în neştire, în toate direcţiile : Maria ! Ma-ri-a ! şi nu-i răspunsese decît foşnetul frunzelor tinere agitate de vînt şi ciripitul dezlănţuit — lui i se păruse strident — al păsărilor. Nu văzuse nimic din dezmăţul primăvăratic care-l înconjura — pădurea era crudă încă şi umbrele ei luptau din greu cu aruncătoarele de flăcări ale soarelui matinal — tăcerea relativă ce urma strigătelor sale îi părea duşmănoasă, şi într-un tîrziu se aşezase pe o buturugă, îşi lăsase capul în mîini, afurisind apetitul lui sportiv, vitalitatea molipsitoare a Ceciliei, ceaţa lîncedă a nopţii, căci, iată, o pierduse pe Maria, odihna şi curăţia lui. În loc să gonească amîndoi în quadriga triumfătoare a iubirii lor, el o rănise cumplit şi, ceea ce era mai josnic, la un mod meschin. Şi atunci iar se ridicase şi alergase în sus şi în jos, impunîndu-şi de data aceasta o metodă : striga o dată, apoi asculta îndelung, privea în toate părţile şi pîndea zgomotele îndepărtate ale pădurii, troznetele ei misterioase, frînturile de sunete care soseau pînă la el, purtate alandala de vîntul, el însuşi fragmentat şi haotic.

Abia tîrziu deslușise, în susul unei poteci ce se pierdea în penumbra tremurînd de culori, două siluete. Tăcuse, grăbise într-acolo, era Maria, cu o altă fată, şi

el se luminase deodată, zbura către ele, redevenise uşor, pădurea îl însoţea ca un alai. Se trudise, cu secretă plăcere, să-şi compună un facies indiferent — Maria nu era singură — dar braţele ei atîrnau atît de detaşate, chipul îi era atît de ostenit, încît el nu trebuise să lupte mult ca să-şi domine bucuria, aceasta se stinsese de la sine.

Coborîseră toţi trei, într-o tăcere încărcată, în apropiere de tabără fata cealaltă îi părăsise, ei doi schimbaseră doar cîteva replici şi Maria se depărtase de el, ca şi cum voia să se despartă.

— Unde te duci ? întrebase el înăbuşit şi se încruntase.

— Acolo !

Arătase un grup de fete.

— Bine. Viu şi eu acum, zisese el. Mă duc să-mi iau bagajele.

Cuvintele Mariei exprimaseră nu numai gelozie sau amărăciune, dar — ceea ce-l supărase îndeosebi — şi o anemie psihică, o lipsă de forţă, o resemnare neputincioasă. În ea se frînsese ceva, n-avea vlagă, ochii îi erau stinşi, buzele decolorate şi fără formă. Nu-l respinsese cu violenţă, nu-l certase cu patimă, se declarase doar învinsă, incapabilă, moartă şi cenuşie. Se ascundea de el, voia parcă să dispară de pe scena lui. Asta îl înfuriase grozav, deşi era conştient de purtarea lui nedemnă sau poate tocmai de aceea, i se păruse ceva odios din partea ei, şi-şi făgăduise să nu renunţe cu nici un chip la ea, dacă avea să fie cazul o va lua chiar împotriva voinţei ei, o va violenta. O iubeşte atît de mult, gîndise el coleric, încît nu avea să-i în-

găduie să-şi strice singură viaţa, viaţa ei care nici *nu putea fi* în afara iubirii lor. Un necaz surd împotriva ei pusese stăpînire pe el, nu se îndoia că ea îl iubea, dar de ce nu lupta destul pentru această dragoste, care era tot ceea ce puteau ei doi avea pe această lume urîtă ? Da, urîtă. Şi ea ştie că-i urîtă. A fost lovită de „experienţa" aceea misterioasă a ei, şi el ştie că-i urîtă, i-au dezvăluit asta fascismul, meschinăria, războiul, sărăcia, şi acum, după ce descoperiseră amîndoi un izvor care era curat şi puternic — care putea fi curat şi puternic, se corectă el — ei bine, era o crimă să renunţi la aşa ceva, *indiferent* ce s-ar fi întîmplat. *Indiferent* de noaptea lui murdară, *indiferent* de Cecilia sau de faptul că Maria fusese crunt jignită, *indiferent* dacă ei doi puteau sau nu puteau să se căsătorească, *indiferent* de faptul că el era un flămînd, un apetent, iar ea o deficientă, o bolnavă, *indiferent* că era război în România sau în altă parte, *indiferent de restul lumii.* Căci acolo, în iubirea lor era Absolutul, acel lucru în sine pe care dacă-l atingi mori, dar cel puţin, îşi zicea, ştii că n-ai trăit de geaba pe acest pămînt. Şi ea, Maria, ea care putea prilejui acel Absolut, nu numai lui ci şi ei, ea, uite că se declară dintr-o dată învinsă, slabă, neînstare să urce, la primul obstacol neînsemnat ce le apăruse în cale.

Agitat şi întunecat, se dusese spre copacul unde îşi lăsase veşmintele, merindele, aparatul de fotografiat, înhăţase haina cu duşmănie, scosese din buzunarul ei un pachet de ţigări — pe celălalt îl terminase în pădure, fumînd ca un turbat — şi cînd ridicase ochii, în faţa lui, foarte aproape de el, se afla Cecilia, dar

o Cecilie neobișnuită, cu ochii deveniți înguști și cenușii, cu trăsăturile marcate de o dîrzenie care nu mai amintea nimic din jocul de-a însurăței, rostind răgușit: „Vreau să-ți vorbesc!", propunîndu-i deci nu un flirt nerod, ci o discuție gravă, ceea ce-l făcuse pe el să exclame interior: „Cu-atît mai bine" și replicile se succedaseră într-adevăr repezi, dușmănoase: — Bine. Spune. — Nu aici. Să mergem undeva unde să fim singuri. — Sîntem destul de singuri aici. — Nu aici. Să mergem în pădure. — N-are nici un rost. Ne vede toată lumea (El se gîndea la Maria) — Nu-mi pasă de lume! Hai cu mine. (Asta-i plăcuse lui, că ei „nu-i păsa de lume", doar și el cu cîteva secunde înainte se războise cu „lumea". O privise tăcut.) Ți-e frică de cineva? — Nu. De cine? — Atunci, hai. Dacă eu nu mă tem, că sînt fată, tu ca bărbat nu văd ce scrupule poți avea. — Lasă asta. Spune ce-ai de spus. — Nu aici. Hai cu mine. Vino că fac scandal, să știi!

N-o mai recunoștea pe frumoasa, degajata Cecilia. În fața lui se afla o femeie furioasă, enigmatică, isterică, în stare de cine știe ce. O scenă publică, în împrejurările existente, ar fi fost mortală pentru Maria, știa, așa că se hotărîse brusc, plecaseră amîndoi undeva în pădure, dar nici nu ieșiseră bine din cîmpul vizual al celorlalți excursioniști că el se și oprise, iar dialogul repezit se reluase: — Nu merg mai departe. Zi te rog. — De ce nu mi-ai spus? (De data aceasta ea țipase). — Ce să-ți spun? — De ce nu mi-ai spus că-i ceva între voi? — Între care noi? — Între tine și clorotica aia? — Nu te exprimi prea academic. — Nu. Ce-i între voi? — Ce poate să fie între ea și mine? — Nu

se vede de loc c-ar fi ceva între voi, i-adevărat, dar cînd să ieşim din compartiment te-a strigat într-un fel care m-a lovit. Nu minţi. Ştiu cum sună glasul unei femei îndrăgostite. Te iubeşte. Îţi spun eu, dacă tu nu ştii. — Mă rog, dacă eşti atît de sigură, n-are rost să te contrazic. Să zicem, prin absurd, c-ar avea ceva pentru mine. Întrucît sînt eu vinovat ? Şi întrucît te-ar interesa atît ? — Spune-mi drept, o iubeşti ? (El tăcuse, îi venea greu să mintă, în fond, acest lucru el ar fi trebuit să-l clarifice lumii întregi, dar Maria nu îngăduia). De ce taci ? De ce nu spui nimic ? De ce taci ? (Întrebările urmaseră un curs şuierător, inchizitorial, apoi tonul căzuse brusc). O, ce proastă ! Ce oarbă-am fost ! Cum de nu mi-am dat seama ? Şi eu, care m-am purtat cum m-am purtat, care m-am făcut de rîsul tuturor, care-am sfidat orice convenienţe. (Durerea Ceciliei se dovedea într-atît în afara oricărei bănuieli de ipocrizie, încît mînia lui se topise neobservat. Îl străbătuse chiar o umbră de simpatie la gîndul decepţiei pe care ea o încerca, al umilinţei prin care trecea, prin care avea forţa însă să treacă). — Cecilia, ce-i cu tine ? Ce vrei tu ? — Vreau să ştiu dacă ţii la ea ! (Ţipase, plîngea, îl uluise violenţa ei, curajul mărturisirii). — Nu este nimic între Maria Sîmboteanu şi mine. Sîntem prieteni, atîta tot. — N-o iubeşti ? Adevărat ?

Şi de-aici începuse a treia lui greşeală, sau a patra, nu mai ştia nici el a cîta, pentru că Cecilia se schimbase destul de repede, trecuse din plîns în zîmbet, reluase stilul ei dezinvolt, suplu, seducător, iar el, convins că rezolvase partea primejdioasă, îşi îngăduise un

intermezzo agreabil — era totuşi obosit, probabil. — Pe onoarea ta ? (Reluase ea, după o vreme). — Asta nu-i o problemă de onoare. — Ştiam eu că nu ţii la ea. Nu-i genul tău. Ţie-ţi trebuie altă femeie. — Ce fel de femeie ? — Una completă, bine prevăzută pentru viaţă, cu care să poţi să înfrunţi existenţa. Tu eşti un bărbat dificil, nu te poţi mulţumi cu o puştancă. Maria-i un copil — De unde ştii că sînt dificil ? — Ştiu, pentru că nici eu nu mai sînt copil. Tu eşti un bărbat care are multe valenţe. — Sînt mult mai inocent decît crezi. Hai să mergem îndărăt. — A, nu, de ce să plecăm ? Te-aşteaptă cineva ? (Tonul era uşor persiflant) — Nu, dar... — Dar ce ? Te compromiţi dacă stai singur cu mine ? — Nu, dar... — Nu-ţi face plăcere să fim împreună ? — Dimpotrivă. Eşti un om deosebit, plin de viaţă, îmi placi foarte mult. (Florescu vorbise calm, sincer şi ea se liniştise) — Nu vreau să mă-ntorc imediat. Mă plictisesc acolo jos. Tu, nu ? — Şi eu, puţin. Dar nu-i nimic de făcut. — De ce nu ? Rămînem aici. Ori ţi-e frică de mine ? (Ea stătea acum pe iarbă, la picioarele lui. Îi juca soarele pe mingiile genunchilor şi el întorsese capul). — Eu plec. — De ce nu te uiţi la mine ? (O privise lung ca să-şi dovedească forţa, nu numai ei, dar şi sieşi). Hai, stai puţin jos, lîngă mine. Acum să ştii că te rog. Un sfert de oră şi plecăm.

Se aşezase lîngă ea pe iarbă şi simţise cum îi pătrunde încet în trup o destindere binefăcătoare, pămîntul palpita domol şi frăţesc sub el, redînd gesticei lui crispate, membrelor tremurătoare, acea gravitaţie în stare să le asigure armonia poziţiei în spaţiu şi a miş-

cărilor firești, iar aerul gros, cald și dulce al amiezii construise în jurul și deasupra lui un fel de piramidă de miere străvezie, în care stătea cufundat ca într-un mediu regenerator, vindecîndu-se aproape vizibil de marile mușcături ale nopții de nesomn, de sufocarea iritantă a compartimentului de tren, de dilatarea aceea monstruoasă a bilei care-l făcuse să urle în pădure și să se umple dureros de o furie atît de generală încît n-o cruța nici pe Maria. Un timp asistase plin de o secretă satisfacție la propriul său proces de refacere, apoi, îndată ce gazul acela nobil și vivifiant al crîngului îl impregnase pînă în vîrfurile degetelor, redevenise ușor și se înălțase ca un aerostat roșu și vibrant, gata de zbor, reținut doar de corzile subțiri care urcaseră după el în văzduh.

Atunci se uitase la Cecilia.

Contrar obiceiului ei, ea tăcea. Se lungise pe iarbă, stătea cu fața-n sus, cu ochii larg deschiși și urmărea jocul norilor. Florescu, foarte mulțumit de tăcerea ei, o contemplase îndelung, cu o solicitudine de speță întîi (erau amîndoi niște făpturi citadine asupra cărora acționau fascinațiile obscure și primejdioase, de mult uitate ale naturii) apoi cu o compasiune frățească (suferiseră amîndoi din dragoste, el nu se acordase cu Maria, Cecilia nu se acordase cu el) pînă cînd fusese silit să admită că din forma aceea umană întinsă alături emana totuși ceva neliniștitor pentru el, și anume faptul că era un trup de femeie, un trup de femeie nemișcat, puțin aplatisat de presiunea de jos în sus a solului, puțin lățit din pricina repausului total, dar foarte ciudat, această alterare a liniilor în loc să micșoreze sau

chiar să anihileze fluxul erotic al acelui trup, îl amplifica şi încă pe nişte căi neobişnuite, poate atavice şi de aceea repugnante.

Constatarea aceasta îl supărase şi hotărîse în sinea lui că gluma a durat destul, că Cecilia nu-l interesa, chiar dacă era adevărat că-i „plăcea foarte mult", nu minţise, aşa cum minţise despre inexistenţa vreunei legături între Maria şi el — dar oare Cecilia îl crezuse pe de-a întregul ?

— Ce frumos e ! spusese Cecilia, arătînd spre cer şi în general spre văzduhul festiv din jur.

Nu părea să aştepte vreun răspuns. Îşi trecuse doar palmele sub ceafă, subsuorile pline zvîcnind delicat se deschiseseră ca două mari pansele întunecate, iar pieptul liber şi bogat înaintînd spre clavicule se arcuise larg. Era gestul clasic pe care amîndoi îl cunoşteau din viaţă dar mai ales din filme şi care se adevera considerabil tocmai prin asta.

— Cecilia ! o dojenise, cu umor.

— Ce este ? şi întorsese spre el ochii, redeveniţi mari, verzi-aurii, oferiţi.

— Nu eşti cuminte !

Ea rîsese, gungurind mulţumită, un rîs conţinut care i se prelungea în trup. Florescu urmărise fără să vrea, dar cu plăcere, undele îndelung călătoare ale acelui rîs, vălurind bustul (bombat ca al unei păsări regale) pîntecele predat, delfinii coapselor. Abia cînd privirea ajunsese la genunchi, realizase că aceştia erau mult dezgoliţi şi supărarea îl cuprinsese din nou.

— Nu eşti cuminte, repetase, cu o nuanţă de amărăciune în glas.

— Ei şi ? Poate că *nu vreau să fiu cuminte*. Crezi că poţi să reziştI ? Sînt curioasă. N-ai aerul unui ascet.

Iar îl mirase tonul ei direct, aproape brutal, de data aceasta însă o biată cochetărie trivială, gîndise, micul cinism al domnişoarelor frumoase şi bogate şi sigure de succes, dar avea să-i dea o lecţie, putea şi el să fie trivial şi cinic.

— Altă dată poate n-aş fi rezistat la poze atît de languroase.

— Şi-acum ce te face să reziştI ?

— Acum sînt pur şi simplu obosit.

— Ce-ai făcut azi noapte ? Mi se părea mie că eşti nedormit.

Vorbise cu o complicitate lubrică şi printr-o mişcare care lui i se păruse voit neîndemînatică îşi urcase mult vestmîntul pe coapsă. El îi trăsese însă rochia la loc peste genunchi, cu un gest umilitor.

— Ascultă, Cecilia. Azi sînt insensibil. Te străduieşti zadarnic.

Se aplecase spre ea zîmbind ironic, cutreierînd-o cu privirea din cap pînă în picioare, bucurîndu-se grozav că era lucid, deplin stăpîn pe sine, putînd chiar să-şi îngăduie nu numai să n-o dispreţuiască, dar şi să-i arate o camaraderească afabilitate, mai mult, o afectuoasă înţelegere, sentimente din care pigmentarea erotică nu era cu totul exclusă, ci doar lăsată undeva departe, în urmă.

— Hai, Cecilia, reluase generos. Eşti frumoasă, eşti seducătoare, i-adevărat. Dar hai să mergem.

— A-nceput să-ţi slăbească rezistenţa ?

— Nu-i nevoie să rezist. Sînt frînt. N-am dormit toată noaptea. Am fost la o femeie, înţelegi ?

Îi vorbise aspru, neslăbind-o din ochi, ca s-o pedepsească, dar ochii ei verzi-aurii nu se făcuseră mai mici, afară de un tremur subţire al buzelor nimic nu se schimbase pe chipul surîzător, acel surîs enervant, alcătuit, i se părea lui, dintr-un bizar amestec de libertinaj rococo, patimă de boieroaică valahă şi flirt epidermic din cel mai „modern".

Totuşi replica ei întîrziase o clipă.

— La cine ?

— Ce curiozitate !

— Păcat !

Ea amuţise, apoi palma ei se aşezase simplu pe mîna în care el se sprijinea şi rămăsese acolo, desmierdînd vinele umflate, pielea congestionată şi subţiată, pe care firele de păr se ridicaseră ca o iarbă rară.

— Oricum, asta înseamnă că pot fi fără nici o grijă, zise iar, pe acelaşi ton provocator, în care acum batjocura părea însă obosită, amestecată cu părere de rău.

— Nici aşa !

Îi fusese întrucîtva ruşine de purtarea lui, de faptul că o obligase să persiste în tonul acela trivial, iar ea avusese încă puterea să-l mîngîie, şi atunci nu numai că primise acea mîngîiere, dar i-o şi întorsese, pe urmă îşi abandonase mîna într-ale ei. Se simţea bine, puţin toropit, lenevos, în soarele care-i frigea de mult pe amîndoi, cu o femeie atît de frumoasă la îndemînă şi el atît de calm, degajat, atît de generos, atît de pur chiar.

— Hai să mergem, o îndemnase din nou cu voce caldă, aproape drăgăstoasă, retrăgîndu-şi încet mîna dintr-ale ei.

Dar ea nu răspunsese, făcuse un gest curios, îşi acoperise ochii cu palma, se răsucise întîi într-o rînă, şoldul ei desenase o curbă a cărei sculpturalitate el n-o putuse ignora, apoi se întorsese iar pe spate cu braţele larg deschise, în cruce. Se tăvălea într-o parte şi într-alta ca o sălbăticiune mare, multicoloră, al cărei trup executa torsiuni graţioase, ţinea însă ochii închişi, nu se putea şti dacă mişcările erau dictate de voluptatea solară, de prezenţa bărbatului de alături, sau de vreo exasperare lăuntrică. El o privise perplex, stingherit pînă la iritare de femeia aceasta „tînără, frumoasă, bogată", pe care de fapt aproape că n-o cunoştea, care dăduse buzna cu impertinenţă şi hotărîre în viaţa lui, neînţelegînd nimic din dezastrele incalculabile pe care le putea provoca, ba chiar îngăduindu-şi să-l tragă mînioasă la răspundere, dar continuitatea uniformă a mişcării ei de pendulare, mută şi oarbă (era mereu cu ochii închişi şi cu buzele strînse) semănînd din ce în ce mai bine cu un bocet hieratic, transcris exclusiv cinetic, sfîrşise prin a-l pătrunde, simţise că inima lui se înfăşoară în justificate bandaje succesive de îngrijorare, pentru semenul lui femeie şi copil, încît bărbatul şi părintele din el, într-un aliaj care nu i se părea ambiguu, trebuiau să acţioneze şi atunci îi cuprinsese protector, asexuat şi liniştitor, în podul palmei, rotula capricioasă a genunchiului, zăbovind acolo cu fermă, blîndă şi înţelegătoare putere, pînă cînd în sfîrşit ea se oprise.

După o clipă însă ea ridicase brusc piciorul, veşmîntul subţire lunecase uşor, mîna lui surprinsă lunecase şi ea pe coapsa ce se înălţase în soare — şi-o retrăsese mult prea tîrziu — Cecilia bolborosise ceva („Ce cald este"), iar el simţise că a pierdut, n-ar fi trebuit să se încreadă în calmul lui, căci se pomeniseră îmbrăţişaţi sub soarele dogoritor, ea îl strîngea victorioasă, buzele-i erau moi, dulci-amărui, şi el nu reuşise să se desprindă decît tîrziu şi anevoie, sărind în picioare, grozav de furios pe sine, umilit, gîfîind.

— Inadmisibil ! — Ce-i inadmisibil ? (Ea-l privea încă de jos, cu ochii ei verzi-aurii foarte larg deschişi, clar amoroşi) — Ce-am făcut ! (El se dăduse un pas în lături şi privea fix spinarea dealului din faţă. O auzise ridicîndu-se şi îndreptîndu-se spre el, dar nu se întorsese, o ura. Îi era teamă să nu-i spună cuvinte brutale, poate s-o lovească. Dar ea nu-l atinsese, venise în faţa lui şi rămăsese acolo tăcută, pînă cînd el îşi mută ochii de pe spinarea dealului pe chipul ei. Abia atunci ea vorbise) — N-ai făcut nimic urît. — Ce ştii tu ! — Ştiu. — Habar n-ai. — Ba am ! (Ea ţipase). A fost frumos. Şi-a fost frumos că te-ai smuls. Eu mă pierdusem. Şi am să vin la tine. Pentru că eu te iubesc. Şi să taci din gură ! (Ţipase iar, pentru că el deschisese gura să vorbească). Dac-aş şti că gîndeşti anumite lucruri despre mine, n-aş veni. — Ce să gîndesc ? — Că sînt o nevropată. Că alerg după bărbaţi. Mai ştiu eu ce. (O privise în tăcere : era sinceră, frumoasă, avea dreptul să lupte pentru ceea ce ea numise dragostea ei, el singur era vinovat !) — Ai un aer sănătos, într-adevăr. (Încercînd să se calmeze, abordase un ton doct

și amabil). Poate doar să fii cam răsfățată : iei ce-ți place, fără să te gîndești la urmări, la celălalt, la ceilalți. În sfîrșit, iartă-mă. Te rog să mergem acum. — Să mă pieptăn ! (Intimitatea aceasta îl enervase iar) — N-am nici ceasul. L-am scos la volei. Cine știe de cînd sîntem aici. — Cel mult o jumătate de oră. — Nu cred. În ocazii d-astea timpul trece de zece ori mai repede. N-ar trebui să coborîm împreună. — Ai dreptate. Am s-o iau înainte...

Coborîseră. Ea, acceptînd recomandarea lui, plecase prima : pășea ușoară, grațioasă, sigură de sine ca și cum era clar că îl cîștigase. El o urmase la distanță, cu inima chircită. Ce întîmplare stupidă ! Cum de-a putut să facă ce-a făcut ? Ce-i cu el ?

Se dusese la copacul unde-și lăsase lucrurile : lipsise două ore ! Maria avea să fie zdrobită. Pe bună dreptate. Îi va spune totul, îi va mărturisi adevărul, ea va înțelege și toate se vor împăca.

Oare ?

Se lungise pe iarbă lîngă Maria, îi atinsese mîna pe furiș dar ea și-o retrăsese cu bruscheță și se depărtase demonstrativ. E tristă de moarte, se vede limpede : pustiul interior îi sleiește trăsăturile, e urîtă, pleoapele ei mari sînt vinete și umflate, fuge mereu de el ; el primește toate aceste palme ca pe niște dovezi de dragoste, îl dor, dar le iubește, știe că le merită și îl ostenește îngrozitor gîndul că Maria a fost lovită și că el e acela care a izbit cel mai tare.

În orele care se scurg pînă la plecare, exasperarea crește în el uriașă, știe că n-are nici o scuză, nici față de sine, nici față de Maria, că în mod firesc ar trebui

acum să piardă dragostea ei și ideea aceasta deznădăjduitoare în loc să-l facă nevolnic, să-l ucidă, îl îndîrjește, îi dă niște puteri ciudate care-l uluiesc, fiindcă-l plasează într-o zonă amorală, unde violența ține locul legii și adevărului. A și băut, fără măsură pare-se, sticla lui de coniac s-a golit, n-a prea avut cu cine să ciocnească, nu s-a amețit, nu, însă simte o încordare extremă și așteaptă cu sete clipa cînd va putea fi singur cu Maria, cînd va începe bătălia, căci a hotărît că trebuie să lupte pentru dragostea lui, cu toate mijloacele, pînă la epuizarea lor desăvîrșită.

2

Maria s-a decis. A rupt cu Florescu. Lungul martiraj al celor șapte-opt ore a nimicit-o. În sufletul ei renasc vechile temeri: viața-i vulgară și urîtă, ea, Maria, este naivă și slabă, continuă să fie o victimă.

Ea nu-i făcută pentru dragoste, pentru dragostea așa cum se practică în această epocă blestemată. Bărbații sînt brutali, mărginiți, nu urmăresc decît niște sărace senzații fiziologice. De sufletul ei, de adîncimea, candoarea, puritatea sentimentelor ei, nimeni n-are nevoie. N-a avut nevoie nici celălalt, cel despre care ea nu vorbește, marea umilință a vieții ei — nu numai umilință fusese, ceva mult mai rău, i se răcește sîngele doar dacă se gîndește la acel lucru, la acea abjecție, pentru ea inumană, o abjecție rece, neutră, ne-

participînd la psihic, ținînd parcă de alte vîrste biologice ale pămîntului, vîrste imemoriale, a saurienelor sau a monstruoaselor ființe vegetale arhaice. N-are nevoie nici Ion Florescu, care-i un „plezirist", (cum i-a spus ei cineva) un dezaxat, are o foame generală de viață, în schimb e neserios, ușuratic, nu te poți bizui pe el, nu poți ști cum va reacționa. Purtarea lui de astăzi este incalificabilă, de neconceput, într-o atît de violentă contradicție cu ce pretinde că simte pentru ea, încît Maria e pur și simplu buimăcită, nu-și recunoaște forța de a putea lupta cu el.

De altfel, ea nu-i făcută nici pentru luptă, e o delicată, o limfatică, o clorotică, o cardiacă, o incontinentă, o exagerată, o hipertrofică. Căzuse bolnavă atunci, luni de sanatoriu, apoi convalescență, droguri pentru calmare și uitare, hotărîrea de a nu se mai aventura în acea junglă umbroasă, miriapodică, umedă, leviatanică și vicleană, care fusese pentru ea ținutul celuilalt sex, lumea bărbatului. Într-o vreme în care vulgaritatea, violența hotărau totul în societate, ea trebuia să se retragă în locuri adăpostite, dacă nu voia să fie maculată, chiar nimicită. Și totuși, iată că sosise Florescu, acest Florescu care o scosese în intervalul unei singure dimineți din recluziunea ei voluntară, cu o singură lovitură de baghetă crease un paradis pentru ea — lumină, aer, flori, rîsete, blîndețe, orizonturi, îngeri, extaze, chiar și demoni amețitori, beții celeste, armonii binare — marea bucurie de a fi ! Un paradis în care ea a hoinărit nici nu știe cîte zile, a cărui consistență nici nu și-a îngăduit s-o cerceteze, nu știe aproape nimic despre Florescu, s-a lăsat dusă de pro-

pria ei foame de fericire, s-a uitat tot timpul numai la ea însăşi, s-a încîntat mai ales de ceea ce se petrecea în ea însăşi, s-a certat pentru cea mai mică şovăială în primirea darului care i se făcea nu voia să ştie de cine. Şi acum, tot într-o singură dimineaţă, paradisul s-a spart, s-a făcut ţăndări şi pe urmă a pierit cu totul, aşa cum se temuse ea din totdeauna, aşa cum i se întîmpla ei mereu, încă din copilărie.

Maria e hotărîtă deci să rupă cu Florescu, care, de cînd au plecat spre Capitală şi acum în gară, e nedezlipit de ea, deşi ea nu-i adresează nici un cuvînt. De altfel, într-o scurtă convorbire pe coridorul vagonului, cînd el încerca să-i explice ce s-a întîmplat între el şi Cecilia, îi declarase de mai multe ori, neatentă la melodramatismul formulei.

— Între noi totul s-a sfîrşit. N-am ce să-ţi iert. S-a sfîrşit. Asta e.

Aşa încît, la ieşirea din gară, strînge cu putere mica ei taşcă şi încearcă să se strecoare neobservată, în larma generală a celor ce-şi iau rămas bun. Dar el n-o lasă : — Unde pleci ? — Lasă-mă, mă duc singură. — Nu se poate. Ai să mergi cu mine. — Nu. — Ba da. Lăsăm bagajele la mine acasă şi vii cu mine. — Eu mă duc acasă, direct şi singură ! — Nu. Dacă nu vii fac un scandal de pomină, înţelegi ?

O priveşte crunt, nu-şi dă seama că repetă formula Ceciliei şi Maria se sperie. Într-adevăr, nu-l recunoaşte. E roşu la faţă, nu numai de soare însă, trăsăturile sînt puţin strîmbate, iar ochii lui albaştri par injectaţi cu o magmă vulcanică, lucesc rece, mineral. Ea e la capă-

tul puterilor. I-e teamă acum de el, i-e teamă de scandal, în jur sînt profesorul, colegi.

— Bine. Hai la tramvai, murmură istovită.

— Nu. Uite-o trăsură. Hai urcă.

— Nu vreau cu trăsura.

Florescu nu răspunde (sînt mulți amatori pentru trăsură) o ridică deodată de subsuori și o așează cu sila pe pernele albastre. Ea nu îndrăznește să se mai împotrivească, trăsura se apleacă atunci cînd se urcă și el, birjarul pocnește din limbă, se aude răpăitul cuminte al copitelor pe caldarîm, și pornesc.

Stau țepeni și tăcuți, trăsura îi leagănă dar ei nu se apropie unul de altul, cu toate că bulevardul și casele, tot orașul, sînt scăldate într-o lumină moale și dulce de după-amiază.

Apoi el începe deodată să vorbească. E mînios, nu se uită la ea. Se ceartă cu cineva care-i departe, în față, dincolo de spinarea de catifea verde a birjarului.

— Ești imposibilă cu supărările tale. Ai fi în stare să strici totul, să renunți la o dragoste care are toate șansele să devină dragostea cea mare a vieții tale, pentru un fleac, pentru o privire sau chiar pentru o îmbrățișare. Dar nu te las. Nu te las eu. Știu atît de bine că ești totul în viața mea, încît n-am să te las decît o dată cu ea, înțelegi ? Dac-ai fi Cecilia, puțin m-ar interesa supărările tale, dar tu ești altceva, tu ești totul pentru mine, nu vreau cu nici un preț să te pierd. Am să vin după tine pînă-n fundul iadului ! Așa să știi !

Ea ascultă șuvoiul nestăvilit al cuvintelor aspre, mînioase, pline de o crîncenă îndîrjire, multă, multă vreme. Întîi este potrivnică, ar vrea să se revolte îm-

potriva brutalității lor și a neruşinării lui, dar lucru ciudat, nu găsește energia necesară, ba mai mult, tot ascultîndu-le neputincioasă, simte că încep să-i facă bine, sînt ca niște descărcări electrice care colectează tot veninul cerului îndelung apăsat al inimii ei. Dacă el se bate așa pentru ea, înseamnă într-adevăr c-o iubește, înseamnă că Cecilia nici nu există, că toate dimineața aceea neagră i se datorește ei, neîndemînării ei. Ar fi fost poate de ajuns să facă un gest pentru ca ființa agresivă și colorată a Ceciliei să dispară cu un zgomot mic ca al unui balon de săpun, și dragostea lor, a lor doi, să umple poiana, dealurile din jur, să dilate orele matinale, să împingă restul excursiei undeva departe, turtindu-i pe toți și pe toate, reducîndu-i la o singură dimensiune, așa cum se întîmplă cu norii presați la confinele orizontului.

Maria nu îndrăznește încă să tragă concluzii din ceea ce se petrece în sufletul ei, dar face aceste descoperiri cu lăcomie, le inventariază cu patimă de colecționar, le depozitează în locuri secrete, de unde doar ea să le poată scoate la nevoie. Se lasă în continuare bîntuită de durerile ei, biciuită de rafalele binefăcătoare ale furtunei dezlănțuite de el, privește pe furiș chipul contractat al lui Florescu, binecuvintează schimele furioase care-l urîțesc, glasul lui aspru, răgușit, gesturile bruște, lipsite de grația obișnuită.

— M-aștepți aici, poruncește el, cînd trăsura s-a oprit în fața casei unde locuiește.

Ia toate bagajele — nu sînt prea multe — dar nu le duce pînă la el sus (dacă ea fuge între timp ?) ci le lasă în grija portarului și se întoarce repede, cu apara-

tul de fotografiat pe umăr, căci n-au avut răgaz să facă nici măcar o poză toată dimineața. Florescu nu prea știe cum să acționeze acuma, e foarte încurcat: după ce că s-a purtat cum s-a purtat acolo, a mai și certat-o tot timpul în trăsură, strigînd la ea de pe poziția celui jignit! Își compune un surîs drăgăstos cu care s-o abordeze, e convins că zîmbetul acesta convențional stă pe fața lui ca o rochiță tiroleză pe un crocodil, dar la altceva nu-l mai duce capul și iese, astfel pregătit, în stradă.

Maria e tot acolo, pierdută între pernele mari, albastre, părul ei cade vertical de o parte și de alta a chipului, care s-a lungit ca al unui sfînt bizantin. E foarte palidă, cu ochii nefiresc măriți, deschiși adînc în interior, încît la vederea lor Florescu amețește. surîsul lui de comandă dispare ca suflat de vînt și sprijinindu-se de coșul deschis al trăsurii, o contemplă nemișcat. Stau așa, mult timp, amîndoi, uitîndu-se unul la altul, ea sus, fără puteri dar și fără spini, el jos, crescînd încet la loc, suplu și auriu, leul ei tînăr și supus.

— Unde mergem conașule? se impacientează birjarul.

— Am fost doi proști, zice Florescu, întinzînd brațul și luînd mîna Mariei să i-o sărute. Hai să umblăm puțin, să ne liniștim, să uităm tot ce ne-am spus rău unul altuia. Hai, vino iubito.

Ar lua-o în brațe, se jenează de birjar, care-i privește placid, dar ajutînd-o să coboare, o poartă o frîntură de secundă, într-un triumf pe care nu-l știu decît ei doi.

Dau drumul trăsurii și pornesc împreună, aproape îmbrățișați, umblă foarte încet și lin, aproape plutesc. Sînt pe o străduță liniștită, după-amiaza citadină le înlesnește mișcările, e ca un mediu artificial, special organizat pentru făpturi istovite, grav rănite, așa cum sînt ei doi acum, după loviturile dimineții.

Sînt în fața unei biserici, ale cărei turle au rămas ciuntite de la cutremur. Florescu o fotografiază pe Maria în fața pridvorului, care e în plin soare. Apoi o roagă să urce treptele, o așază lîngă unul din stîlpi și iar o fotografiază. Ea stă dreaptă și subțire, aproape că se clatină din cînd în cînd, în timp ce el se agită în mijlocul străzii, îi spune cum să pozeze, e gata-gata să-l calce un automobil, strigă la bieții trecători de pe trotuar. Ușile deschise ale bisericii desenează în fundul pridvorului însorit un dreptunghi mare, negru, care vibrează puternic, ca și cum o ființă uriașă, noptatecă, stă ascunsă înăuntru și abia așteaptă clipa înserării ca să iasă la drumul mare. Pe Florescu îl interesează însă doar faptul că această pată e un fond excelent pentru silueta albă a Mariei, care continuă să stea dreaptă și subțire, cu părul curgîndu-i moale pe umeri. Pe chipul ei subțiat strălucește un surîs general, blînd, iar ochii îi cresc mereu, ca două corole negre ce se desfac tot mai mult.

Tabloul acesta în alb-negru se apropie însă de Florescu, i se gravează pe torace, îl arde adînc, și dintr-un salt, el a ajuns sus pe pridvor, puterea lui umilă împresoară cu nemaipomenită grijă umerii ei ascuțiți, făptura Mariei i se pare o plăzmuire a văzduhului, gata să se risipească la orice gest mai brusc, se oglin-

deşte îndelung în ochii negri, suferinzi, l-a părăsit orice urmă din violenţa plănuită, constată că istovirea ei vizibilă nu a micşorat cu nimic puterea fără margini pe care ea o are asupra lui şi ameţit de fericirea redobîndită, se apleacă uşor asupra fetei, atingîndu-i fugar cu buzele părul.

Ea ridică spre el o faţă devastată, se văd pe obraji urmele durerii şi ale lacrimilor, trăsăturile îi sînt cu desăvîrşire moi, nu mai răspund la comenzi, dar neputinţa lor n-are nimic desnădăjduit, e muiată într-un fel de voluptoasă lasitudine fără hotar, care-i dă marea frumuseţe a dezarmării desăvîrşite.

Îl împinge totuşi, retractilă.

— E păcat, aici. Să intrăm puţin, să ne rugăm, şopteşte abia auzit.

— Intră tu. Eu te-aştept aici.

— Tu de ce nu vii ?

— N-am ce căuta.

Adaugă, cît poate de blînd :

— Du-te tu. Du-te tu, şi stai cît vrei tu. Am să te-aştept aici.

Maria se strecoară înăuntru. E umbră şi răcoare, deasupra plutesc întunecate bolţi aeriene, în fund ard cîteva lumînări subţiri, care fac să palpite sfinţii zugrăviţi în culori foarte tari : roşu, albastru, auriu. Maria păşeşte cu evlavie pe covorul prelung, laic, din mijloc. Nu pare să mai fie altcineva în biserică. Ajunsă în faţa altarului îşi alege o icoană în faţa căreia îngenunchiază. Face mecanic semnul crucii, bate cîteva mătănii, apoi rămîne ghemuită jos, rugîndu-se. Ruga ei e destul de

păgînă, n-are nimic „ortodox" în ea. Cel pe care-l imploră este Destinul, Forța Supremă, Marele Spirit — nu se sfiește să-l numească astfel, — și ceea ce-i supune este dragostea ei, problema ei de viață care-o covîrșește. Da, ea îl iubește pe Ion Florescu, își iubește cu patimă leul tînăr și auriu, dar în același timp tot felul de îndoieli îi dau tîrcoale. Dar ce fel de dragoste mare e asta, care-i plină de atîtea capcane ? O agită și sentimente urîte cum e gelozia, sau pofte damnate cum este senzualitatea. Unde se sfîrșesc prejudecățile sociale și unde începe luxura ? De ce nu poți fi sigur de dragostea celuilalt, de ce ești mereu pus la încercare ? Cînd se transformă dragostea-n sclavie, adevărul în minciună ? Pînă unde poți ierta celui iubit, și ce nu se cade să-i refuzi ? Și de ce cînd iubești, trebuie să obții învestitura atîtor oameni, a familiei, a societății ? Iar departe, undeva, stă Războiul, care-ți pîndește iubitul.

Intrebările sînt multe, întrebări cunoscute de cînd lumea, Marele Spirit e mut, Maria își dă singură puținele și fragmentarele răspunsuri. Afară așteaptă Ion, dominator și supus, chinuitor și umil, pur și violent, atît de deschis și cît de ascuns. El este drumul ei spre fericire, abisul în care se poate prăbuși, coloană de certitudini și cer schimbător. El este viața și viața nu se poate evita, conchide ea. E o concluzie pe care nu o formulează ca atare, care se construiește pe încetul în întreaga ei ființă, pe zeci de planuri obscure și interferente. Nu-și dă seama de existența acestei hotărîri ce crește parcă independent de ea, decît cînd aude pași în spate. Nu se întoarce. Speră să fie el, Ion, dorește să

fie el, are nevoie de această verificare telepatică a temeiniciei propriei decizii.

Pașii s-au oprit.

Ea continuă să stea ghemuită, cu ochii închiși, cu urechea la pîndă, cu pumnii strînși, și-l cheamă pe Ion din toate puterile ei. Dacă el vine lîngă ea, îngenunchează alături, atunci înseamnă că tot ce-a gîndit ea, tot ce-a plănuit — căci s-a înfiripat un întreg plan în cugetul ei — este adevărat și necesar. N-ar putea spune în ce constă acest plan, el este înscris undeva în adîncul ființei ei, sub forma lui embrionară, netradusă, dar îl simte că poate oricînd exploda în timp și spațiu, e așa ca un ciorchine de parașute presate în lăcașurile lor exigue, gata, la semnalul știut, să-nflorească fulgerător, enorme și vibrante nalbe omnicolore. Iar acest semnal va fi, trebuie să fie, intrarea lui Ion în biserică. Dacă nu, atunci înseamnă că totul e pierdut, calp, că hotărîrea ei anterioară de a-l părăsi este cea bună.

Nici o clipă nu-i trece prin gînd că suspendarea unei vieți întregi de un fapt atît de mărunt este nebunească. Se încredințează cu secrete delicii hazardului, căruia copiii îi dau de atîtea ori dreptul de a hotărî în probleme ce sînt pentru ei foarte însemnate, știind că eludează astfel pronunțarea unei rațiuni încă slabe, dar vicleni, în cele din urmă, se aranjează totdeauna față de conștiința lor, adaptînd cu sagacitate circumstanța pe care o naște jocul aleatoriu, dorinței lor secrete, preferate și veritabile. Undeva, Maria știe că e un fel de trișare a realității, acest apel la forțe transcendente, o continuare a vechilor rituri magice din copilăria uma-

nității. Și dacă judecata ei nu poate încă rezolva problema dragostei pentru Ion, ce-i de fapt Marele Spirit, decît unul din acele vechi rituri ?

Secundele trec, pașii nu se mai aud, hazardul crește uriaș, Maria nu mai poate răbda încordarea așteptării și întoarce încet — sub apăsarea enormă a eventualei catastrofe — capul spre tinda bisericii.

Da, Ion e acolo, stă rezemat de un stîlp, nici n-a intrat dar nici nu-i afară. Ea nu știe dacă el a zărit-o, nu-i face nici un semn, mai stă o vreme, pînă cînd simte că bătăile inimii au căpătat un ritm suportabil, apoi se ridică și se îndreaptă spre el.

— Te-am simțit cînd ai intrat. Știam c-ai să vii. Fă-ți cruce și hai să mergem.

El se execută, intimidat de răceala blîndeții ei, de fața-i spălată de lacrimi, luminată de faptul că trăsăturile i s-au adunat într-un același plan.

Merg spre Grădina Publică. El vrea s-o plimbe pe lac. Pe drum, ea întreabă :

— Tu nu crezi ?

— Nu. Cred că nu.

— Nu ești sigur.

— Nu prea. Religia nu m-a chinuit niciodată. În copilărie avea farmecul datinilor...

— Și mai tîrziu ?

— Mai tîrziu mi-am pus întrebarea dacă există Dumnezeu. Am încercat să răspund cu argumente logice. Creștinismul a fost desigur un sistem moral, superior la vremea lui... (Ce spune el ?)

— Tu nu mergi niciodată la biserică ?

— În ocazii laice, ca să zic aşa : botez, cununie. moarte. Nu-mi place organizarea socială a religiei.

— Tu nu te-ai rugat niciodată ?

— Aşa cum ai făcut tu astăzi, nu. Iartă-mă, nu vreau să jignesc sentimentele tale religioase. De fapt, vă invidiez pe voi aceştia, care vă puteţi pune sufletele „în mîinile Domnului", aşteptînd ca el să vă dea dezlegări. Cred că religia e o slăbiciune a omului şi cum am şi eu accesele mele de slăbiciune, sigur că cel puţin în vremuri grele aş prefera să am scăpare, să pot evada în zonele iresponsabile ale extazului mistic. Dar, aşa ceva nu mi s-a întîmplat niciodată.

Florescu vorbeşte potolit şi precaut. El este de fapt un sceptic şi un exasperat, îşi zice, dar acum nu-i momentul s-o mai supere pe Maria. Din păcate nu reuşeşte să se stăpînească întru totul, mai ales cînd ea-l întreabă iar :

— N-ai simţit niciodată prezenţa unei forţe superioare ?

— Poate că da. Într-un anumit sens, doar. În apropierea morţii, la capătul sicriului — am avut mulţi morţi, părinţii, doi fraţi — acolo am avut impresia că există o forţă, dar sentimentul pe care mi-l inspira nu era de adoraţie, ci de teamă şi revoltă. O forţă dincolo de înţelegerea noastră, deci ostilă nouă, oamenilor. Am plîns, dar cum spun, numai de durere şi de revoltă. Poate că Dumnezeul vostru nu-i decît moartea !

— Taci ! Nu blasfema.

— Tac, tac. Tac pentru tine. Pentru tine aş fi în stare să şi cred, declară el speriat şi asigurător.

Pe lacul din Parc au luat o barcă şi Ion vîsleşte cu voluptate, privind fără încetare la Maria. Ea stă în faţa lui, pe bancă, se hrăneşte din privirea lui albastră, nu ştie că aceasta se întoarce la el trecută prin filtrul negru al ochilor ei, de unde ea o culege iar şi ciclul se repetă ca în acele agregate electrice care se stimulează reciproc şi care dacă nu sînt oprite la vreme, declanşează scîntei distrugătoare.

În mijlocul lacului, Florescu se opreşte, lasă vîslele să plutească pe lîngă barcă.

— Maria, tu crezi că eu te iubesc mai mult ca orice pe lume ?

Ea dă doar imperceptibil din cap, nu poate articula vreun cuvînt, întrebarea a irupt în ea sufocant, bucuria s-a boltit pînă la durere, în paralizia generală şi binefăcătoare care a cuprins-o, doar lacrimile care îi şiroiesc liniştit pe obraji traduc tensiunea lăuntrică.

— Tu crezi, că în afara dragostei noastre, tot restul nu-s decît prostii, lucruri fără importanţă ?

De data aceasta Maria înclină uşor din cap. Faţa lui e ca o planetă roşie, fascinantă, devorată de două nepotolite incendii albastre.

— Spune-mi că m-ai iertat.

Ea revine la o existenţă firească. Are acum puterea să marcheze mai clar gestul absolutoriu.

Barca s-a mişcat singură, după legile ascunse ale lacului.

O salcie enormă a pus clopotul ei verde peste ei.

Maria ridică ochii.

— Eşti foarte frumoasă, Maria. O, ce frumoasă eşti !

Caută febril aparatul şi-l pune la ochi.

— Lasă-mă să te fotografiez aşa : *donna angelicata.*

Ea se trudeşte să zîmbească, buzele nu se supun, schiţează doar un proiect de surîs, peste al cărui contur strîmb cade însă generoasă reverberaţia neistovită a ochilor şi chipul ei capătă armonia simplă a marei frumuseţi.

Florescu profită de ultimele raze ale soarelui, o fotografiază neîncetat, pînă termină filmul.

— Asta-i un film preţios. O să-l ţinem în caseta noastră de valori. Vino lîngă mine, iubito, să vîslim împreună.

Ea se codeşte un timp, apoi se ridică, păşeşte speriată (şovăie şi ea, şovăie şi barca) pînă cînd se prăbuşeşte mîntuită în braţele lui.

Cînd trag la mal, constată, ruşinaţi şi încîntaţi, c-au stat pe lac trei ceasuri bune. Ea vrea să plece acasă, el n-o lasă, micul restaurant al debarcaderului clipeşte familiar în luminile aprinse ale becurilor camuflate cu vopsea albastră, pe lac, căruia noaptea îi dă dimensiuni grave, e o fîntînă arteziană în culori (şi ele parţial camuflate) bărcile cu îndrăgostiţi continuă să lunece pe sub sălciile care se profilează cocoşate şi negre pe cerul înstelat, iar luna, bătrîna lună rece, socoteşte nimerit ca aici, în acest oraş, pe acest lac, pentru Maria şi Ion, să urce pe cer, aşa cum le trebuie lor, adică mare, curată şi roşie.

Maria și Ion se află iar în tunelul dragostei lor, unde nu pătrund nici pulsațiile dereglate ale globului terestru, nici murmurul înconjurător al marelui oraș. Ei stau unul lîngă altul la măsuța rotundă de tablă, sînt contopiți într-o semilună neagră, în arcul căreia sclipește micul punct de lumină al becului, un grup ceresc care lunecă din ce în ce mai departe, tot mai mic, gonind fără încetare pe orbita lui.

— Tu trebuie să cunoști totul despre mine, zice el, chiar și acele lucruri care nu sînt frumoase, nu sînt de loc frumoase.

— Spune, iubitule.

Ea se bucură că i se adevereşte visul ei din biserică : el i se spovedește și ea îl ajută !

— Sînt un sceptic.

— Asta nu-i bine.

— Mi-am pierdut la un moment dat curajul. Am dus o viață mediocră, ucigătoare.

— Te zugrăvești mai negru decît ești.

— Există unele latențe în mine. Poate chiar formidabile. Ca orice adolescent am crezut și eu că voi descoperi America, că voi răsturna lumea. Din păcate, pînă acum nimic n-a reușit să mă înalțe, să mă încordeze, să mă angajeze definitiv.

— Fiindcă nu crezi. Dac-ai crede ai fi salvat.

— Poate.

— Sigur ! Eu cred în superioritatea spiritului. Cred în puterea jertfei, în puritate.

— Tu ești vitează. Eu n-am găsit un ideal. Un timp am trăit viața la întîmplare, așteptînd nici eu nu știu

ce, un semn al Absolutului, o împrejurare neprevăzută, poate moartea !

— Taci !

— Iartă-mă !

Se strîng ca la comandă unul într-altul și rămîn o vreme tăcuți, foarte atenți la cele ce li se întîmplă. Comunicarea dintre ei se face acum pe un front larg, fiecare știe că a deschis porțile cele mari ale cetății, că primește masiv în sine pe celălalt, că propriul eu se sfîșie, în zone adînci au loc seisme, plecări, concentrări, dilatări, o întreagă dinamică însoțită de capitale consumuri și degajări de misterioase energii — și acest sublim spectacol interior forțează nu numai atenția, dar și adeziunea entuziastă și înspăimîntată în același timp. Iar lîngă structurile lor familiare, a Mariei și a lui Florescu, fiecare constată semnele indefinisabile ale celei de a treia, structura Perechei, aceea care-i face să se strîngă unul lîngă altul, într-o solidaritate umană și concretă față de fascinația cosmicului și a abstracției.

— Mai spune-mi despre tine, șoptește ea într-un tîrziu.

— Nu-ți par nevolnic ?

— Ești așa cum te-am visat.

— Cum ?

— Vrei să fii *om.*

— Aș vrea. N-am prea reușit pînă acum. Poate cu tine.

Ea-și pune palma pe inimă.

— Ce-ai, iubito ?

— Te iubesc.

— Ți-e rău !

— Nu, nu. Spune-mi, de cînd ne cunoaştem, eşti mai bun, mai curat, mai puternic ?

— Da. De-aia am şi fost atît de aspru azi, cînd te supăraseşi şi vroiai să mă părăseşti.

— Îţi mulţumesc că m-ai oprit.

Ea îi sărută mîna. El simte pe dosul palmei lacrimile ei. Ştie că ea plînge repede, prea repede poate, din slăbiciune sau dintr-o hipersensibilitate, dar constată că şi ochii lui sînt umezi şi se bucură.

O îmbrăţişează.

— Eu îţi mulţumesc, zice el. Prin tine trăiesc, voi trăi. Încep să iubesc viaţa fiindcă te iubesc pe tine. Ating zone care mă cutremură, capăt acces la valorile ei absolute. Te iubesc pe tine, iubesc şi dragostea prin tine. Cred că acesta-i lucrul cel mai important aici, pe pămînt. Restul sînt năluciri, fleacuri... Pînă şi războiul !

— Trăirea erotică (filozofează el mai departe) este esenţială pentru că participă în egală măsură din biologic şi din spirit. Poate că asta-i realitatea ultimă : dragostea, cu corolarul ei, procreaţia. Toate celelalte activităţi omeneşti îi sînt subsumate. Tu, Maria, eşti totul pentru mine, înţelegi ? Am nevoie de dragostea şi suferinţa ta, de jertfa ta, de iertarea şi curajul tău !

O apucă strîns de mînă.

— Ai să mă părăseşti vreodată ?

— Niciodată. Vom fi mereu împreună. Mereu. Spune-mi că mă iubeşti.

— Te iubesc. Atît de puţin pot să-ţi dau, faţă de cît îţi cer !

Pentru umilința lui, ea îl dezmiardă îndelung, fără sfîrșit.

Bătrîna lună urcă tot mai sus, se face mai mică, mai palidă și mai rece.

Ceeace vede în restul lumii — orașe întregi care privesc cerul cu groază, o groază cu atît mai mare cu cît el este mai înstelat, neliniștea metalică a oceanelor și mărilor care împing spre nemișcarea neagră a adîncurilor vasele torpilate, țarcuri nenumărate de sîrmă ghimpată unde mase de oameni insomniaci își contemplă oasele ieșind încet din carne, milioane și milioane de ființe omenești numite soldați, tîrîndu-se prin beznă, țărînă, somn, nisip, noroi și sînge spre morțile lor personale, nedumerite de graba lor, aproape retrăgîndu-se din calea lor — toate acestea și altele cer ca ea, luna, să fie astfel : mică, palidă, rece.

Cei doi se privesc, șoptesc, tac, se sărută, plîng.

Călătoresc în tunelul lor.

3

Florescu se învîrtește prin holul marelui cinematograf, sala cea mai modernă și mai mondenă din oraș. Prin fața lui defilează, „frumusețile Capitalei", în toalete sclipitoare, cu coafuri montante și bijuterii, legănînd din șolduri ca la o revistă a modei, însoțite de bărbați în smoking, sau de militari multicolori (el nici nu știe că-i un spectacol de gală, vin miniștri și diplo-

maţi, poate Primul Ministru sau Regina-Mamă, căci accesul în sală e supravegheat de poliţie) el fumează doar neîntrerupt, nu vede nimic altceva decît o hîrtie verde cu cinci stele negre, *Ordinul de chemare*, şi stelele negre devin apoi verzi-aurii, îi apare ovalul rumen al Ceciliei şi chiar trupul ei, hrănitor şi răcoros, pe care soarele furişat pe fereastra mansardei plimbă cu nerușinare o minge de aur, şi pe urmă iar petecul de hîrtie verde, dreptunghiular, cu cele cinci stele negre, aţintindu-l de jos, unde-l călcaseră amîndoi cu tălpile goale, apoi pe sine răsturnat într-un şanţ, înţepenit într-o poză aproape lubrică, fixînd cu ochiul îngheţat cerul stepei ucrainiene, unde norii alburii s-au oprit nedumeriţi, aşteptînd un semnal de plecare care nu avea să mai vină... şi ca să scape de toate aceste vedenii se gîndeşte la el şi Maria, în faţa uşii, la locuinţa ei, unde ea i se lăsase moale şi aeriană în braţe şi el ardea ca un cilindru de fosfor, dar i-a cerut cheia, a descuiat uşa şi a impins-o încet înăuntru, smulgînd-o cu infinite precauţiuni de pe sine, parcă se jupuia singur şi îşi arunca dincolo de uşă propria-i piele, şi în loc să urle de durere se îmbăta de propriul său chin.

Zadarnic aruncă Florescu ţigara în tipsia argintie înălţată ca pe piciorul delicat al unei enorme ciuperci, nu poate zvîrli o dată cu ea şi hîrtia verde cu cinci stele negre, şi strigătul de iubire al Ceciliei şi perplexitatea lui dureroasă, frunzele acesteia, subţiri şi negre şi umede, care îi încununează abject fruntea.

De aceea, cînd o zăreşte în sfîrşit pe Maria în uşa turnantă, înaintînd timidă, căutîndu-l din ochi neliniş-

tită, i se pare că nu va reuși nici măcar să clintească din loc călcîiele de plumb, și cînd colo îi aleargă dezordonat în întîmpinare și se oprește brusc în fața ei, simțind cu surprindere încîntată că s-a golit instantaneu de toate reprezentările acelea otrăvite și că inhalează pînă la sufocare — într-atît îl dilată interior noua imagină — pe această infantă în albastru, care vibrează speriată de ceea ce i se poate întîmpla.

N-a văzut-o niciodată așa : coafată, s-ar zice că are și diademă în păr, oricît de discret, fardul i-a aprins feeric trăsăturile, de obicei palide și pure, ochii îi scînteiază, brațele goale și bustul mic răsar gracile din rochia lungă, înfoiată tinerește, al cărei balans de culoarea cerului îi însoțește festiv pașii mărunți.

Mulțimea ce se scurge înăuntru e nevoită să-i ocolească, pentru că Florescu o contemplă pe Maria secunde în șir, mîna lui dreaptă stă ridicată în aer ca și cum ar avea de gînd să țină un discurs și abia tîrziu se apleacă și-i sărută îndelung degetele. În timp ce ea închide ochii — și de fericire și din pricina privirilor nedumerite sau curioase din jur — buzele lui tot se mai află pe falangele ei negricioase, și deși sînt de-a dreptul îmbrînciți din spate și de pe laturi, ei rezistă, ca un mic grup statuar, așezat la intrarea unui muzeu și care despică în două masa vizitatorilor.

— Ce frumoasă ești ! (El nu poate spune mai mult.)

— Mă iubești ?

— Atît de mult că mi-e teamă să nu dispari. Tu ești a mea.

O ia de braţ cu lăcomie.

— Lasă-mă să te ţin eu, se roagă ea.

Păşesc împreună, ca o tînără şi imperială pereche; undeva în fund, drept în faţa lor, e o oglindă uriaşă în care se privesc sosind, Ea în albastru, el în negru, amîndoi frumoşi, fericiţi, triumfători. Propria lor imagine îi încîntă, se contemplă cu exaltarea învingătorilor, urcă treptele ca spre o terasă de pe care vor considera restul lumii, mereu îi întîmpină oglinzi care li se înclină, lumini care se aprind mai tare la trecerea lor, oameni care se eclipsează, devin subit transparenţi în faţa dogoarei emanate de cuplul lor.

Aşa ajung la locurile lor, sus, „la balconul doi", se aşează pe cele două scaune uzate ca pe două tronuri, murmurul celor două mii de oameni e iscat de apariţia lor, îl pot face să înceteze oricînd cu un gest sau cu o ridicare de sprînceană, sînt numai ei doi sub o galaxie de policandre, iar jos, departe, la o tribună minusculă, se succed tot felul de oratori care le închină ode, imnuri, panegirice, punctate de ritualul gesticulaţiilor, al paharului cu apă dus la buze, al aplauzelor.

— Maria, şopteşte el mereu.

— Da, răspunde ea de fiecare dată aplecîndu-se spre el.

— Te iubesc, spune el sărutîndu-i urechea, reprimind pe buze ca pe un ecou solidificat, propriul puls încărcat de caloriile ei.

Cînd ea refuză jocul acesta, el născoceşte altul: scapă programul din mînă, se apleacă să-l caute şi se întoarce viclean, sărutîndu-i genunchiul, mîna, cotul, uneori chiar începutul umărului, şi de fiecare dată bu-

zele lui sînt mai îndrăzneţe, întîrzie, se dezlipesc greu de carnea ei, care se înalţă după ele.

Maria se retrage mereu dar gesturile şi cuvintele ei n-au putere de convingere, nici pentru ea, nici pentru cei din jur, cu atît mai puţin pentru Ion. Sosise intimidată, nu era obişnuită cu asemenea „ieşiri", acasă fusese un adevărat război, toţi se mobilizaseră, fardul fusese opera sorei mai mici, mama, mătuşa, o verişoară, croitoreasa, coaforul, manichiureza, chiar domnul Sîmboteanu, toţi contribuiseră s-o îmbrace, s-o gătească, ea se enervase, plînsese de cîteva ori, i se părea că „făcuseră din ea o brezaie". Cînd colo, Ion se învîrtise atît de încîntat în jurul ei, o complimentase pentru fiecare din lucrurile pe care ea le dispreţuise cu cîteva ore înainte, încît se gîndea acum la certaţii autori ai „toaletei" cu recunoştinţă. Urmase marşul nupţial printre oglinzi, pe scări, printre oamenii care-i priveau invidioşi sau înmărmuriţi, şi acum leul ei tînăr şi auriu se hîrjoneşte puternic şi supus la picioarele ei, din calmul ochilor lui izvorăsc nu numai albastrul dragostei şi admiraţiei nemărginite, dar şi săgeţile violete ale unei concentrări pasionale, pe care ea nu o cunoaşte, de care se înspăimîntă şi care o atrage. O vreme se uitase în jur, temîndu-se să nu fie obiectul vreunor priviri reprobatoare sau al unor sîsîieli agasate, nu observase nimic de acest gen, iar mai pe urmă i se păru că descoperă la toţi spectatorii care le erau aproape o binevoitoare şi chiar încurajatoare solicitudine pentru jocul lor amoros, ca şi cum dragostea se răspîndise cu încetul în jur, crease un cîmp circular unde domneau graţia, seninătatea, toleranţa magnanimă.

De aceea se abandonează fericirii care o asaltează pe toate registrele. Agitația lui crează în jurul ei un halo miraculos și diafan, în care totul este îngăduit, frumos și necesar. O stare generală, nemaiîncercată, de beatitudine o cuprinde, dezmierdările lui furișe devin mesagere ale unor plăceri necunoscute, glumele anodine capătă tenta unui umor de înaltă spiritualitate, privirile li se încarcă de forță emoțională, cuplul lor alcătuiește un punct de forță, singurul care pulsează cu adevărat în mijlocul celor două mii de inși încremeniți ca într-o fotografie uriașă.

Ceasurile trec, timpul conferențiarilor curge după cu totul alte legi decît ale timpului lor, abia magia shakespeareană restabilește sincronismul. În timpul spectacolului se țin de mînă, tăcuți, privindu-se din cînd în cînd, cu încîntare și cu spaimă. Sînt conectați prin mii de fire, fiecare înregistrează cu lăcomie exultantă mișcările psihice ale celuilalt și asupra amîndorura se exercită ozonul hipertrofiant al artei. În același timp, în fluxul permanent dintre ei, se ivesc dăruiri istovitoare care-i golesc momentan, ca niște morți fulgurante, repetate și inevitabile.

La ieșire, pășesc mult timp amețiți, o nemaipomenită oboseală le strălucește pe chipuri. Au traversat nesfîrșitele, primejdioasele cîmpii de flăcări albastre ale Paradisului. Nu pot umbla decît înlănțuiți. Maria stă la brațul lui Florescu ca un buchet de flori, el se îmbată de cîte ori se apleacă spre ea, îmbrățișările lor — care pîndesc fiecare nișă oferită de fațadele întunecate ale caselor — sînt astăseară prelungi, greu de curmat, ex-

tenuante. Fiecare desprindere este o dicotomie, fiecare acoladă îi întregește ca pe niște emisfere de Magdeburg.

Maria șovăie în cîteva rînduri.

— Ești obosită ?

— Nu. Sînt fericită. Mi s-au tăiat picioarele de fericire.

El privește în jur, descumpănit. Sînt pe o stradă lăturalnică, n-au unde să intre. De altfel e foarte tîrziu și ea locuiește departe.

— Să stăm puțin acolo, zice Maria și arată treapta de ciment a unei intrări.

El își scoate haina.

— Ce faci ?

— Să nu-ți murdărești rochia.

— Și haina ta ?

— N-are-a face.

— Nu se poate. Nu vreau.

Ea îi smulge haina din mînă, o strînge la piept apoi i-o întinde. El pune haina pe umeri și se așează pe treaptă.

— Atunci vino la mine-n brațe.

O cuprinde cu timiditate și încetineală, ca pe o făptură fantomatică, pe care genunchii lui înalți și osoși ar putea-o destrăma. Dar brațele subțiri se încolăcesc de gîtul lui, ea stă cu capul pe spate, cu părul atîrnînd ca o mică draperie neagră, dinții ei mici lucesc carnasier în întuneric și Florescu simte că sărutul lui devine înăbușitor, se transformă în mușcătura dinaintea posesiei. Face un efort, vrea s-o îndepărteze, „s-o cruțe", dar ea se împotrivește.

— Nu vreau să mă despart, şopteşte şi gurile lor se întîlnesc iarăşi.

Lui Florescu, elanul ei îi apare neaşteptat, nepotrivit cu fiinţa ei eterică, cu ideea pe care el şi-a făcut-o despre castitatea ei funciară, încît se trezeşte de-a binelea şi se desprinde cu încetul, cu zeci de precauţiuni.

— E tîrziu, iubito, rosteşte mereu. Trebuie să te duc acasă.

Ea se împotriveşte, se lipeşte de pieptul lui, îi caută gura şi el se pierde de fiecare dată, incapabil să i se refuze. Nu-i „salvează", crede el, decît clacsonul apropiat al unui taxi. O urcă înăuntru, mai mult cu sila, ca pe un copil uşor grizat. În maşină, ea se ghemuieşte într-un colţ şi tace. Cîteva clipe nu răspunde la întrebările lui, priveşte undeva, dincolo de parbriz. Taxiul merge destul de încet, e camuflaj, oraşul lunecă uşor în spatele lor, o apă neagră care se tîrăşte lent, şovăitoare, ducînd cu sine punctele de fosforescenţă ale felinarelor, ca pe nişte ciudate vietăţi acuatice de mari adîncimi.

Florescu e neliniştit de vagul din ochii Mariei. Îşi dă seama că a greşit cu ceva. Ştie prea bine cu ce, dar de fapt nu ştie cu ce.

— Maria !

— Da. (Ea răspunde de undeva, de departe).

— Maria. Să ştii că numai pe tine te iubesc.

— Da, tu mă iubeşti, iubitule.

Ea surîde acum, un surîs chemat din lăuntrul ei, unde a şi lăsat parcă jumătate din încărcătura lui obişnuită, nu a adus cu sine decît recunoştinţă şi recunoaş-

tere, are un contur imprecis, care pe Florescu nu-l mulțumește.

— Nu. *Numai pe tine* te iubesc, *orice* s-ar întîmpla *orice* și s-ar părea, *orice-ai vedea.*

Insistența lui are ceva străin, dureros, fruntea i s-a încrețit, privește fix în ceafa șoferului.

— Ce vrei să spui ? Ce-nseamnă asta ?

Maria se trezește în sfîrșit, e chiar speriată.

— Asta-nseamnă, apasă el didactic și imperios pe cuvinte, că vreau să ai încredere în mine, multă, mai multă chiar decît trebuie,

— Am... Mai multă chiar decît trebuie... Te iubesc.

Ea vorbește cu oarecare greutate la început, șoptit, întrerupt, trăgînd greu vorbele din acele depărtări, dar suflîndu-le spre el rotunde, grave, definitive, încît cînd el le primește ele strălucesc de supunere și de adevăr.

Și deodată, pe cerul strîmt din mașină, chipul lui Florescu „joacă" în dreapta și în stînga, ca un smeu hexagonal, sclipitor, foarte încordat, a cărui „vîjîietoare" vibrează acut, obsesiv și halucinant, Maria revine întreagă, ochii ei negri se aprind iar și jocul lor amoros se reia, urcînd mereu pe splendoarea acestei seri, care n-ar trebui să se sfîrșească vreodată.

La un moment dat, ea spune cu un accent ușor străin :

— N-aș vrea să merg acasă. Nu vreau să ne despărțim.

Florescu sezisează nota joasă, puțin răgușită din glasul ei, o ceartă cu atît mai drăgăstos, învăluind-o într-un nor roșu de dezmierdări, din care amîndoi nu

mai pot ieşi decît cînd se trezesc în faţa uşii de la locuinţa familiei Sîmboteanu.

Despărţirea este lungă, tăcută, nu trebuie să-i deranjeze pe cei din casă, lui Florescu i se pare chiar că a surprins un fir de lumină la fereastra din spre stradă. Maria nu-i ascultă temerile, se agaţă de gîtul lui cu o tenacitate mută, care-i cufundă pe amîndoi într-un paroxism fără capăt. O îmbrăţişare nu se termină decît pentru ca să înceapă alta, cuvintele au devenit inutile, minutele se topesc unele într-altele, timpul a încetat să fie unidimensional, stă în jurul lor ca o aureolă rigidă şi amîndoi par înscrişi într-un desen fix. etern.

Cel care evadează din vrajă este Florescu, deşi ieşirea din desen îl sfîşie adînc. În acelaşi timp însă, conştiinţa „purităţii" de care el dă dovadă, îl îmbată atît de tare, încît nici nu se întreabă dacă figura-pereche rămîne întreagă, dacă el are dreptul să rupă această armonie şi mai ales dacă vreodată ea mai poate fi la fel.

Pe drumul spre casă, intră în primul restaurant, se aşază la o masă şi bea. Face destul de rar acest lucru dar acum este atît de plin ! Şi ceea ce este în el nu-i în întregime atît de frumos, ca să poată fi dezbătut pe drum sau în mansarda prin a cărei lucarnă pătrund stelele. El a primit azi Ordinul de Chemare, şi-şi dă seama că-i va fi foarte greu să-l ignore ca altă dată, n-are destui bani, iar plutonierul pe care-l mituia de obicei este înspăimîntat de pedeapsa Mareşalului : trimiterea pe front. Ceea ce însă altădată, cînd nu exista Maria în viaţa lui, ar fi fost doar o mizerie în plus, acuma devenea o absurditate atroce. Nu numai pentru

că l-ar despărți de ea, dacă ei s-ar uni, dar și pentru că-l împiedică de fapt să se unească cu ea. Nu și-ar ierta vreodată să fie în existența ei o apariție meteorică sau malefică, nu, dacă nu reușește să-i asigure o viață îndelung florală, plină și înaltă, n-are nici un rost s-o lege de sine, s-o tîrască prin toți coclaurii pe unde ar pribegi el, spre vreo catastrofă care l-ar înghiți pe el, dar care ar marca-o și pe ea, cea rămasă, pentru totdeauna, sortind-o unei vieți negre, tot mai împuținate. Da, el trebuie s-o cruțe pe Maria, să se martirizeze pe sine, numai astfel poate ajunge în zonele ei pure, trebuie să se dovedească puternic, capabil să stăpînească bătăile pulsului, așa cum a făcut chiar astă-seară, impunîndu-și să se rupă de ea, deși, chiar din clipa cînd ea a apărut în holul cinematografului, a simțit cum fluxul dragostei lor îi ocupă instantaneu ființa, nerămînînd loc pentru altceva nici măcar sub formă de amintire. Cît timp a fost cu ea, s-a mișcat în alt văzduh, pe alt tărîm, unde nu existau nici Ordinul de Chemare, hîrtia verde cu cinci stele negre, nici războiul, nici ochii verzi-aurii ai Ceciliei...

Ei da, toate bune, o va cere în căsătorie pe Maria, sau poate nu-și va îngădui s-o lege de el printr-o căsătorie pe care moartea lui pe front poate s-o transforme pe loc într-o nenorocire, o va „cruța", nu-și va îngădui să se bucure de ea, deși, și-a dat seama și azi, este o cale sigură spre Absolutul către care el năzuiește — dar cum se împacă toate acestea cu Cecilia?

Pentru că Cecilia a fost la el acasă azi după-masă, el a venit la spectacol direct din brațele ei, cu sărută-

rile ei pe pleoape, iar în fața ochilor îi juca mereu mingea aceea de aur pe care soarele o plimba pe trupul ei, pe trupul lui. Nu prea știe cum s-a întîmplat, avea de gînd să-i declare politicos că ceea ce speră și dorește ea, nu poate și nu trebuie să aibă loc, Ordinul de Chemare zăcea pe jos, el nici nu s-a sculat de pe studio cînd ea a intrat, atît era de înveninat, ea s-a dus direct la oglindă, și cînd a privit-o din nou, era aproape goală, de fapt chiar goală. A privit-o un timp, fără să se miște, ea zîmbea cu o curajoasă candoare, apoi roșise violent și, în sfîrșit, bolborosise aproape plîngînd :

— Vrei să plec ?

Iar el care avea să moară pe front, care se temea că marea dragoste a vieții lui era ratată, n-a putut să rostească cele cîteva silabe grosolane, care ar fi făcut-o pe Cecilia să se îmbrace într-o clipă și să plece, mortificată sau disprețuindu-l, i s-a părut că n-are dreptul să refuze acestei femei ceea ce pentru el era nimica toată, pentru ea poate mult, n-a putut să-i refuze ei ceea ce i se refuza lui, chiar dacă planurile erau la altitudini diferite, i-a plăcut o clipă să fie zeul care împarte fericire muritorilor și dacă e să fie foarte sincer, l-a impresionat curajul ei, francheța, și pe urmă era și frumoasă cum ședea în bătaia razei oblice de soare, care-i construise un fundal de umbră și aur.

O, desigur, n-o iubește, s-a purtat cu ea destul de aspru, sgîrcit la vorbă, sarcastic, dar ea primise totul cu recunoștință și umilință, sentimente de care nu s-ar fi spus că putea fi capabilă, n-a făcut nici un gest iritant, i-a respectat tăcerile și bruscările, încît totuși s-au

despărțit în bună pace, ea rumenă, surîzătoare și împlinită, el mohorît, taciturn, sleit, cu o ursuzenie de sub care ieșea totuși din cînd în cînd cîte un fir de complicitate amoroasă.

Furia îl apucase abia cînd rămăsese singur, de altfel doar timp de cîteva momente, pentru că se îmbrăcase și plecase imediat s-o aștepte pe Maria. Furia era generală, împotriva Războiului, împotriva Morții, împotriva Senzualității lui grosolane, împotriva Minciunii în care avea să trăiască față de Maria căreia (cel puțin deocamdată) nu-i putea spune, nici n-ar fi înțeles și ar fi rănit-o fără rost, poate mortal, furie în general, împotriva unei existențe care-l împiedica de la ce-i frumos și-i dădea mereu brînci spre josnic și mediocru, furie împotriva lui însuși, pentru slăbiciunea de care dădea mereu dovadă.

Fusese o mare descărcare modul fulgerător în care Maria, prin simpla-i prezență, îl redase sieși curat, entuziast, plin de forță. Asta dovedea două lucruri : întîi că exista în el substanța prețioasă, că deci eforturile lui nu sînt în gol, iar în al doilea rînd că dragostea lor era într-adevăr cea mare, aceea care dizolvă pur și simplu obstacolele, care ocupă pe deplin spațiul și timpul, „care te face un zeu".

Și totuși, cînd ajunge în mansarda lui, Florescu trebuie să-și mărturisească și un lucru mai puțin limpede : amintirea Ceciliei nu este chiar atît de neagră, în ceea ce a făcut ea există un dar pentru el, pe care el l-a primit cu recunoștință și dacă e așa, atunci, atunci cum se împacă asta cu tot ceea ce gîndește el mereu și cu ceea ce nu încetează el să hotărască ?

Cronica judiciară :

Achitat pentru uciderea fratelui ca iresponsabil. *Pe cînd era preot paroh la biserica din comuna Cernica, Vasile Grigore Constantin zis Crucianu, zis Deliu, a ucis prin lovituri de ciocan și cuțit pe fratele său Grigore Constantin, după care a ascuns cadavrul într-o groapă pe care o construise anume pretinzînd însă că o face pentru un closet. Iată cum s-au petrecut faptele : preotul era fratele natural al victimei. La nașterea lui însă, părinții nu-l declaraseră la Ofițerul Stării Civile, astfel încît nu poseda act de naștere. Mai tîrziu cu ocazia înscrierii la Seminar și atunci cînd a fost hirotonisit preot, el s-a servit de actul de naștere al fratelui lui. Acesta își făcuse o sursă de venituri cerînd popii o rentă pentru ca să tacă. Popa a convenit, dar nu-și prea achita obligațiile ; astfel încît avea dese discuții cu fratele lui. Pentru ca să tranșeze acest conflict, preotul și-a invitat fratele la Cernica ca să serbeze împreună lăsata secului. La discuție a adăugat și argumentul cîtorva litri de rachiu și, beat mort, fratele s-a culcat. La 2 noaptea, popa cu un ciocan i-a sfărîmat teasta și părîndu-i-se că victima*

mai mișcă, a luat un cuțit din bucătărie și i-a tăiat beregata. Apoi a transportat cadavrul în groapa construită în acest sens și s-a culcat liniștit pînă a doua zi de dimineață.

Popa a făcut destăinuiri concubinei lui cu 24 de ani mai tînără decît el. Aceasta amenințîndu-l pe popă că-l părăsește dacă n-o ia de soție, popa fiind văduv prin deces și neputîndu-se recăsători după legile canonice, a falsificat pe de-a-ntregul un act de căsătorie făcînd-o să creadă pe concubină că îi e soție. Împreună cu ea au îngropat cadavrul și lucrurile ar fi mers bine, dacă mama copiilor aflînd de crimă n-ar fi anunțat cazul autorităților. Popa luat de scurt a trebuit să mărturisească și astfel a fost trimis în judecata Curții Criminale

In timpul instrucției făcîndu-se expertiză s-a conchis la responsabilitatea deplină a criminalului, dar în fața instanței răspunzînd incoherent la interogator, s-a cerut o nouă expertiză, care a conchis la iresponsabilitatea criminalului. Cum această expertiză nu preciza dacă iresponsabilitatea a existat și în momentul comiterii crimei, o parte din Curte a fost de părere să se suspende doar procesul conform art. 72 din cod. de proc. pen. pînă la noi dispoziții. Totuși Curtea pe baza art. 4 din cod. de proc. pen. l-a achitat pe popă ca irespon-

sabil, dispunînd internarea lui într-o casă de sănătate.

Aceasta în 1939. Azi familia a făcut o cerere prin care cere liberarea criminalului iresponsabil, pe motiv că medicul spitalului închisorii Văcărești, unde se află în momentul de față popa, a comunicat Tribunalului printr-o adresă că starea bolnavului este foarte mult ameliorată. Ministerul Public s-a opus la această eliberare, cerînd ca să se facă un nou examen medical. Tribunalul S. II după deliberare a admis cererea de eliberare, astfel încît popa criminal va fi lăsat în libertate.

(Ziarul *Universul*, 194...)

Capitolul al patrulea

„...c'est eux-mêmes
que les amants doivent redouter".

1

Viaţa de toate zilele a devenit extenuantă pentru Maria : dragostea cu Florescu, examenele care au început, sîcîielile familiei şi ale prietenilor, toate acestea grefate pe tonusul ei vital redus au adus-o într-o condiţie de surescitare permanentă, de extremă nervozitate. Reacţionează cu totul disproporţionat şi la bune şi la rele, trece de la stări de fericire extatică la accese de negru pesimism, constatarea acestor decalaje o sperie şi îi dă un sentiment de nesiguranţă generală, atunci caută cu orice preţ certitudini pe care construieşte pripit şi excesiv, şi la prima neconcordanţă intră în panică, îi dă acesteia dimensiuni catastrofale, dărîmă tot şi o ia iar de la început, şi cercul acesta vicios îi consumă nemilos substanţa psihică şi puţinele ei rezerve fizice, o face tot mai vulnerabilă şi mai rea în acelaşi timp.

O enervează sănătatea şi siguranţa lui Florescu, foamea lui de viaţă, apetitul lui carnal şi sufletesc, faptul că dragostea lui pentru ea nu pare să-i pună vreun fel

de problemă, că simte la el o esenţă tare, inalterabilă, care o atrage prin simpla ei existenţă, pentru care îl invidiază, într-ascuns, căci n-are nici forţa nici curajul s-o mărturisească, să se umilească. Alteori dimpotrivă i se pare că el e slab, mediocru, că-i plin de vicii ascunse, un superficial a cărui ironie sceptică nu-i decît o poză ieftină, un om în marginea societăţii, care nu participă la marile mişcări ale epocii, cantonat într-un hedonism meschin drapat în poftă de viaţă, un neputincios care-i cere ei să-l salveze, să-l tonifice. să-l urce în zonele înalte ale spiritului, un ins cu plumb în aripile-i scurte, în stare să-i întunece întreaga existenţă, în cazul că s-ar căsători cu el. Şi cel puţin dacă ar cere-o în căsătorie, dar el pare să se ferească de asta şi ea nu ştie de ce. Sigur, nu e sclava acestor prejudecăţi : „vedere", „logodnă", „nuntă", „civilă" şi „religioasă". Ştie şi vrea să se ştie că n-o interesează căsătoria ci dragostea — a declarat asta de o sută de ori întregii ei familii ! — nu este o conformistă şi de cîte ori poate tună şi fulgeră împotriva „matrimoniumului" tradiţional. Dar dacă a găsit dragostea (nu se mai poate îndoi de asta — de atîtea ori a constatat că alături de el, nu numai ea dar şi lumea înconjurătoare se schimbă în mod miraculos !) atunci prima condiţie, cea fundamentală, este împlinită şi formele sociale ale căsătoriei îşi pierd caracterul lor convenţional, devin nişte consecinţe firești, secundare dar necesare, necesare spre a linişti familia alarmată, spre a consacra apartenenţa lui la ea faţă de celelalte femei (şi nu într-o mică măsură e vorba aici despre Cecilia) spre a legaliza şi organiza dragostea şi fericirea lor. De aceea, tot ceea

ce în relaţiile lor actuale atinge în vre-un mod oarecare eventualitatea căsătoriei constituie pentru ea prilejuri de sălbatice emoţii, pe care starea ei de slăbiciune generală le transformă în lacrimi şi leşinuri.

Ei, şi dac-ar fi numai asta, dar zilnic trebuie să-l apere în faţa tuturor, parcă s-au vorbit cu toţii să i-l zugrăvească în culorile cele mai negre cu putinţă, cei din casă şi cei de la facultate, colegii ei şi colegii lui, cîţiva studenţi întîrziaţi şi ea trebuie să-i repeadă pe toţi, să se supere cu toţi, iar apoi, cînd e singură, ecoul celor ascultate reurcă din zona de jos a conştiinţei, unde ea a înghesuit şi calomniile evidente şi răutăţile mai mărunte sau neverificabile şi trebuie să-şi dea seama cu spaimă că îl cunoaşte de foarte puţină vreme, că iubirea lor a crescut atît de vertiginos încît i-a împiedicat de fapt să se cerceteze unul pe altul, că sînt amîndoi tot timpul pe valurile legănătoare ale unei mări neodihnite, care nu le îngăduie să aibă poziţia fixă, rece, reflexivă a observatorului, obiectul însuşi al cercetării mişcîndu-se neîncetat şi fascinant.

Iar peste toate acestea ea dă examenele de ultimul an, examene hotărîtoare, e slab pregătită, încă de cînd cu boala şi lunga convalescenţă, după care urmase hotărîrea ei de a se dedica studiului, şi între dorinţa de a fi o foarte bună studentă şi stadiul real al pregătirii ei exista o distanţă care o supăra încă de pe atunci şi uite că tocmai acum, cînd ar avea nevoie de toate forţele ei, soarta i-a umplut braţele cu năvala de trandafiri a acestei iubiri neaşteptate, iubire-minune dar devorantă, voluptuoasă şi chinuitoare, acaparatoare şi de neînlăturat, şi de unde să mai găsească ea, slăbănoaga,

atîta tărie în sine să ducă toate aceste poveri, dulci sau amare, fără să se autodistrugă ?

Deseori îşi face tot felul de planuri cum să-l provoace pe Ion la discuţie, cum să-i dezvăluie toate aceste lucruri sau măcar o parte din ele, cum să foreze mai adînc în sufletul şi în mintea lui, să-l cunoască mai îndeaproape, să-l verifice, să confrunte părerile lor cu privire la una sau alta din obsesiile ei, să se asigure cu alte cuvinte de sinceritatea lui, de capacitatea lui de a o face fericită. Dar de fiecare dată cînd se întîlnesc şi se întîlnesc zilnic, deseori de mai multe ori pe zi, chiar atunci cînd reuşeşte să furişeze începutul unei dezbateri „serioase", el izbuteşte să evite — intenţionat sau nu, ea nu ştie — schimbul deschis de păreri, o înconjură imediat cu risipa lui de gesturi adorative, de cuvinte ameţitoare şi foarte curînd intră amîndoi în universul acela special al dragostei, unde acţionează alte legi decît cele terestre, alte gravitaţii, alte dimensiuni, alte forme ale materiei, între ei au loc alte schimburi de cît între muritorii de rînd şi alte valori iau locul celor tradiţional şi cotidian admise.

Ar minţi faţă de ea însăşi, dacă n-ar recunoaşte că tocmai asta a atras-o spre el, misterul acelei comunicări dintre ei doi, comunicare şi comuniune care fuseseră atît de eruptive, invincibile, plenare. De aceea nici nu opune vreo rezistenţă deosebită manevrelor lui „seducătoare" (într-adevăr o „ia" şi o „duce" într-o lume ce le aparţine !) şi pleacă imediat cu el, deoarece îi place acel univers, se simte acolo liberă şi puternică, tovărăşia lui este o condiţie şi o garanţie a stăpînirii pe care amîndoi o dobîndesc, acolo, asupra vieţii. Şi

în clipele acelea (care sînt zeci şi zeci de ceasuri-ani) ea este una cu el, pulsul ei bate în gîtul lui, sîngele lui goneşte în vinele ei, sînt ca fraţii siamezi, sau sboară sudaţi ca un avion bimotor, bifuselat. Îi este recunoscătoare lui Ion pentru accesul în această altă lume, i se consacră din toate puterile, nu-l trage înapoi, sînt chiar cazuri cînd se avîntă temerară înaintea lui şi-l cheamă spre ea, zîmbitoare şi devotată, oferită şi arzătoare.

Dar de cîte ori se despart, de cîteori revine în lumea curentă, acolo unde familia, prietenii. examenele, biologia o hărţuiesc, renasc temerile, îndoielile, şovăirile. Ce-a fost, de pildă, plimbarea lui cu Cecilia, atunci în timpul blestematei excursii ? Cum a putut ea să-i ierte o purtare atît de neconformă cu tot ceea ce este sau se pare că este între ei ?

Maria o urăşte pe Cecilia. O ura dinainte pentru că i se părea cinică, vulgară, o tîrfă bogată pe care n-o interesau decît toaletele şi bărbaţii, pentru care Universitatea nu era decît un snobism şi un prilej de aventuri amoroase. Pe de altă parte Cecilia nu se sfiise (aşa-i ajunsese Mariei la ureche) s-o taxeze „o mironosiţă, o clorotică, face pe studioasa şi pe exigenta, pentru că nu se uită nimeni la ea". Dacă altădată se mulţumea însă s-o dispreţuiască şi n-avea nici un fel de îndoială asupra propriei superiorităţi, acum, după întîmplarea din timpul excursiei, lucrurile se schimbaseră. Ura sporise, alimentată de intruzia Ceciliei în sectorul cel mai intim şi mai vulnerabil al vieţii ei, dar apăruse şi o anumită teamă faţă de agresivitatea acesteia, faţă de sănătatea şi bogăţia ei, de „farmecele" ei

femeiești, laturi unde Maria se simțea vag deficitară. Cecilia putea să joace volei cu Ion, să danseze și să bea cu el, să-i ofere trupul și averea ei, tot felul de lucruri care ei îi lipseau, și care, simțea ea, lui îi plăceau, căci nu făcea el mereu teoria organicității vieții, a faptului că fiziologia și plăcerile ei nu trebuie disprețuite? Îi era deci frică acum de Cecilia și o umilea conștiința acestei frici, precum și faptul că Ion fusese acela care-și dăduse larg concursul la instalarea în sufletul ei a acestui sentiment, pe care ea îl considera reprobabil dar de care nu se putea scutura. Nu cumva între Ion și Cecilia era sau putea să fie ceva mai mult decît o apetență comună pentru plăcerile fizice ale existenței, sau decît o întîmplătoare potrivire de temperament? Și dacă aici, disprețul exprimat de Ion la adresa Ceciliei, sau modul în care o implorase pe ea să-l ierte în seara aceea de la debarcader, constituiau argumente solide care o ajutau să considere absurdă ideea unei legături între cei doi, nu tot atît de ușor putea să răspundă la o altă întrebare, mai veche, care se ascuțise cu același prilej, dar care era mult mai adîncă și punea în discuție întreaga ei ființă, viața și fericirea ei.

Cecilia cunoștea bărbatul, acest lucru era notoriu în facultate și ea își făcea o glorie dintr-asta. Maria știa că Cecilia era o „tîrfă" dar în același timp, și mai ales acum de cînd cu Florescu, înțelegea că lipsa ei de experiență în acest domeniu fiind o superioritate de necontestat, constituia în același timp și o anumită inferioritate. Nu era vorba de respectarea prejudecății curente a interdicției antemaritale. Nu pentru asta o condamna ea pe Cecilia, ci pentru că, după părerea ei,

practica un senzualism animalic. O dragoste mare îngăduia, chiar impunea (admitea conform unui anumit romantism Maria) nerespectarea moralei convenționale. Spre nenorocul ei, își spunea, ea n-a întîlnit multă vreme această dragoste mare, căci iată, termină facultatea, îi vine vremea să se mărite și este, din unele puncte de vedere, tot atît de neștiutoare ca și cu zece ani în urmă. Totdeauna fusese convinsă că în iubire, precumpănitoare, esențiale erau spiritul, sufletul, puterea sentimentului. Ceea ce fusese la început o simplă credință, ferind-o însă de experiențe vulgare și dureroase, se transformase cu încetul într-o concepție bătăioasă, care rebuta pe unii bărbați mai puțin puternici. Suportase deci cu stoicism și cu o anumită ușurință dezamăgirile amoroase ale adolescenței, acei bărbați mai tineri sau mai maturi care nu reușeau să se înalțe pînă la ea și o priveau de jos, îngreuiați de micile lor pofte mediocre. În mediul universitar însă, cu relativa lui libertate și cu spiritul gregar inevitabil, poziția superioară și distantă devenise tot mai greu de păstrat. Suferind de lipsa dragostei, așteptase orgolioasă „marea iubire" pe care și-o imagina ca un extaz spiritual, reciproc și permanent, în care împărtășirea trupească alcătuia doar o treaptă inferioară, necesară dar accesorie. Cînd crezuse că găsise ceea ce căuta, în persoana unui bibliotecar de la Universitate, un student la doctorat, care făcea versuri, politică și filozofie în același timp, și se aruncase în acel sentiment cu toată forța de inerție a unei afectivități multă vreme reținute, după luni și luni de „comuniune spirituală",

descoperise cu totul întîmplător nu numai că doctorandul întrebuința locașul bibliotecii ca adăpost pentru isprăvile sale de amor lumesc, dar fusese și martora involuntară a unei scene triviale, iar la reproșurile ei mai de grabă mute, „poetul", nici mai mult nici mai puțin, o dăduse afară după ce o lovise în prezența celeilalte femei, o ființă vulgară, probabil chiar o prostituată. Umblase cîteva zile năucită și apoi căzuse bolnavă, spre spaima familiei care nu înțelegea nimic (singurul om care știa ceva și nu totul, fusese prietena ei, Smaranda) bolnavă de spaimă și de umilință, grav traumatizată, încît îi trebuise aproape un an ca să poată din nou „ieși în lume", la brațul robust și optimist al prietenei sale. Această experiență nefericită nu făcuse decît să o întărească în ideea ei despre primatul și superioritatea spiritului în dragoste. Cînd îl întîlnise pe Ion era o fată conștient virtuoasă și intolerantă, convinsă că trupul nu-i decît „o închisoare a sufletului", că latura fizică a dragostei este o obligație măruntă și întunecată. Dacă îi fusese însă ușor să judece și să condamne pe unii bărbați sau pe Cecilia de pe această platformă, nu același lucru se întîmpla acum cu Ion. Sigur, nu avea nimic să-i reproșeze din acest punct de vedere : dragostea pe care i-o oferise el și la care aderase cu atît de surprinzătoare (pentru ea) spontaneitate, era nu numai adîncă, dar și pură. În același timp, din discuțiile lor reieșise foarte clar că el avea altă concepție despre iubire : nu numai că nu disprețuia înfățișările materiale ale acesteia, dar chiar le acorda o noblețe similară cu cea a laturii spirituale, ceea ce ei nu-i putea apărea decît monstruos. O vreme

sperase că Ion va evolua sub influența ei, fusese doar trecător pervertit, așa cum sînt bărbații care vin în contact cu viciul mult prea curînd, într-o societate coruptă, cu moravurile exacerbate din pricina războiului ! Dar acest lucru nu se întîmplase, el rămăsese ferm pe ideile lui, fără să le jignească pe ale ei. Setea lui de viață, faptul că se bucura de soare, de aer, de apă, nu erau condamnabile în sine, nu avuseseră nici odată înfățișări disgrațioase, care să urîțească dragostea lor, afară de întîmplarea cu Cecilia, unde, deși el îi povestise totul (tot ce se întîmplase în timpul excursiei !), neomițînd laturile care-l micșorau, ea, Maria, nu se putea opri de a bănui și altceva, nu știa ce, ceva care o atrăgea într-un mod repugnant și care tocmai de aceea o speria. Nu numai însă că Ion nu trecea integral de partea ei, a Mariei, și deci a spiritului, dar, ea, Maria, surprindea în gîndurile și în purtările ei elemente pe care altădată nu s-ar fi sfiit să le califice cu severitate drept frivole, semne ale unei senzualități nu numai nepoftite dar și de o factură mult prea comună. Fusese nevoită (da, tocmai acesta era cuvîntul la care se oprise) să accepte pe rînd, întîi farmecul inexplicabil al acelei prime plimbări pe Bulevard, apoi unele desmierdări discrete, trecuseră la sărutări, singuri sau cu martori, apoi la îmbrățișări violente și prelungite, uneori în văzul lumii (fapt pentru care primise observații de o ironie dubioasă și complice de la prieteni, de-a dreptul tăioase din partea familiei scandalizate). Dar semnele cele mai îngrijorătoare ale acestei, deși treptate foarte rapide, „trezire a instinctelor" (cum o numea ea în solilocviile ei cu sinceră și mînioasă autoi-

ronie dar şi cu o secretă satisfacţie) nu le cunoştea nimeni, nici măcar Ion, iar multă vreme Maria şi le ascunsese sie însăşi. Încă de atunci, de la cinematograful acela, de la filmul cu Viviane Romance, primise primul şoc, după cum identificase ea mai tîrziu. Era vorba nici mai mult nici mai puţin de faptul că ajunsese să-l dorească pe Ion, să-l dorească aşa cum în cărţile proaste bărbaţii „doresc" o femeie. Îi fusese foarte greu să accepte în mintea ei această idee, constatase însă că în întîlnirile lor, mai ales după excursie, această stare se dovedea tot mai puternică şi cu neputinţă de ignorat. Împlinirea lor trupească îi apărea cînd ca o izbăvire, o trăire superioară, o concentraţie de puritate, cînd ca o fornicaţie diavolească, o depravare voluntară, o înfrîngere ruşinoasă. Autorii acestei fericiri sau ai acestui păcat, erau „sfînta", „prostituata" cînd îşi acorda sieşi iniţiativa sau vina, „leul tînăr şi auriu", „viciosul cinic", cînd trecea răspunderea asupra lui Florescu.

Ceea ce o mortifica însă, era impresia că lucrurile păreau uneori să se fi răsturnat deabinelea. De la episodul cu Cecilia, Ion devenise mai stăpînit în îmbrăţişările lor. În seara cînd văzuseră Hamlet de pildă, după ce se despărţiseră, cînd ea recapitula încă ameţită frumuseţile zilei, îi trecu deodată prin cap că el aproape o împinsese înăuntru, cînd, normal ar fi fost ca ea să se smulgă cu greu din braţele lui „posesive". Şi în loc ca această descoperire s-o bucure, să aprecieze delicateţea şi puritatea lui, puterea cu care el stăpînea resorturile violente ale pornirilor lui trupeşti care, îşi dăduse ea seama, aveau la el o pondere mult mai mare

decît la ea, surprinsese în sine o ciudă obscură, un sentiment de umilință la gîndul că poate ea nu era destul de „dezirabilă", cum se spunea, n-avea sex-appeal, era o umbră pe lîngă opulența strigătoare a Ceciliei. Iar umilința cea mai mare era pricinuită tocmai de faptul că în sufletul ei „curat" puteau găsi loc asemenea simțiri submediocre, chiar josnice, dintr-o zonă de care credea că se depărtase odată pentru totdeauna. Și atunci îl ura și pe Ion, nu numai pe Cecilia, își propunea să înceteze acest manej care nu făcea decît s-o tragă în jos, îl numea pe Ion, în sinea ei „ipocrit", „ușuratic" și „vînător de plăceri", și hotăra să rupă această legătură care o compromitea în ochii prietenilor, ai familiei, ai lumii deci, și care părea să nu-i ofere decît tot felul de perspective întunecate și nesigure. După care însă, hotăra tot ea că principalul lucru era fericirea, că aceasta nu poate fi atinsă decît prin intermediul dragostei, că o asemenea iubire nu numai că nu întîlnise pînă atunci, dar nici nu se putea întîlni cu ușurință, după cum observa ea în jur, și că, în definitiv, n-avea nici importanță care dintre ei doi avea inițiativa, totul era ca dragostea lor să crească și să se împlinească.

Aici intervenea însă întrebarea cea mare, îndoiala chinuitoare, teama, nu atît de revelația fiziologică pe care de mult se resemnase s-o accepte ca pe ceva inevitabil, în cazul la fel de inevitabil al unei căsătorii obișnuite, de convenință adică, cît de faptul că la temperatura psihică atît de înaltă pe care dragostea lor o instaurase între ei doi, s-ar fi putut ca ea să nu facă față onorabilă. Nu-și putea explica nici sieși ce înte-

legea prin această „față onorabilă", pe care o dorea atît de mult și de care îi era atîta teamă, cert îi apărea însă faptul că de atîtea ori o speriase lăcomia de viață a lui Ion, ritmul lui vital ridicat, nepăsarea cu care se cheltuia, ca și cum ar fi avut inepuizabile rezerve de forță. „Viață liniștită, fără zguduiri, fără excese" ! i se predicase mereu, pe toate tonurile, atît de părinți, cît și de medici, încă din adolescență și cu atît mai mult în ultimul an, după boala ei misterioasă. Nu cumva toată teoria ei despre esența exclusiv spirituală a dragostei era doar urmarea și rezultatul unei structuri biologice deficitare, formă pe care personalitatea ei o alesese pentru a se apăra și conserva ? Și decît să strice o dragoste atît de frumoasă, printr-o nesăbuită încercare de a se abilita într-un domeniu interzis, nu era preferabil s-o lase așa cum era acum, înaltă, strălucitoare, neprihănită și să se bucure de ea atîta timp cît avea să dureze ?

În același timp însă, trebuia să recunoască față de ea însăși că Florescu părea să-i ofere tocmai acele ipostaze pe care ea le dorise cu înverșunare de-a lungul întregii ei scurte vieți și cu osebire în ultimul an, după marea lovitură primită acolo, în austera și totodată abjecta sală a bibliotecii : adorație instantanee și neobosită, respect religios pentru puritatea și fragilitatea ei, recunoașterea unei anumite superiorități morale a ei, ardența pentru persoana ei biologică, toate acestea venind din partea unui bărbat care o subjuga nu numai pe ea (dovadă Cecilia !) și în viața căruia ea putea să joace amețitorul rol de stea călăuzitoare. Și

atunci, toate temerile, rezervele şi abţinerile ei nu erau ridicule, nemotivate, chiar ucigătoare ?

Maria zăbovea în faţa acestor nenumărate întrebări cu încordarea aceea extraordinară a acrobatului, în faţa căruia se balansează, ameninţător în geometria lui egală şi neutră, trapezul gol, lansat de partenerul sclipitor, aflat undeva sus, dincolo de spaţiul mort al marelui salt.

Cînd Florescu o rugă să-i îngăduie s-o ceară de soţie de la părinţii ei, ea avu sentimentul unei izbînzi copleşitoare şi asistă la cererea în căsătorie într-o stare de entuziasm extatic, dublată de leşinuri.

2

Florescu e nevoit să constate că pe cerul înalt al dragostei lui cu Maria, cerul acela cu albastrul lui pur, puţin sticlos, chiar ameninţător prin virtutea lui de a-i scoate din condiţia umană obişnuită, au apărut primii nori, de fapt primele detaşamente ale contingenţei sociale pe care ei amîndoi îşi îngăduiseră (în fond se luptaseră şi izbîndiseră o vreme) s-o ignore. Cine era Maria, cine era Ion, unde şi cînd s-au întîlnit, cine era *pentru* ei şi cine era *contra* lor, a dragostei lor, a unirii lor, iată întrebări de care iubirea lor se ţinuse foarte sus şi foarte departe, şi care acum o asaltau dintr-o dată, un asediu decretat pe tăcute, răsărit pe neaşteptate la porţile cetăţii lor, un asediu dus de armate mărunte,

cenuşii, armate care foloseau cu pricepere şi răutăcioasă încăpăţînare avantajul terenului, pierzîndu-şi în zare bivuacurile, micile maşini de război, trenurile regimentare, ariergărzile.

Şi mai constată Florescu că, primindu-te în eterul ei interplanetar, colorîndu-te în albastru, schimbîndu-ţi sîngele şi accelerîndu-ţi pulsul, fixînd pe omoplaţii tăi aripi siderale şi înlocuindu-ţi ochii pămînteşti cu stelele ei fascinante, Marea Iubire e surdă la gemetele tale, nu-ţi vede şovăiala, nu te înzestrează în mod automat cu iarba fiarelor, care să înlăture din calea ta primejdiile şi durerile, să cheme asupra ta domnia exclusivă a calmului, a desfătării, a extazului, a fericirii.

Întîi era Războiul, hîrtia verde cu cinci stele negre, hîrtia peste care călcaseră tălpile lui goale, ale lui dar şi ale Ceciliei, hîrtia care te scoate din rîndul oamenilor (sau de fapt abia te bagă în rîndul lor) care te ia din oraşul tău, din strada ta, din familia ta, dintre cărţile tale, hîrtia care se transformă într-un blestemat covor fermecat, covor zburător, de celofibră verde cu multe stele negre, te „umflă" şi te aşează deasupra, şi zboară cu tine, zboară, zboară, nu ştii unde te duci, nici el nu ştie unde te duce, zburaţi amîndoi, un om şi un covor de hîrtie, şi stai în el ca o litră de marmeladă împachetată într-un formular învechit şi la un moment dat hîrtia se umezeşte, se îngroaşă, fibrele ei se destind din răsuceala artificială, îşi reiau independenţa, se despart unele de altele şi tu luneci prin văzduh, te grăbeşti spre pămînt şi ajungi acolo jos, pulverizat, o mană infimă, de nerecunoscut.

Hîrtia verde cu cinci stele negre nu-i numai solul exact al Războiului, viitoare scadență de neînlăturat, ea este și martorul mut, dar cu ce batjocoritoare grimasă, al visului lui Florescu de a construi Căsătoria lor. Desigur, fusese primul lui gînd, încă de cînd se văzuseră întîia oară și o vreme, cît asistaseră înmărmuriți și încîntați la propria lor dilatare, la explozia în lanț a iubirii lor, înălțată între ei, asemenea copacului biblic sub care stau Adam și Eva, Căsătoria șezuse cuminte într-un colț, așteptînd să fie chemată. Acum sosise momentul ei, dragostea lor era nu numai indubitabilă dar și nerăbdătoare de a fi consacrată, iar hîrtia cu cinci stele negre nu era singurul dușman al Căsătoriei, ci doar cel mai puternic, cel mai sigur de sine, cel care lua fățiș comanda haitei pe care Florescu trebuia s-o învingă și s-o risipească. Privirea lui injectată de mînie descoperea în spatele proaspătului comandant tot felul de rînjete și mîrîituri amenințătoare : sărăcia lui, poziția lui socială derizorie, sănătatea precară a Mariei. ideile lor deosebite, familia ei cu întregul cortegiu de prejudecăți tradiționale, și încă o piedică și alta, și mai în fund, printre ele, Senzualitatea lui...

Da, nu erau doar Războiul, Căsătoria, era și ea, Senzualitatea. Așa să se numească oare ceea ce-l ținea pe el lîngă femeia în kimono, lîngă Cecilia, lîngă fata de la țtrand, — ah, cum o chema ? — deși el era în întregime al Mariei, tot, pentru totdeauna ? Oh, pe el, pentru sine, nu-l preocupă, nu-l chinuiește prezența acestor trei femei, nimic din ființa lui nu este contrariat de ceea ce sînt ele : alintările femeii în kimono,

iatacul ei totdeauna întunecat, pianul ei și șira spinării, afecțiunea ei învăluitoare, recunoștința fierbinte sau jocul violent al Ceciliei, francheța bronzată a îmbrățișărilor ei, lumina verde-aurie a ochilor, soarele plimbînd o minge de lumină pe trupul ei liber, necontractat ; sau chiar rîsul mic al fetei de la ștrand — cum o chema ? — ființă filiformă, cu care înotase, se sorise, lenevise, care vorbea puțin, n-avea multe cuvinte la îndemînă, nici măcar nu se sărutaseră, aveau doar o complicitate de apă, de soare și de relaxare fiziologică. Dar îndată ce se plasează în optica lor, a femeilor, înțelege că toate sînt exclusive, trebuie să recunoască că, după părerea lor, el le minte. *După părerea lor.* (Ce curios, se zice că bărbatul este cel posesiv, tiranic, exclusivist, și uite că în cazul lui este tocmai invers, femeile sînt exclusiviste, încercările de a le face să înțeleagă ceva s-au izbit de asemenea rezistență, încît a renunțat, le lasă să creadă ce vor, le dă deci concursul, foarte limitat desigur dar li-l dă !) Iar cînd Florescu încearcă să pună alături de fiecare dintre ele pe Maria, atunci se îngrozește de reacțiile ei posibile, este nenorocit, i se pare că-i josnic și hotărește „să curme totul fără milă", deși acest tot e curmat de mult, e limpede și statuat, ideea că ele nici nu există pe lîngă Maria, că nu se cade a fi luate în considerație, fiind un truism. Alteori, morala curentă îl domină, i se pare că atitudinea lui e meschină, discutabilă și atunci de ce n-ar fi discutabilă însăși dragostea lui pentru Maria, dragoste care n-ar fi cea mare, cea care îți dă prilejul să atingi Absolutul ? Dacă se înșală pe sine, (și mai ales, ceea ce ar fi mai tragic, dacă o în-

şeală pe ea ?) dacă iubirea lor nu este ceea ce părea să fie ?

Întîlnirile lor nu mai sînt deci în întregime edenice, ca pînă acum. Sigur, ei continuă să fie flămînzi unul de celălalt, nu trece zi fără ca ei să fie împreună ceasuri la rînd, o dată şi de două ori şi chiar de trei ori pe zi, deşi el are slujbă şi ea este în plină sesiune de examene. Soarele dragostei lor urcă tot mai sus pe boltă, razele lui sînt tot mai verticale, percuţia lor este stenică, îmbătătoare, dar tocmai de aceea fiecare dintre ei resimte hipertrofic cea mai scurtă şi mai uşoară umbră.

Au citit amîndoi *Toi et Moi* de Paul Geraldy. El a descoperit cartea, s-a entuziasmat şi i-a dăruit-o Mariei. Niciunul dintre ei nu-i atît de fin gustător de poezie ca să seziseze sunetul de budoar al acestor versuri libere, despletite, „pătimaşe", dar fiecare dintre ei a citit-o de mai multe ori, cu lăcomie.

— Dragostea lor era impură însă, declară Maria.

— De ce ? Ce-i prostia asta ? se revoltă Florescu, apoi înţelege ce vrea ea să spună, a mai simţit lucrul acesta răsărind nepoftit între ei doi. Tu ştii, adaugă el, încă de cînd te-am văzut prima dată, cînd nici nu schimbasem vreo vorbă, am visat să mă căsătoresc cu tine, Maria.

Cuvintele lui aruncă pe chipul ei o subită lumină, ochii i s-au aprins, părul îi străluceşte deodată negru.

— Dacă n-ar fi atîtea piedici, urmează el.

— Ce piedici ?

Ochii ei s-au micşorat iar, buclele par să atîrne nepieptănate.

El se întunecă la rîndu-i. Ar vrea să-i strige : „E ca și cum te-ai mărita cu un mort", dar îngaimă doar :

— Am să-ți spun eu. Nu-i momentul încă. Mai lasă-mă puțin. (El se gîndește cum ar face ca să evite plecarea pe front).

— Ce piedici ? repetă ea, pierită.

O vede clătinîndu-se și o ia repede în brațe.

— Proasto ! Știi bine că te iubesc cît o mie de căsătorii !

Dar se despart mai reci ca altădată.

Sau atunci, în seara aceea tîrzie, în tramvaiul aproape gol, cînd nu putuseră să se ducă în „colțul lor", în față lîngă vatman, acolo unde el o ține de obicei pe ea prizonieră între brațele lui, îngăduindu-i doar atîta univers cît cuprind pieptul lui, răsuflarea lui, vorbele lui, scurtele sărutări furate, atunci cînd întîlniseră pe fata aceea cu nume pretențios, Consuella, Carmella, colega Mariei, *colega care se mărita.* Maria fusese nevoită să facă conversație, Florescu trebuise să rămînă rezervat, distant, fiind prezentat „colegul meu, domnul..." și feeria din tramvai zburase, înlocuită cu o flecăreală cotidiană, repede transformată într-un mic duel meschin, femeiesc, care pe Maria o chinuia, iar pe el îl mîniase pînă la urmă. Da, o urîse pe acea Manuella, Miguella cum îi mai zicea, urîse din toate puterile lui ființa ei „comme il faut", frumusețea ei lavabilă, trupul ei bine făcut, bine îmbrăcat, bine parfumat. Descifrase cu răutate urma sutienului care o strîngea ușor la subsuori, contururile abia ghicite ale portjartierului sub ștofa albă subțire, înțepeneala coafată a buclelor, lustrul de porțelan al tenului, declicul automat al pleoa-

pelor pe ochii albaştri, reci, de păpuşă. Mariella, Estella sau cum îi mai zicea, era „logodită", el „o aştepta de un an", „o adora", „un bărbat serios, bine situat", „se căsătoreau şi plecau la Carmen Sylva", dacă n-ar fi fost război plecau „pe Riviera". — Îi iubeşti ? întrebase Maria. „Ţinea" mult la el, nu putea fi vorba „chiar de dragoste", „avea să vie şi asta", principalul era să „întemeieze o căsnicie durabilă". — Cîţi ani are ? întrebase iar Maria şi Petronella, Daniella răspunsese vexată, „peste 35, e un om aşezat", ce rost are „să te legi de unul tînăr", cunoştea ea „aceste amoruri", „o prostie", „ce te-aşteaptă, dragă : mizeria, mai pleacă şi pe front", de aceea cît a fost studentă „i-a ţinut la distanţă", n-a vrut „să se compromită", ăştia, tinerii de azi „sînt în stare de orice, şi pe urmă..." Şi vagonul devenea tot mai lung, mai rece şi mai pustiu, Maria se făcuse mică şi neagră pe banca de lemn (scaune „de război") sandalele, picioarele goale, rochiţa ei simplă, subţire, „cloş", buzele nefardate, totul contrasta violent cu ţinuta „bine" a domnişoarei Carmella, Consuella, iar Florescu strîngea cu turbare cureaua de sus, (tot „de lemn", tot „de război") stătea în picioare, nebăgat în seamă, simţind dispreţul abia mascat al Consuellei, Carmellei, reproşurile mute ale Mariei, umilinţa lui, „un tînăr", „un terchea-berchea", „cu amorul lui", „care mai pleacă şi pe front !..."

Sau plimbarea aceea cu bicicleta, goana aceea istovitoare pe aleile de la Şosea, „pentru ciclişti" sau „pentru călăreţi", sau chiar direct pe partea carosabilă rezervată vehiculelor secolului, cînd curbele in-

finite ale caldarîmului de granit „de mărime medie" curgeau îndărătul lui ca undele metalice ale unui rîu cenuşiu, şi tot trupul lui deslănţuit (un mecanism al cărui supraveghetor lipsea) încît cînd în sfîrşit descălecase, coapsele îi refuzaseră ascultarea, dobîndiseră o viaţă aparte, străină, erau ca nişte pistoane supraîncălzite, dilatate, care nu se mai pot mişca în corpul lor de pompă, se înţepenesc şi dacă te mai bazezi pe mişcarea lor rişti să te prăbuşeşti — ceea ce era cît pe-aci să i se întîmple cînd se oprise lîngă cei doi... Cei doi erau Maria şi Cretinul. (Refuza să-şi mai aducă aminte cum îl cheamă). Ce bine i se potrivea numele Cretinul, un cretin drăguţ, un bărbat foarte tînăr şi frumuşel, o frumuseţe ondulată şi gominată de frizerie, un vechi prieten de copilărie pe care nu-l mai văzuse de zece ani. între timp crescuse, se însurase, avea un „servici" şi un copil : „Ce mai faci, Ionele ?", „Ce faci, măi băiete ?", „Bine, dar tu ?", „Eh, şi eu" şi aşa mai departe. Oh, aceste primejdioase prietenii din copilărie sau din adolescenţă, prietenii incasabile, pentru că ele au crescut şi s-au rotunjit o dată pentru totdeauna, în acel aer special al copilăriei sau al adolescenţei, şi numai acel aer care nu mai revine, el singur le-ar mai putea dizolva, el singur posedă cheia sufletului infantil sau adolescent pe care l-ai părăsit de mult, şi atunci degeaba observi că prietenul tău a ajuns un Cretin periculos, el deţine o parte din tine însuţi de care nu te poţi recuza, e aşa, ca o jumătate de inel fermecat din poveste, la care tu nu poţi decît să exhibezi jumătatea ta şi inelul se reface şi, o dată cu el, prietenia aceea de demult, maturizată, rotundă, *dar care nu mai poate*

creşte. Iar Cretinul, întîlnit cu totul întîmplător, descalecă de pe bicicleta lui, se aşază lîngă tine pe bancă, nu înţelege că eşti cu Iubita ta, că îndrăgostiţii nu trebuie atinşi „nici măcar cu o floare", constaţi că e un om murdar, că el „n-a fost legionar, nu putea, căci avea servici", în schimb a fost nevastă-sa şi „e îngrijorat", a auzit că „s-au făcut nişte execuţii..." — Bine mă, tîmpitule, rosteşte glasul din copilărie al lui Florescu, (acel glas al unei prietenii, deşi trecute, indestructibile) de ce-ai lăsat-o să se bage în chestia asta huliganică, tu nu vezi că... —Cum adică... de ce huliganică ? bîlbîie jignit Cretinul. — Uite-aşa, huliganică. E-o porcărie. — Dar tu... tu ce politică faci ? întreabă Cretinul şi privirea lui unsuroasă e atît de trădătoare în stupiditatea ei, încît pînă şi Florescu observă şi se gîndeşte că-i mai bine să schimbe direcţia conversaţiei. — Asta nu-i treabă de femeie, mă, nu-nţelegi ? — Dar ce, femeia e bună numai la cratiţă, la ?... şi Cretinul cere ajutor Mariei, care este tocmai într-una din indispoziţiile ei nemotivate şi priveşte indignată la Ion. — Femeia să-şi iubească bărbatul şi să facă copii ! continuă imperturbabil Florescu. — Bine dar, stai să vedem... se lansează iar victorios Cretinul, ducînd mai departe trăncăneala lui, care întunecă treptat limpedea după-amiază, iar Maria se amestecă în conversaţie, şi între ea şi Cretin se creează un curent de odioasă solidaritate, în timp ce Florescu se încurcă din ce în ce mai rău în răspunsuri, este ca într-un rîu revărsat, unde apele îşi schimbă necontenit direcţia, unde nu mai cunoşti fundul, în schimb trebuie să te fereşti tot timpul de lucrurile care plutesc la întîmplare, înoţi deci de-

zordonat și în tine se naște furia împotriva sinistrului și a lumii care l-a îngăduit. După o vreme, Florescu simțise înțepături în bulbii ochilor, iar buricele degetelor vibrau dureros sub presiunea internă a acelei mînii care creștea în el, nemăsurată și mai ales neputincioasă, căci cei doi oameni de lîngă el erau apărați împotriva ei, închiși cum se aflau, unul în Dragoste, iar celălalt în acea Prietenie-a-unei-alte-vîrste. Atunci zărise bicicleta zăcînd alături de bancă, un grațios animal metalic, sclipind îmbietor din spițele reci. „Eu fac un tur", spusese și fără să mai aștepte vreun răspuns, sau poate tocmai, ferindu-se de un răspuns sau de privirea Mariei, demarase. Pedalase mult, aproape un ceas, ajungîndu-i pe cei doi (care între timp se ridicaseră și căutau să-i iasă în întîmpinare), trecînd mai departe, surd la vorbele lor, sau dimpotrivă, venindu-le din față și depășindu-i cu cruzime.

Tîrziu, oprise lîngă ei, congestionat la față, cu mușchii coapselor paralizați, Cretinul plecase speriat, Maria și cu el umblaseră tăcuți multă vreme, el se cheltuise în avansuri, dar ea stătea mută, ultragiată, și abia la despărțire proclamase tragic :

— Mîine nu ne vedem !

— Cum vrei tu, rostise el lovit în piept, căci așa ceva nu se mai întîmplase între ei, nu o simțise niciodată rece, adversă.

— Poimîine la cinci, la locul obișnuit, continuase ea execuția.

— Poimîine după masă, nu pot. (De fapt, avea chiar întîlnire cu Cecilia, iar atunci nu era dispus să renunțe la nimic.)

— Bine, acceptă ea, sugrumată. Atunci răspoimîine la 12. La revedere.

— Cum vrei, dar să ştii că-i o prostie!

Se despărţiseră fără să se sărute.

Apoi el se năpustise în beznă, căci era tîrziu, pe Bulevardul lor, Bulevardul acela al vîntului colorat şi dezechilibrat din prima zi, Bulevardul nocturn, cu luna rece urmărindu-i după fiecare casă, al primului sărut, Bulevardul lor bi şi tricotidian, Bulevardul nesperatei, incredibilei, miraculoasei lor fericiri, Bulevardul Interzis, devenit acum un simplu şanţ în noapte, pe fundul căruia el călca în duşmănie, fără să-i pese unde i se înfundă piciorul, pe ce frunze moarte sau în ce imundă băltoacă, simţind în stînga şi în dreapta pereţii înalţi ameninţători ai singurătăţii, aplecat mereu în faţă pentru a nu se opri, tras cu putere înainte de motorul declanşat al deznădejdii, vorbind singur, blestemînd fără încetare viaţa şi pe sine, Războiul tot mai prezent, şi Iubirea intangibilă, Minciuna lui cu Cecilia şi slăbiciunea inadmisibilă a Mariei, Unirea lor compromisă şi Solitudinea lui nevolnică, universul echivoc şi meschin din jur şi punctul acela constituit, nesigur şi pretenţios, care era El, Ion Florescu. Cît timp fusese pe drum, mişcarea neîntreruptă îl susţinuse. Era un element organizat care urma, fie şi automat, o traiectorie, dar cînd ajunse în mansarda lui, la etajul al şaselea, cînd trebui să se oprească, să se dezbrace, să se întindă în pat, să închidă ochii şi să rămînă nemişcat, atunci nu se mai putu împotrivi acelor forţe nedesluşite dar sigur malefice, care-l dezagregau. Fusese o noapte alcătuită exclusiv din coşmare, de-a lungul căreia abia se

tîra, retrăgîndu-se mereu, încercînd zadarnic să se ferească din calea monştrilor dezlănţuiţi ai Ireparabilului, Neputinţei şi Nimicniciei. Dimineaţa, mohorîtă, îl găsise sleit, golit de voinţă, plecase la birou mult mai devreme decît trebuia, pe stradă avea impresia că nu plimbă decît coaja fiinţei sale, o crisalidă din care fluturele zburase, rămăsese un timp pe o bancă de pe bulevard, la slujbă se comportase atît de ciudat încît i se spusese că-i bolnav şi că să plece acasă, ceea ce şi făcuse tot atît de absent, trecînd apoi pe la Universitate, în speranţa cu totul vagă de a o întîlni pe Maria, rătăcind îndelung pe străzile din jur, pînă cînd eşuase la o berărie (ziua devenise între timp luminoasă şi fierbinte) la masa de pe trotuar a unor cunoscuţi oarecare, cu o halbă de bere în faţă şi privind — fără s-o vadă — forfota într-adevăr orbitoare a străzii. Aproape că nu observase zîmbetul şi gestul de salut al Ceciliei, care trecuse la un moment dat pe trotuar la trei metri de el (îl făcuse atent un comesean). Pata de un alb puternic, sclipitor, a siluetei ei se legăna uşor depărtîndu-se, ca pînza bine întinsă a unei ambarcaţiuni de plăcere pe o mare sudică, seducătoare, albastră şi toridă — cînd, Florescu se ridicase brusc şi, spre stupefacţia celor de la masă, plecase aproape alergînd, fără un cuvînt şi chiar fără să plătească. Cecilia îl primise surîzînd, nu se mirase că el apăruse brusc lîngă ea, c-o strîngea tare de braţ, vorbindu-i mereu, ducînd-o aproape pe sus de-a lungul străzilor uşor curbate sub greutatea acelei amiezi toropitoare, şi urcase cu el în mansarda lui, unde se lăsase iubită, la început cu plăcerea dezinvoltă a cochetăriei recompensate, transfor-

mată repede în fericită și activă uluire în fața neașteptatei și necontrolatei lui dăruiri, pentru ca apoi, ceasurile trecînd (creșteau mereu, unul în interiorul celuilalt, egal, încet, tăcute baloane de spumă, cu pelicula extraordinar de subțire, pe care culorile goneau incendiate) amurgul s-o găsească în acea stare de dureroasă istovire și exasperată solidaritate la care numai adevăraţii amanți accedă. Iar el, Florescu, știa că nu-i așa, că n-o iubește, dar se hrănise fără rușine din belșugul ei, îi furase strălucirea verde-aurie din ochi, mîncase pielea ei bronzată, sănătoasă, moale și caldă, turnase în vinele lui secătuite sîngele ei bun, fluid, își recăpătase astfel forța, voința, trupul, ascultîndu-i șoaptele și gemetele, își dovedise sieși că nu este singur, că nu poate fi nimicit și pentru toate aceste lucruri, îi fusese atît de recunoscător, încît nu-i dăduse drumul din brațe decît după ce somnul îi blocase toate contactele cu lumea.

A doua zi, Florescu se trezește totuși, mult prea devreme, la trei și jumătate ! Pe fereastra mansardei pătrunde lumina neîncepută a zorilor, curge în cameră, curată, răcoroasă, spală cărțile de pe etajera de lîngă perete, scoate la vedere masa, dulapul, lavoarul, urcă pe hainele aflate pe spătarul unui scaun, ba Florescu o simte cum îi umblă pe față, uscîndu-i pleoapele și cum se prelinge pe piciorul dezvelit, a cărui piele se strînge înfiorată, în timp ce firele de păr se zburlesc. Da, Florescu știe, el este mutilat, îi lipsește un element esențial, așa ceva ca aerul, gravitația, sîngele sau carbonul. Îi lipsește Maria. A trecut o zi întreagă fără s-o fi văzut pe Maria. Se gîndește la ea însă nu ca un îndrăgostit desnădăjduit, ci ca o ființă frustrată de unul

din drepturile ei elementare, acela de a avea aer sau gravitaţie, sînge sau carbon. Maria este aerul lui. Maria trebuie găsită, Maria trebuie produsă şi inhalată, Maria trebuie aşezată acolo, în dreptul lucarnei, prin care el priveşte cerul palid al dimineţii. Ea este cerul lui, uite-o cum a umplut rama ferestrei, chipul ei palid, cu ochii mari şi negri, varsă asupră-i „blînda lui văpaie". Cecilia ? Da, a fost, e bine c-a fost. Ea l-a eliberat de neputinţă, i-a servit drept catalizator. S-a recompus, nu se mai poate juca nimeni cu sufletul, cu viaţa lui Florescu. Cecilia nu constituie nici un fel de piedică în drumul lui spre producerea şi inhalarea Mariei. Cecilia a fost gustoasă, i-a făcut bine, aşa cum îi face bine apa care-l bombardează mărunt sub duş, săpunul care-i deschide porii, alcoolul care-i înţeapă obrajii întinşi de brici, cafeaua fierbinte care-i desmiardă palatul gurii, esofagul, stomacul, ţigara care-i umflă pieptul. Da, e devreme, e mult prea devreme, Florescu face toate lucrurile de trei ori mai încet şi între acţiunile matinale obişnuite (sau inventate ad-hoc : şi-a călcat pantalonii, a aranjat cărţile pe etajera de lîngă perete, şi alte treburi, nu ?) plasează conştiente şi ample răstimpuri destinate problemelor principale ale acestei zile de pomină : Cum s-o găsească pe Maria ? Unde s-o găsească pe Maria ? Ce să-i spună el ? Ce-o să-i spună ea ? Ce-are să facă el ? Ce-are să facă ea ?

Bineînţeles n-are s-o caute acasă, asta ar irita-o, nici nu-i cunoaşte părinţii (ba da, pe mama ei şi pe sora ei, dar nu pe *domnul* Sîmboteanu !) va trebui deci s-o caute la Universitate sau prin biblioteci, ştie el care.

sînt vreo două trei doar, (cele mari de tot) pe care le frecventează ea acum, în toiul examenelor. Şi cu toate că Florescu ajunge primul la slujbă şi reuşeşte „să se învoiască", nu soseşte la Universitate decît pe la ora zece, şi Maria nefiind nicăieri, porneşte pe la biblioteci şi abia într-a treia o zăreşte, o bibliotecă mai severă, unde accesul nu-i permis fără legitimaţie de intrare, şi atunci este nevoit să se fotografieze „la minut" pentru ca să capete după multe insistenţe şi parlamentări carnetul dorit. Acum este însă liniştit, a trecut demn şi măsurat prin faţa ei, a salutat-o din cap, ea i-a răspuns în acelaşi fel, foarte rece, dar lui i s-a părut, adică nu i s-a părut, e sigur că a văzut sclipind în ochii ei o licărire fulgerător reprimată, licărire în care se citeau surprindere, plăcere, mînie şi emoţie. Asta l-a uns la inimă, s-a aşezat strategic, aşa ca să n-o piardă cumva din ochi, a cerut nişte cărţi, printre care un volum liliputan, auriu, *Bronzes* de Macedonski, dar bineînţeles nu putea citi nimic, mai ales că alături de Maria, la acelaşi pupitru, se afla un tînăr cu care ea desfăşura ceea ce studenţii numesc „flirtul de bibliotecă" — şoapte, surîsuri, rîsete înăbuşite, tîmple apropiate, zulufi care se ating — un flirt vizibil improvizat, pentru că tînărul răspundea cam mirat, dar nu mai puţin enervant pentru Florescu, acesta nebucurîndu-se timp de un ceas şi jumătate de nici o privire directă din partea ei, a Mariei. Dar o linişte ciudată a pus stăpînire pe el, nu ştie prea bine în ce constă, poate seamănă puţin cu liniştea subită care te cuprinde în faţa unei mari primejdii, după ce ai parcurs toate etapele spaimei şi înfruntarea nu mai poate fi evitată.

Într-adevăr, cînd vede că Maria își strînge cărțile ca să iasă din bibliotecă, le strînge și el, dar oricît se grăbește nu reușește s-o ajungă decît pe stradă. Pășește fals volubilă, însoțită de „colegul de pupitru", care „s-a prins", dar Florescu îi abordează atît de brutal, statura lui înaltă este atît de oblică, și mersul atît de unidirecțional, încît celălalt, spre marea ciudă a Mariei, se retrage precipitat cu o poltronerie evidentă.

Apoi se certaseră, adică nu se certaseră, Maria îl acuza de tot felul de ignominii, el, Florescu, se străduise mult timp să dea explicații, să se analizeze în fața ei, dar ea îngrămădea acuzații peste acuzații, dintre cele mai violente, într-un limbaj cu totul neobișnuit între ei (îi spusese de pildă că „vrea să-și bată joc de ea" sau că „e un filistin", aceasta din urmă referitor la conversația cu Cretinul !) încît Florescu, conștient de zădărnicia vreunei argumentări, se cufundase cu încetul într-o muțenie compactă și peste irișii lui albaștri se țesuse acea peliculă tulbure, violacee, care era la el semnul durerii.

Se aflau pe bunul lor Bulevard, aproape de strada laterală care ducea spre locuința Mariei, ea continua, exasperată de tăcerea lui, să-i demonstreze că „între ei doi nu putea fi nimic", soarele ardea cu putere, în aerul gros și lipicios plutea un fel de polen înecăcios, iar Florescu simțise deodată ridicîndu-se în fața lui un zid incolor de indiferență și pustiu. Rostise, trăgînd cu greu vorbele din sine, ca pe niște epave din fundul unui lac mort.

— Dacă... nu reprezint nimic pentru tine... atunci să ne despărțim. Chiar acum !

Rămăsese o clipă ascultînd, fără s-o privească pe Maria — ca una din acele mari antene pătrate care stau în mijlocul vreunei cîmpii, aşteptînd impasibile, cu anii, un semnal din alte planete, numai de ele perceptibil — apoi se întorsese brusc şi plecase cu paşi mari, fugărindu-şi umbra scurtă, care se zvîrcolea amarnic pe trotuar, sub picioarele lui.

— Ioane ! strigase ea din urmă.

Nu fusese un strigăt pătrunzător, ca atunci în trenul excursiei, ci un geamăt. Se răsucise spre ea şi o văzuse pierită, sprijinindu-se de zidul unei case, cu genunchii ei subţiri parcă îndoindu-se sub greutatea dezastrului. N-avusese nici vreme, nici nevoie să se gîndească ce se declanşase fulgerător în sine : dragostea, triumful, mila, remuşcarea ? Sărise lîngă ea, o luase în braţe, îi sărutase repede, repetat şi fără alegere, fruntea, părul, buzele, nasul, lacrimile ei se întinseseră şi pe obrajii lui, palmele le erau umede şi dogoritoare, şi continuaseră drumul împletiţi ca întotdeauna, îngroziţi de ceea ce era să li se întîmple, îmbrăţişîndu-se mereu unul pe altul la fiecare spasm psihic care li se urca în gîtlej, cu hainele în cruntă neorînduială, plini de praf, de superbă nepăsare, transpiraţi, zăpăciţi şi fericiţi.

Camera își recăpăta înfățișarea obișnuită. Caietele și cărțile de școală stăteau iar frumos așezate pe masa de scris, celelalte pe policioară, „biblioteca ei personală", rochiile, rufăria reintraseră în dulap, e-adevărat, într-o ordine puțin schimbată, ca și cum aerul devenise mai dens, se lăsa mai greu izgonit dintre lucruri sau le burdușise, așa cum după uscare se întîmplă cu filele unei cărți care ți-a căzut în apă.

Eleva strînsese totul la loc cu repeziciune, fără o vorbă, mișcîndu-se precis și hotărît, nu degeaba-i zicea el „zeița maniacă a curățeniei", și își mușcase tot timpul buzele arse, vinete, devenite neverosimil de subțiri (se văzuse în trecere în oglinda micii toalete, cînd își agățase în cui șorțul de uniformă) în timp ce de jos, din casă, urcau pînă la ea frînturi cu totul desperecheate din vaetele ușor tremolate ale mamei, „Ce nenorocire! Ce nenorocire", sau din frazele nedumerite și consolatoare, compuse din cuvinte independente, groase, speriate, ale tatălui — acești doi părinți pe care nu-i iubea, dar pe cine iubea ea?

Acum, după ce terminase operația mecanică și absorbantă a așezării lucrurilor la loc, se prăbușise pe studioul ei îngust de

față, sulul din capăt îi ținea ceafa țeapănă, în dreapta, de-a lungul peretelui, cei doi lei castanii de teracotă continuau să proptească asemenea unor ridicole și scurte contraforturi a doua parte a bibliotecii ei personale, „cărțile de căpătîi", ea stătea cu ochii larg deschiși parcă nu-i mai ajungeau pleoapele spre a-i proteja („Ești o viitoare basedowiană" îi spusese unul dintre prietenii aceea nesuferiți ai lui, îl chema George) dar nici n-avea nevoie să-i apere, nu vedea nimic din acuarela aproape japoneză, închipuită pe tavan de infiltrațiile ploilor nemaipomenite din primăvară, n-avea în fața ochilor — cum de altfel nu avusese tot timpul cît dereticase atît de pornită — decît cutioara aceea blestemată care hotărîse soarta lui, jocul acela al ei, Micul Tipograf *(cumpărat acum cîți ani? patru, cinci?) joc care dispăruse din „muzeu" în mod cu totul inexplicabil, ceea ce o făcuse atunci să se certe cu toți ai casei și să-și cumpere un lacăt ridicol, cu care martirizase vitrina și izolase „muzeul" de restul oamenilor.*

Ah, ah, plîngea ea fără suspine, doar lacrimile reci izvorau nechemate din ochii deschiși, oamenii, oamenii aceștia din jur, pe care, da, îi detesta, pe mama pentru că se farda violent, juca des bridge și încă se delecta pe ascuns cu Nicolas de Ségur, pe

tatăl ei pentru că trăia cu mama, răbda toanele ei de prost gust, era atît de absorbit de afacerile lui, se chinuia mereu să cîștige bani și ea știa că intră aproape zilnic, odată oficiat somnul de după-amiază, în casa aceea galbenă de pe bulevard, cu etaj și cu ferestre copios căptușite de tot felul de draperii, și pe el, pe fratele ei mai mare, cu părul prea gominat, student care lipsea mereu de-acasă, „la dans", cu „prieteni", și pe colegele ei, despre care mai bine să nu-și mai amintească, — cu atît mai mult restul omenirii nu putea să intre în discuție! — și-și aranjase de aceea „muzeul" ei („E dementă", spusese mama, „Las-o", făcea evaziv tata, „Vestală a candorii", „Puerilia", rîdea Mircea) îngrămădise acolo toate evenimentele curate și epocale ale vieții ei: păpuși și castane, scoici și fotografii, un ciucure și o chircită bucată de alviță, cioburi de sticlă și șuvițe de păr, o cununiță și două poze catolice de la maici, Micul Tipograf *și ...*

Micul Tipograf...

Micul Tipograf *desenat pe capacul cutiei avea un foarte curat șorț albastru de lucru, agățat cu bretele pe umeri, era un brunet fără vîrstă, frumos, semăna cu Errol Flynn și cu Wallace Beery în același timp, avea părul buclat, sprîncenele trase gros cu creionul negru, iar în obraji două pete roșii,*

rotunde ca ale păpușilor și surîdea, surîdea cu foarte mulți dinți albi, un surîs strîmb, care-i dădea o umbră de melancolie cu totul nepotrivită cu meseria și tinerețea lui de carton, surîs care, lucru surprinzător, semăna cu cel al lui Mircea, în timp ce stătea acolo, în picioare, între cei doi străini, în mijlocul sufrageriei, privind afectat la fiecare pe rînd, afectat, așa cum îl văzuse și îl crezuse ea tot timpul, lucru pentru care nu-i îngăduise niciodată să pătrundă în „muzeul" ei, iar acum ea stă aici, țeapănă, și își roade pumnul și rabdă tîrîișul crispant și corosiv al lacrimilor pe obraji și loviturile îndesate pe care ireparabilul i le bubuie în piept, răcind-o pînă în vîrfurile sînilor.

Cînd omul acela în costumul maro, cu dungi alburii prea distanțate — costum care își pierduse de mult linia de la croitor, se mulase pe trupul gros, dezvoltat disarmonic, jacheta se scurtase și se rotunjise ca să cuprindă omoplații triunghiulari și foarte bombați, iar pantalonii se urcaseră pe șoldurile late și înalte — cînd omul acela coborîse în fugă, cutremurînd scara de lemn interioară, strigînd „Am găsit! Am găsit!", agitînd în aer cutia cu Micul Tipograf, *ea, proasta, își înăbușise un strigăt de surpriză și bucurie și se uitase cu milă la insul mătăhălos și gîfîind, cum pusese*

cutia pe masă și ridicîndu-i capacul, scotea din ea rînd pe rînd literele de gumă, tușiera, micile matrițe și vorbea, vorbea, dînd explicații tuturor celor din încăpere, care-l ascultau cu atenție exagerată, caraghios de exagerată.

Atunci ea, bleaga, îl strînsese de mînă pe furiș pe Mircea, cu toate că ei doi erau certați de cîteva zile (una din certurile lor obișnuite, pentru că el o jignise, îi spusese zîmbind afectat: „Ești o gîscă, nu pricepi nimic, nu te mai amesteca", iar ea replicase „Ești prost crescut. Nu mă interesează prietenii tăi și nici porcăriile voastre!") ceea ce era nu numai un gest de împăcare și de emoție la vederea Micului Tipograf *dispărut, dar constituia și un semn de iertare și de solidarizare în fața acelor inși care-i adunaseră pe toți în sufragerie și întorseseră toată casa cu susu-n jos, căutînd nu se știa ce.*

Simțise atunci degetele lui devenind ca niciodată foarte mari și foarte calde, apăsînd mîna ei mică și rece cu o putere necunoscută pînă atunci de ea, o putere fascinatoare și redutabilă, și ridicase ochii spre el înfiorată, recunoscătoare, intenționînd să-i ceară explicații, dar nu mai fusese timp pentru asta, imediat începuse o ploaie de întrebări puse de unul dintre oamenii aceia cu pălărie, întrebări absurde, în care voce-

neau mereu cuvintele „tutungeria din colț", la toate acele întrebări Mircea răspundea cu „bancnotă", „Jos războiul", „ștampilă", și zîmbetul lui afectat (acela pe care ea îl găsise totdeauna „nesuferit", exact acela!) și chiar bîțîind ușor din genunchiul drept, ca înaintea unui step : „Nu", „Nu știu", „Nu", „Habar n-am", „Nu".

Insul cu pălărie care punea întrebările, fluturase apoi mult timp o bancnotă în mînă, o băga pe rînd sub nasul fiecăruia dintre cei prezenți, triumfa cînd ei dădeau speriați capul pe spate și mama izbucnise pe neobservate în plîns, tatăl se clătina ușor, galben la față, numai Mircea continua să zîmbească degajat, să stea drept și să repete „Nu știu", „Nu știu", „Nu știu", pînă cînd cei trei străini plecaseră, luîndu-l cu ei și pe Mircea, și nici nu se trîntise bine ușa în urma lor, că mama începuse să urle animalic :

— Au să-l împuște ! Au să-l împușteeee !

Iar ea tăcuse o vreme, simțea cum locul unde-o strînsese el de mînă se răcește treptat, ca și cum puterea aceea fascinatoare și redutabilă se volatiliza cu mare iuțeală și o golea de sînge, nu putea să consoleze pe nimeni, avea pleoapele uscate și privirea aspră („Nu știu ce-i cu fata asta, parcă n-are suflet" zicea mama iar el o striga mereu „Incoruptibila" și „Electra") trăia deodată

într-un spațiu nou, rece și dușmănos, concrescînd uimitor de repede în jurul ei, proliferînd neîncetat o transparență nemiloasă, pentru a cărei scrutare, înțelegea încet, că trebuia neapărat să fie singură, absolut singură și fugise sus în camera ei.

Iar acum stă țeapănă pe studioul ei îngust, și își roade pumnul și rabdă tîrîișul corosiv al lacrimilor pe obraji și numără loviturile îndesate pe care ireparabilul i le bubuie în piept, înjunghiind-o cu răutate pînă în vîrfurile sînilor.

Și are să stea. Are să stea. Are să stea.

Capitolul al cincilea

Par la puissance de leur amour
ni l'un ni l'autre ne sentit sa misère

1

E o dimineaţă de sfîrşit de iunie, la Şosea.

Florescu are întîlnire cu Maria şi a venit mai devreme, stă pe o bancă lîngă Arcul de Triumf. E foarte împăcat cu sine însuşi, fumează cu voluptate, urmăreşte cu atenţie nemotivată pe rarii trecători, are pentru ei o subită şi universală dragoste, şi mai ales, pîndeşte apariţia siluetei care-i va da cunoscuta lovitură în inimă, dureroasă, aşteptată, totdeauna încărcată cu electricitatea altei fericiri. Căci Ion Florescu, pentru prima oară în viaţa lui, este fericit. O iubeşte pe Maria, ea-l iubeşte pe el, a cerut-o de nevastă, nu numai ei, ci şi oficial părinţilor, i-a fost dată, promisă, într-o lună două (după ce ea se va reface, undeva la băi, căci acum este foarte slăbită, aproape bolnavă, a rămas numai ochi) în curînd deci, ei doi se vor uni în întregime şi pentru totdeauna. Bineînţeles factorii care-i sînt ostili lui Ion n-au dispărut, s-ar putea spune că sînt mai activi ca oricînd, dar liniştea curată din jur, albastrul cerului, clorofila spălată de rouă, desenul

foarte precis al lucrurilor care-l înconjoară, băncile, aleile, arborii, Arcul de Triumf, oamenii chiar, totul, toate sînt prietene, confidente, părți ordonate ale unui univers mic dar închegat, armonios, puternic în limitarea lui.

S-ar părea că Maria întîrzie puțin, dar nu-i nimic, ea are toate drepturile, deși astăzi este ultima lor zi, ea pleacă mîine din Capitală, deci prima lor despărțire, adică nu prima, au mai fost despărțiți o dată, a durat — cît a durat ? — o zi întreagă, o zi nesfîrșită și neagră ca un spațiu intergalactic, o zi nemișcată ca un timp oprit. Nu sînt nici două săptămîni de atunci, dar Florescu este convins că totul s-a întîmplat într-un trecut pe veci clasat, viața nu are pentru el acum decît viitor, un viitor pe care-l presimte albastru și auriu, și în care abia așteaptă să plonjeze, ca într-un lac de munte, al cărui orizont nu-l poți descoperi decît după ce treci de primul promontoriu sau de al doilea, sau al treilea — numărul acestora nu mai interesează însă, o dată ce ai fost primit în sînul elementului azuriu : calea este sigură.

Maria-l iubește, nu se mai poate rupe de el, a simțit asta nu numai atunci în seara excursiei, după episodul cu Cecilia, sau în amiaza aceea de pe Bulevard, cînd el a amenințat cu despărțirea, ci și în alte numeroase dăți, dacă n-ar fi să-și amintească decît modul cum a decurs cererea în căsătorie, buchetul uriaș de trandafiri pe care l-au cumpărat amîndoi pentru mama ei, care cînd le-a deschis ușa a făcut ochii mari, pentru că ei erau strîns îmbrățișați pe palier și apoi, tot timpul cît el a vorbit (oh, cu ce sinceritate „a expus el situația" :

originea lui modestă, sărăcia, faptul că putea fi luat oricînd pe front, că era conştient a nu fi ceea ce se numeşte „o partidă bună" etc.) tot timpul cît el a vorbit, Maria, aşezată în faţa lui, l-a privit cu adoraţie şi umilinţă, ochii ei măriţi, înlăcrimaţi, luminau încăperea semiobscură cu focurile lor extatice şi cînd mai apoi, domnul Sîmboteanu schiţa cu binevoitoare gravitate „diverse probleme", Florescu nici nu apuca să deschidă gura, căci Maria le spubera imediat şi făcea acest lucru nu numai prin cuvinte, exclamaţii, rîsete, ţipete scurte, dar întreaga ei fiinţă nu era decît un jet spre Florescu, ea nu era numai acolo pe scaunul ei, era şi prelungită, curbată prin văzduh ca un pod de fum, al cărui pilon de susţinere Florescu îl simţea dulce înfipt între plămînii lui. Iar cînd la sfîrşit, ea îl „condusese", şi se plimbaseră o vreme prin micul lor parc cu arbori subţiri, Florescu fusese înalt şi puternic ca un copac adult, picioarele lui căpătaseră lungi rădăcini în solul prieten, întreaga coroană a trupului său fremăta necurmat din miile-i de frunze, era unduios şi cîntător ca un plop cutreierat de vînturile iuţi ale primăverii, iar ea, Maria, se afla pretutindeni, în el şi în jurul lui, era ţărînă şi văzduh şi cer, era clorofilă, sevă şi albă celuloză, era păsări, era gîze, era polen.

Ei, dar iat-o pe Maria coborînd din autobuz. Florescu îi aleargă în întîmpinare şi se desfată apropiindu-şi imaginea ei : membrele subţiri şi oacheşe ieşind din pata albastră a rochiei uşoare de vară, coroana neagră a părului pe ovalul alb, ascetic, ochii ei mari şi adînci, cu o mie de sclipiri, în mijlocul cărora se află el, alesul, Ion Florescu, omul din care ea „va face un

zeu". Un fior de putere îi trece prin omoplaţi şi cînd o îmbrăţişează o strînge prea tare, o strînge cu toată beţia acestei puteri care a pogorît în el de o vreme, poate chiar de atunci de cînd cu cererea în căsătorie, dar de fapt nu, încă mai dinainte, de cînd a văzut-o prăbuşindu-se acolo pe Bulevard, chemîndu-l în ajutor, abandonîndu-i-se. Nu numai puterea îl umflă însă, ci şi năvala subproduselor ei : satisfacţia, mîndria şi apoi orgoliul, siguranţa, sănătatea şi apoi brutalitatea, prea plinul, generozitatea şi apoi risipa neglijentă. Nu numai că a reuşit să alunge pe un timp spectrul Războiului (a obţinut prin mituire o amînare a termenului fatal de pe hîrtia verde cu cinci stele negre) că a cerut-o pe Maria în Căsătorie şi i-a fost dată sau în sfîrşit promisă, că a şters-o din viaţa lui pe Cecilia (Senzualitatea) cu o nemaipomenită uşurinţă, dar a devenit o divinitate de la care mulţi aşteaptă îndurare sau dezlegare, iar el se poartă cu dezinvoltura pe care o aveau doar zeii greci în raporturile lor cu oamenii, acea cruzime inconştientă a eternilor care nu pot înţelege angoasele muritorilor.

De aceea îmbrăţişarea lui are o violenţă intrinsecă, de care el nu-şi dă seama — în general viaţa lui este violentă de cînd a devenit puternic — încît Maria, sufocată, îl ceartă cu o anumită nemulţumire, gura ei e strîmbată de durere, ochii îi sînt gravi, cercănaţi, suferinzi, el se face mic, îşi cere iertare, ea e de fapt bolnavă, doctorul i-a şi interzis căsătoria o vreme, o lună, două, trei, pînă cînd „va prinde puteri", între ei pluteşte acum şi ameninţarea unei inimi şubrede, pe lîngă toate celelalte, sărăcia lui, rezervele familiei

Sîmboteanu, şi mai ales, mai ales umbra Războiului, despărţirea lor posibilă, moartea lui, văduvia ei. Florescu îşi încordează însă spinarea, are belşug de forţe în el, a plonjat în lacul acela alpin, atîta timp cît are dragostea Mariei nimic nu-l poate clinti, nici chiar moartea pe front, nimic nu poate strica minunea universului acestuia matinal, care s-a organizat atît de strîns în jurul Arcului de Triumf.

Au intrat amîndoi în parc, merg spre lac, el goneşte din sine Puterea, acea stare de generală şi brutală exuberanţă, acel sentiment de împlinire omnipotentă, beţia amorală a cuceritorului, îşi culcă toate forţele la picioarele Mariei, a şi făcut-o să surîdă, să se lipească de el, apoi să-şi îngăduie să se desfacă din braţul lui şi aproape să alerge ca să rupă o floare. O priveşte plutind, foarte slabă şi aeriană, o graţie maladivă care lui îi strînge întîi inima, apoi sîngele i se răspîndeşte sălbatic în trup, se repede după ea, o prinde, o îmbrăţişează şi o sărută lung, adînc, muşcat, bestial. Ea se zbate, îl respinge, cînd o lasă, buza ei sîngerează, chipul e sleit, crispat şi ochii arată prea mult alb, ca înaintea unui leşin. El e îngrozit de ceea ce a făcut, o ajută să se aşeze pe o bancă, primeşte cele mai violente reproşuri cu capul plecat, el singur îşi face altele, mai nemiloase : da, el e o brută senzuală (şi ea nici nu ştie de Cecilia !), se poartă ordinar, trage totul în jos, spre biologia elementară, trebuie să se stăpînească, ea nu e vinovată că-i bolnavă, că-i slabă, că nu cunoaşte puterea josnică şi ameţitoare totodată, a sîngelui !

Dar căinţa lui, simte el, nu durează prea mult, parcă nici nu este atît de adîncă şi sinceră, de fapt el chiar

se bucură c-o dorește atît de mult pe Maria, că are nevoie s-o brutalizeze, s-o strîngă pînă la sufocare în brațe, să-i muște gura, nu sînt decît niște avertismente necesare pentru marea patimă ce va să aibe loc în curînd între ei doi, patimă binecuvîntată pe care el a trebuit mereu să o înfrîneze, și acum încă e nevoit s-o împingă mereu înapoi, dar existența ei, existența acestor Puteri care-l umflă, îl îmbată. Ah, e atît de plin de fericire, atît de bogat, încît nu poate refuza pe nimeni, pînă și femeia în kimono l-a avut iar azi noapte, a vegheat lîngă ea, a mîngîiat capul ei mare și suferind, ea rămîne în viața ei cenușie (aviatorul, șira spinării, camera mobilată „cu intrare separată" !) pe cînd el, Florescu, urcă în curînd, cine știe pentru cît de multă vreme, în caruselul mirific al Dragostei Împărtășite. Florescu este atît de amețit de fericirea lui, de Puterile nevisate care-l muncesc, încît nu numai că continuă să se vadă cu Cecilia sau cu femeia în kimono, dar este foarte permeabil la orice avans, dovadă fata aceea filiformă de la țtrand — cum o chema ? — dovadă unele vederi critice pe care și-a permis să le aibă față de Maria (că nu se-ngrijește, e cam ciufulită și-și roade unghiile !) dovadă faptul că se interesează mult prea puțin de familia ei, domnul Sîmboteanu și ceilalți, îi neglijează, e neatent cu multe, chiar cu faptul că Maria l-a rugat să n-o însoțească la gară a doua zi dimineața — nu-i plac despărțirile pe peron, în văzul lumii ! — și el a acceptat foarte repede, nici măcar nu i-a venit gîndul, poate necesar, s-o petreacă în taină, nevăzut de nimeni, nici chiar de ea.

Merg altfel un timp tăcuți și iată, au ajuns la debarcader. Lacul nu seamănă cu cel din închipuirea lui Florescu, este mai ales sclipitor, argintiu, orbitor. Maria descoperă o colegă, e cu un student, și Florescu îi cunoaște vag pe amîndoi dar îi urăște pentru apariția lor, Maria însă-l pedepsește — sau se apără ? — ține să ia toți patru aceeași barcă, ea de fapt e fricoasă, în general ei îi este teamă de natură, este o citadină și o livrescă, o sperie tot ceea ce este senzație, contact direct al trupului cu mediul. Florescu se resemnează, o așează pe Maria în capul bărcii, obligă perechea străină să rămînă în spatele lui, își scoate haina, cravata, și le grămădește în brațele ei, imobilizînd-o astfel, în timp ce el se dedă în întregime vîslelor, scurge prin ele o parte din Puterea aceea care-l congestionează tot timpul, se dedă apei, soarelui și mai ales ochilor Mariei, în care privește neîncetat, ca un rob umil și primejdios, cu o adorație încăpățînată, neînduplecată. Maria în schimb s-a înveselit subit, a devenit vioaie, guralivă, zglobie, nici urmă din groaza buzei însîngerate, ține o mînă în apa verde, îi stropește pe toți, rîde tare și mult, tot timpul îi sticlesc dinții, are o exuberanță cu totul nefirească, și asta pe Florescu îl farmecă, dar îl și doare, undeva în dosul ochilor, ca o lumină polară ultrapură și pînă la urmă nocivă. Orele trec bune, prea bune, amenințătoare în unicitatea lor, ușoare, ușoare ca și mîngîierea înșelătoare a soarelui de pe plajă, a cărui arsură n-o simți decît o dată cu ivirea amurgului.

În drum spre casă, iar în mașină, el tace deodată și o privește neîntrerupt, ochii lui au o fixitate îngrijorătoare, parcă se țese pe ei pelicula aceea violacee și

Maria pleacă fruntea stînjenită, dar el o roagă cu un glas răguşit :

— Uită-te la mine. Uită-te mereu aşa.

— De ce ?

— Vreau să fac provizii din ochii tăi. Merinde pentru timpul cît vom fi despărţiţi.

Şi merg aşa o bună bucată de drum, ochi în ochi, tăcuţi, ai ei mari, răbdători, supuşi, cu negrul muiat de efort dureros, ai lui albaştri, pătrunzători, lacomi şi nemiloşi.

După-amiază sînt iar împreună, aşa cum sînt de şase săptămîni încoace — de cînd se cunosc de fapt. Maria are de făcut tot felul de comisioane, cumpărături, a doua zi pleacă, el o însoţeşte supus pretutindeni, pînă la urmă o sileşte să intre într-un parc şi iar o urcă într-o barcă, da, tot într-o barcă, ei nu prea au unde se duce, ea oboseşte repede, el bea prea mult în restaurante, nici prin gînd nu i-ar trece s-o invite la el, sus, întîi pentru că ea n-ar veni, s-ar speria, crede el, pe de altă parte mansarda lui miroase a burlac şi a femei străine, este trecutul lui detestabil de care a şi început să se despartă, nu, nu, ar fi odios.

Aşa că iar sînt în mijlocul lacului, iar trec minute întregi fără ca vreunul dintre ei să scoată un cuvînt, el se înfundă tot mai mult în tunelul negru al privirii ei, ea arde în bătaia unui foc albastru şi roşu, sînt ochii şi faţa lui — tinerii gălăgioşi şi multicolori din jur, care îşi ciocnesc bărcile şi se împroaşcă cu apă, sînt izolaţi de ei doi printr-un perete subţire, transparent dar etanş, sînt ca o pictură murală, nu se aud şi nici nu se mişcă !

Tîrziu, Florescu vrea să-şi aprindă o ţigară.

— Dă-mi, te rog, chibriturile din haină !

Ea ridică obrazul care era culcat pe postavul ieftin al hainei lui, începe să scotocească nepriceputâ şi fermecată, prin buzunare, printre lucrurile lui.

— Lasă, dă-mi mie ! zice el brusc.

— Stai că le găsesc.

— Nu, nu. Dă-mi te rog mie, repetă el, sculîndu-se în picioare şi clătinînd barca.

— De ce ?

Chipul ei e dintr-odată galben. Îi aruncă cu mînie chibriturile pe fundul bărcii.

Maria ţine în mînă un plic mic, alb.

Florescu a ridicat cutia, s-a aşezat din nou pe banca lui şi aprinde cu trei beţe deodată. Furia lui este cu atît mai dureroasă cu cît e conţinută şi îndreptată împotriva sa însăşi.

— E de la Cecilia ? întreabă ea slab.

El dă doar din cap.

Ea-i întinde plicul.

— Citeşte-l, te rog, zice el cu glas străin.

Ea face semn că nu.

— Citeşte-l îţi spun ! porunceşte el.

Maria se supune.

Citeşte şi recitează în tăcere, apoi împăturează hîrtia, o bagă iar în plic, iar plicul în buzunarul hainei. Biletul nu conţine nimic ireparabil, Florescu ştie : Cecilia se plîngea că el nu-i mai dăduse „nici un semn de viaţă", îl anunţa că fusese bolnavă şi-l ruga „s-o însoţească" a doua zi „la un examen". I-l dăduse portarul azi, la plecare, şi uitase de el.

Oh, biletul ca atare este nevinovat, dar el, Florescu ?

Maria are ochii stinşi şi faţa pămîntie, privirea ei rătăceşte moale şi nehotărîtă prin văzduh, ca un balon scăpat din mîna unui copil.

Florescu ar vrea să strige acum totul, totul : între Cecilia şi el s-a întîmplat mult mai mult decît crede Maria, dar în acelaşi timp ceea ce a fost între Cecilia şi el e atît de mic în comparaţie cu dragostea lor, e ca şi cum nimic n-ar fi fost, nici nu are dreptul acest fapt să se prevaleze de existenţa lui, las-că s-a despărţit de Cecilia atunci, cînd a făcut crucea aceea pe geamul aburit al mesei de cofetărie. (Era la două zile după cearta lor, adică după împăcare, şi Cecilia trecuse pe stradă. Chiar Maria îi atrăsese atenţia, „Uite-o pe Cecilia", dar el n-avusese timp s-o mai vadă, ea trecuse de vitrină, el se întorsese la vitrina din spate la îndemnul Mariei şi observase privirea indignată a Ceciliei, apoi făcuse cu degetul o cruce, şi la întrebarea Mariei răspunsese, „Am pus eu cruce unui lucru. Nu ştii tu", şi schimbase vorba. Şi, de fapt, a doua zi Cecilia îl vizitase în zorii zilei şi se certaseră tare de tot. Se certaseră e mult spus, el era în pijama, somnoros, ciufulit, n-o putuse primi înăuntru — un prieten se rugase de Florescu să-l găzduiască în noaptea aceea — totul avea loc pe coridor, Cecilia era scoasă din fire, îl făcuse cum îi venea la gură, nu-şi închipuise că poate uza de un asemenea vocabular, dar ea plîngea, suferea crunt, frumosul ei chip era strîmb, ochii verzi-aurii injectaţi, pielea ei bronzată se veştejise, şi dezastrul acestei frumuseţi îl muiase pe Florescu, în prima clipă foarte rece, primise pocăit toate reprosu-

rile, făgăduindu-i luna de pe cer, pînă cînd ea plecase parcă mai umilită decît venise, iar el se trîntise înapoi în pat, blestemînd, neluînd în seamă rînjetul binevoitor și invidios al prietenului. Iar în după amiaza aceleiași zile, Cecilia venise și-i declarase dragostea ei, nu crezuse „că-l iubește atît de mult", îl rugase „s-o ia de nevastă", el îi spusese — Ești nebună ! dar ea insistase — Nu sînt o partidă pentru tine, argumentase el în continuare, făcînd aluzie la cercul de bogătași de care ținea Cecilia și familia ei — N-avea nici o grijă ! replicase ea, și pînă la urmă, uimit de intensitatea sentimentelor ei, de sinceritatea ei imposibil de pus la îndoială — acceptase pînă și „să fie doar metresa lui, cînd o vrea el" — amintindu-și cu recunoștință de ziua în care ea-l hrănise cu rîsul. ochii și pielea ei, cînd îl readusese la viață, lăsîndu-se devorată de exasperarea lui, îi spusese : „Lasă prostiile ! Ești o femeie bună. Vorbim altă dată !" și îi închisese gura cu sărutările lui, doar pe jumătate mincinoase).

Totuși el n-a trădat-o pe Maria, pe Maria iubita și soția lui, și ea n-are dreptul să strice dragostea lor pentru un asemenea fleac, da, fleac, asta fusese și nimic mai mult, ceea ce este mare și frumos nu-i drept să fie spart de ceva mic și banal, nu, asta-i o absurditate, o absurditate mortală, nu, el nu va permite așa ceva, nu va permite...

Dar nu poate spune totul, nu, Maria e prea slabă, o vede aproape de leșin, inima ei este șubredă, adevărul ar izbi-o atroce. ar fi ca și cum ai lovi un copil scuturat de febră, ea de altfel plînge deja, tăcut, cu lacrimi multe și mari, aici nu încape decît dragostea,

dragostea și nu adevărul rece, dragostea și adevărul ei subiectiv, fierbinte, *mult mai adevărat decît celălalt*, oh, aici el nu minte, știe că nu minte, e puternic și Puterea din el îi permite să facă orice...

În mijlocul lacului plutește o barcă cu vîslele lăsate în voia apei, o fată stă la un capăt, plînge liniștit, în fața ei un tînăr îi vorbește, îi vorbește, mînios și umil totodată, barca se clatină mereu, asta durează mult timp — cît durează ? — apoi el aprinde un chibrit pe care-l ține sub antebrațul stîng. carnea albă se umbrește din ce în ce, tînărul aprinde un alt chibrit apoi alt chibrit și pielea se închircește, se înnegrește, din ea picură un fel de lacrimi murdare, fata țipă, se ridică de la locul ei, cutia de chibrituri zboară în apă, buzele fetei sînt pe brațul bărbatului, el o atrage încet la pieptul lui, și rămîn așa amîndoi tăcuți, cu ochii închiși, nu par să audă nimic în jurul lor, și barca se leagănă din ce în ce mai încet fără să se oprească vreodată.

— Ce-i cu ăștia ? se aude o voce.

— Hai, lasă, răspunde alt glas, trage la debarcader. Nu vezi că sînt pe altă lume ?

2

Cîteva zile la rînd după plecarea Mariei, plecare consumată atît de neobservat (se despărțiseră seara ca

de obicei ; el o condusese acasă, se sărutaseră mult timp, infinit, în parcul cu arbori puierili, ea spînzurînd sfîrșită la pieptul lui, el încercuind-o cu brațul bandajat cu o batistă, brațul acela pe care și-l arsese ca să-i dovedească ei hotărîrea lui, și pe care ea își punea supusă cînd buzele cînd obrazul) Florescu continuă să se miște, ușor ametit, în spațiul acela lărgit al Puterii, care emana nechemată din el și dilata plăcut lucrurile din preajmă. Totul în jur era violent colorat, la slujbă fu lăudat, plotonierul mituit îl asigură că „cel puțin două luni" Războiul nu putea pune gheara pe el, Cecilia și femeia în kimono se bucurară de luminoasele lui surîsuri, de îmbrățișări degajate, albastre și generoase, iar la un fel de ceai dansant dat de o colegă a Mariei cu pretenții de literată, fu regele balului, bărbații îl invidiau și beau cu el, femeile îi cădeau în brațe, pe una o înapoie iubitului ei, pe alta o conduse acasă și deși ea-i cîntase tot drumul „Pourquoi mens-tu ? Pourquoi ?" luîndu-i mîna și apăsîndu-i-o pe sînul întărit de alcool, de dans și de dorință, o predase nevătămată familiei, scandalizate de soneria persistentă mult după miezul nopții.

A treia sau a patra zi de la plecarea Mariei, Florescu se afla la zece dimineața — era poate duminică — într-un fel de cofetărie. Avea întîlnire cu fata de la țtrand, filiforma (Flori o chema, un diminutiv ridicol) în scuarul ce se vedea prin vitrină și pentru că simțea o oboseală ciudată și nici nu era sigur că fata avea să vină, hotărîse că-i preferabil s-o aștepte comod, ascuns, bînd „o cafea neagră, mare, tare și amară". De-acolo, prin triunghiul perdelelor porto-

calii — cafeneaua era pustie încă la ora aceea — o observă venind, circulînd neliniştită încoace şi încolo (întîrziase cu douăzeci de minute, fapt prin sine detestabil pentru Florescu) subţire, subţire, îmbrăcată într-o rochiţă roşie ca focul, cu o taşcă mare, albă, care se amesteca nerăbdătoare printre faldurile obraznice şi genunchii de un tuciuriu fals, sperios, de ştrand. Florescu o privi mult timp, cu o nedumerire ţîşnită nu ştia de unde, care se lăsa din cînd în cînd tulburată de apele solicitudinii firești în astfel de cazuri, dar care îl ţintuia pe scaun şi-l amuţea, de cîte ori vroia să se ridice şi să cheme chelnerul. După aproape un sfert de oră, fata mai aruncase două-trei priviri în jur, taşca albă mişcîndu-se de fiecare dată brusc, jignită, şi apoi se îndreptase spre una din străzile ce debuşau în scuar. Florescu voise să se repeadă după ea, dar ca şi pînă atunci, nu schiţă nici o mişcare. După ce silueta roşie cu taşca albă dispăru, Florescu scoase un suspin de uşurare, deveni subit vorbăreţ şi grăbit, dădu chelnerului un bacşiş foarte chibzuit şi ieşi calm în stradă. Piaţa, mai mult o răspîntie diformă decît un nod edilitar, lucea curată şi pustie, caldarîmul era bine măturat, şinele de tramvai sclipeau duminical, iar vagoanele se mişcau timid şi aproape goale, ca acelea dintr-un joc de copii, care nu conţin decît cinci, şase pasageri de tablă, cu obraji foarte roşii şi ţinută semi-cazonă. Iar Florescu umbla şi el într-un fel de transă, crispat, urmărind cu atenţie pantofii săi albi care se depăşeau neobosiţi unul pe altul, mirîndu-se de liniştea curioasă pogorîtă în el, măsurînd exact unghiurile străzilor pentru a nu lungi nici măcar cu un metru distanţa ce-o

avea de parcurs, îndreptîndu-se ca spre o țintă de mult hotărîtă, și inexorabilă, spre propria-i locuință.

Abia cînd ajunse sus în mansarda lui și se văzu așezat la masa pătrată (goală, pentru că de obicei aicea îi servea gazda prînzul sau cina) cu stiloul în mînă și cu hîrtia albă în față, pe care sta scris titlul *Maria,* înțelese ce s-a întîmplat cu el în dimineața aceea, de ce plecase fata singură și de ce el se mișcase aparent atît de automat. Pentru prima dată de la plecarea Mariei realiza absența ei, absența lor, absența a ceea ce erau ei doi zilnic și de mai multe ori pe zi, absența a ceea ce umpluse timp de atîtea săptămîni viața lui, absența a ceea ce hotărîse el că este și va fi existența lui, o absență gravă, paralizantă, inadmisibilă, o absență ce putea deveni mortală, și atunci se năpusti asupra hîrtiei albe, acoperi nenumărate pagini cu un scris repezit (caligrafia nu putea ține pasul cu viteza impusă de brusca descoperire) ceasuri întregi și-o aduse pe Maria aproape, în cameră, pe hîrtie, în stilou, în brat și în întregul lui circuit sanguin. Se plimbă cu ea de braț, o sărută și o iubi, o jigni, o certă, și-i vorbi nemăsurat *despre ei, despre ea* și mai ales *despre el.* Un timp nici nu se atinse de prînzul care-i fusese trimis în cameră, apoi îl observă subit, mîncă și adormi istovit. Cînd se trezi, era aproape seară. Văzu pe masă paginile pe care le scrisese, le copie „pe curat", recitindu-le cu un fel de beție albă, apoi ieși în oraș. circulă tăcut pe bulevarde, singur în mulțimea de sărbătoare, singur și totuși însoțit de zeci de Marii invizibile, își aminti abia tîrziu, ca de un fapt cu totul absurd, că în seara aceea fusese vorba să meargă la femeia în kimono, uită ime-

diat acest amănunt neînsemnat și se întoarse încet acasă, păşind uşor dar precaut, ca şi cum purta ascunsă, sub piepţii albi ai cămăşii de vară, o pasăre nemaivăzută, cîntătoare, plăpîndă şi sperioasă, care şi-ar fi luat zborul la prima lui mişcare mai neglijentă. Ajuns sus, întîia grijă fu să citească din nou paginile scrise, apoi mai adăugă cîteva şi pe la trei dimineaţa — cîntau cocoşii prin mahalale şi lumina începuse să intre în odaie împinsă de suflul vineţiu al zorilor — se întinse pe pat, cu sentimentul binefăcător că este o fiinţă fără greutate, izbăvită de lestul organic al cărnii, al sîngelui, alcătuită dintr-un fluid imaterial şi edenic.

Cîteva zile pe rînd nu făcu altceva decît să lucreze la serviciu foarte tăcut, cu o aparentă îndîrjire, de fapt cu o mare absenţă, şi să se întoarcă repede acasă spre a se dedica paginilor pe care le scria, acum nu cu furia din prima seară, ci meditînd îndelung, fumînd necurmat şi odihnindu-se după fiecare, ca după un lung, laborios şi voluptuos efort.

Irupţia Ceciliei, uitată şi ea ca şi femeia în kimono (dar nu la fel de neputincioasă sau de discretă ca aceasta) fu singurul eveniment care încercă să tulbure asceza lui Florescu.

— Ce-i cu tine ? Ce s-a-ntîmplat ? De ce nu răspunzi la telefon ? De ce pui portarul să mintă că nu eşti acasă ? Ce-i privirea asta de somnambul ? Cum poţi să te porţi aşa cu un om care te iubeşte ? Cu un om pe care-l iubeşti ? De ce te uiţi aşa la mine ? Spune, spune, spune !

Şi Cecilia se aruncase pe pieptul lui, căci Florescu era întins pe pat, îl zgîlţîise, îl sărutase, îl umpluse de

lacrimi și de ruj, exasperată de mutenia lui.

Pînă la urmă el vorbise :

— Cecilia, iartă-mă, ești un om bun. Nu te iubesc.

Ea-l privise năucită, sașiu.

— Cum așa ? De ce ? Nu-i adevărat. De ce să nu mă iubești ? Ții la mine. Am văzut eu. Am simțit eu. Știu eu. De ce să nu mă iubești ? De ce ? De ce ?

La fel de aton, într-una din pauzele desperării ei, îi spuse :

— Pentru că iubesc altă femeie.

Cecilia pălise.

— Pe cine ? O cunosc ?

— N-are importanță pe cine. Principalul e c-o iubesc. Și că între noi nu mai are rost, nu se cade...

Alt cuvînt Cecilia nu mai reușise să scoată de la el, deși luptase două ceasuri încheiate, utilizînd toate armele bătrînului arsenal al dragostei, cele străvechi pe care i le oferea feminitatea ei puternică, cele acreditate de experiența ei de pînă atunci cu Florescu, cele livrești și chiar unele inventate ad-hoc de mînia ei deznădăjduită. Pe toate, el le primise mut, senin, placid, tot timpul nu-l părăsise un surîs vag, încărcat de solicitudine, și chiar atunci cînd ea, exasperată, trecuse la gesturi și mijloace care frizau trivialul sau demența, batjocorindu-l ca o mahalagioaică, exercitînd asupra lui brutale mimici obscene sau lovindu-l îndelung, fără cruțare, el nu părăsise atitudinea lui pasivă, insensibilă, lipsită de orice reproș, ba chiar resimțise o voluptate pe care o ținuse ascunsă față de Cecilia, o voluptate a martirajului meritat, marea bucurie a ispășirii, a redobîndirii purității.

După plecarea Ceciliei (— Doamne, parcă eşti mort ! strigase ea în cele din urmă, obosită, îngenunchiată lîngă studioul pe care el continua să stea întins, hohotind pe pieptul lui, în timp ce el o mîngîia mecanic pe creştet) Florescu se ridică, încuie uşa cu cheia, se spălă de lacrimi, de ruj şi de sînge, privi mulţumit urmele zgîrieturilor şi ale loviturilor căpătate, se pieptănă, schimbă cămaşa care era udă, mototolită şi ruptă, cu una curată din dulap, apoi se aşeză calm „la masa lui de brad", reciti paginile scrise pînă atunci (citea de fiecare dată totul, nu trimisese nici o scrisoare !) şi începu o filă nouă. Nu se întrerupse decît pentru cină : citea, scria, medita, fuma, se odihnea şi iar citea, scria, medita, şi iar şi iar, într-un circuit egal, desăvîrşit, compact, în care ecoul incidentului cu Cecilia nu putea obiectiv găsi vreun loc şi de aceea se stinse repede, în timp ce Florescu se umplea treptat de o mulţumire robustă, acea dulce oboseală a datoriei împlinite, antecamera somnului reparator.

Abia la vreo săptămînă, Florescu trimise prima scrisoare Mariei, un plic voluminos, la care funcţionarul de la poştă se uitase curios, timbrîndu-l cu tacticoasă satisfacţie. Acum, pe lîngă ocupaţia scrisului (scria zilnic, nici nu se gîndise să întrerupă şi să reia abia după ce-ar fi primit vreun răspuns) se adăugă cea a aşteptării unor veşti de la Maria, aşteptare care îndată ce începu, se lungi nemăsurat, chinuitoare şi tiranică. Florescu îşi făcea mii de reproşuri pentru întîrzierea de care el însuşi era răspunzător şi începu să trimită scrisori zilnice, mai scurte sau mai lungi, după cum era recolta orelor sale libere, ore al căror număr scăzuse

totuşi, şi aceasta nu pentru că ar fi fost solicitat de alte activităţi afară de cea profesională. Continua să se izoleze de prieteni, de restul lumii, femeile dispăruseră (Cecilia plecase chiar din oraş) prietenii îl căutau în zadar, ba ajunsese să evite şi pe simplii cunoscuţi. Mijloacelor iniţiale, prin care Florescu încerca să ocupe vidul lăsat în viaţa lui de absenţa Mariei, adică scrisului, aşteptării răspunsului ei, li se adăugară ore de reverie, dedicate închipuirii a ceea ce avea să fie viaţa lor comună şi, în ultima perioadă. dese plimbări şi staţionări prin locurile unde fuseseră împreună, şi cum întreaga lor iubire se consumase mai ales pe străzile şi în parcurile sau în diversele localuri publice ale Capitalei, prilejurile de întîlnire cu Maria, sau cu ceea ce fusese aproape sau în legătură cu Maria, erau inepuizabile.

Ultima săptămînă pe care Florescu o petrecu în Capitală ridică sentimentul lui pentru Maria la un grad paroxistic. Izolarea deveni absolută, lipsi chiar de două ori de la serviciu, dormea ori foarte mult, animalic, un somn în mod paradoxal obositor, ori aproape de loc, pornind o dată cu zorile să se plimbe prin oraşul pustiu, populat doar de măturători, agenţi de poliţie, cheflii, reparatori ai şinelor de tramvai şi alţi obişnuiţi ai ultimei părţi a nopţii. Florescu umbla şi se gîndea la Maria : iată, aicea şezuseră atunci cînd dăduse Cretinul peste ei, nu pe banca asta. pe cealaltă, cea de lîngă castanul cu craca uscată ; nici ieri n-a venit vreo nouă scrisoare de la Maria, a primit două, i-adevărat, n-a fost prea satisfăcut de ele, a spus ea că nu ştie să scrie scrisori, dar poate astăzi va pica totuşi cea de a treia

— poşta asta din vreme de război ! — şi va avea cu ce să-şi astîmpere foamea de prezenţa ei ; ah, ce păcat, s-ar putea ca ei să nu aibă copii, ea e foarte slabă, bolnavă, el şi-ar fi dorit o femeie sănătoasă, „să facă din el un zeu", să-i facă copii, să facă amîndoi copii (ce alt lucru mai mare putea realiza el în această lume, şi-i este poate refuzat !) dar nu se poate plînge, Maria e mult mai mult decît atîta, ea este raţiunea lui de existenţă, aerul pe care-l poate respira, demnitatea lui în faţa acestei epoci besmetice, ea îi dă Dragostea, prin care va accede şi el la Absolut, fie măcar şi o clipă ; se vor căsători neapărat în toamnă, trebuie s-o convingă, oricînd el poate fi smuls de lîngă ea, nu-i nevoie de nuntă, cununie religioasă, voal de mireasă, lămîiţă, ospăţ, invitaţii, „Doamna şi Domnul... au plăcerea..." or s-o facă şi pe asta, mai tîrziu, desigur, nu vrea să jignească pe nimeni ; dar e timpul să meargă la birou, iar e în întîrziere, are să treacă şi pe acasă, poate poşta de dimineaţă i-a adus un plic care a fost în mîinile ei, cu vorbe care pînă să se lase răstignite pe hîrtie au circulat prin inima, creierul şi ochii ei, şi nimeni nu trebuie să se mire dacă el citeşte o scrisoare de zeci de ori, pe stradă, în tramvai, la slujbă, acasă, ziua, noaptea, dacă o poartă mereu cu sine în buzunarul de la piept şi uneori doar o mîngîie şi alteori chiar o sărută, prosteşte sigur, dar cît de revigorator, numai el ştie, şi este treaba lui...

Cînd a auzit la serviciu că este vorba să fie trimişi doi inşi „în provincie pentru a descurca chestiunea aia" (colegii lui erau însuraţi, nu se înghesuiau, diurna era mică, iar trenurile de război „păduchelniţe", „adevă-

rată pacoste") și și-a dat seama că orășelul unde se afla Maria este tocmai pe ruta respectivă, avusese o revelație. Se făcuse luntre și punte și în cîteva ceasuri totul se hotărîse, el avea să plece a doua zi, cu un coleg, avea s-o vadă pe Maria, acolo trenul oprea mult, știa el, se va hrăni din nou cu ființa ei reală, o va vedea, o va auzi, o va palpa, va înmagazina în sine atîta din ea cît să-i ajungă pentru alte cîteva săptămîni, apoi ea se va întoarce în Capitală, vor fi împreună și Fericirea Deplină va putea să se depene, să se depene...

În după amiaza aceleiași zile o chemă la telefon, la poșta din orășel, „cu aviz". Orele de așteptare (dacă ea nu era în oraș ? dacă nu primea avizul lui ? dacă nu putea veni ? dacă... ?) îi apărură lungi și grele, ca un șir de șlepuri cap la cap, fără remorcher, pe care el, singur la edec, trebuia să le tragă după sine de-a lungul fluviului leneș, înăbușitor, asudat, care era după-amiaza bucureșteană a unui iulie fără frîu. De aceea, la telefon, abia putu vorbi, sleit de tensiune, duduind de miile de mesaje care ar fi trebuit rostite, neînțelegînd ce spunea ea, întrerupînd-o mereu („Nu știe să vorbească la telefon, așa cum nu știe nici să scrie scrisori" o scuza el) bîlbîindu-se, apoi sfîrșind brutal „Bine, ne vedem mîine, la revedere", aproape trîntind receptorul.

Florescu nu dormi de loc în noaptea aceea și cînd a doua zi dimineața se urcă în tren, colegul său îl privi cruciș.

— Ce-i cu tine, Florescule ? Ești bolnav ?

[demnitate]

— Nu vă supărați domnule, că vă-ntreb, stați de mult aici în parc?

Cel întrebat, un domn în vîrstă, cu mustățile roșii de tutun, se uită o clipă pe deasupra ochelarilor, cu acea privire severă și iritată pe care o au bătrînii cînd sînt deranjați dintr-o ocupație maniacală.

— Eu? mormăi și continuă să-și curețe cu migală portțigaretul gros, imitație de chihlimbar.

— Da, dumneavoastră, stărui celălalt.

Domnul cel bătrîn suflă de cîteva ori cu putere în portțigaret, pînă cînd i se păru că reușise să elimine nedoritele reziduri, apoi privirea lui se ridică din nou, urcîndu-se încet pe costumul roșcat, al celui care întrebase. De fapt erau doi inși, dar unul tăcea, se uita foarte plictisit împrejur.

(Astăzi toată lumea se agață de el. Nu poate omul să-și citească gazeta liniștit, că vin tot felul de fîrțîngăi!)

— Adică cum? Nu-nțeleg.

— Aș vrea să știu dacă stați aici de mult, pentru că aveam întîlnire cu cineva, și nu-l văd și poate o să puteți să-mi spuneți dacă l-ați văzut dumneavoastră...

— Dumnealui a-ntîrziat la întîlnire, înțelegi? explică sec cel care tăcuse pînă atunci, parcă agasat de bîlbîiala prietenului

său. (Ia te uită la ăsta ce grozav este : „Înțelegi?" Ei nu, că probabil că el era un ramolit bătrîn, căruia trebuia „să i se explice". Nemaipomenit, cîtă lipsă de respect în ziua de azi.)

— Am vrea să știm, reluă umil cel cu costumul roșcat, dacă n-ați văzut p-aici o fată blondă care s-a întîlnit cu un militar și care s-au plimbat împreună sau au stat pe vreo bancă pe-aici, sau...

(Na, na, na! Vasăzică, asta era. Dacă văzuse! Și încă cum văzuse! Soldatul se învîrtise încoa și încolo pe alee, de vreo două-trei ori. De fiecare dată se uita lung la banca lor, a lui și a fetei cu copilul. El abia deschisese Universul, *era la Mica Publicitate. Îl observase pentru că răsucise mult timp o țigară și-i tot plivise mustățile, punînd firele de tutun în tabachera patrată de ebonit de alături. Fata era tocmai la celălalt capăt al băncii, lîngă căruț. Copilul dormea probabil, pentru că din coșul adînc al landoului nu se auzise nimic, de zece minute de cînd venise el și-o găsise acolo. Citea și ea dintr-o carte cu scoarțe verzi pe care o ținea cam aproape de ochi. „Ori e mioapă — nemțoaicele-astea la copii toate erau mioape — ori ține cartea doar de plan", se gîndise el atunci, văzînd că din cînd în cînd ea își arunca ochii și dincolo de carte, pe alee*

destul de pustie. Şi-apoi deodată, — ca şi acum ăsta în haine roşcate — soldatul: — Îmi daţi voie să stau şi eu puţin? Vorbele soldatului rămăseseră fără răspuns. El ridicase sprînceana şi dăduse din umeri: „Tocmai aici şi-a găsit. Ai dracului mai sînt şi militarii ăştia. Atîta rău cît o să se uite nemţoaica la el". „Nemţoaica" se şi trăsese la capătul băncii, mai să cadă, ridicînd iar cartea în dreptul ochilor).

— O fată blondă? repetă domnul cel bătrîn.

Omul în haine roşcate se repezi:

— Da, una blondă, faţa rotundă, ochii albaştri, 23 de ani. dar se opri brusc. Prietenul lui îl apucase uşor de cot.

(Ăştia parcă-şi fac semne, treaba lor! Da, soldatul se aşezase şi-i dăduse foc de la bricheta lui în formă de cartuş. — Mulţumesc. Ia de fă o ţigară. — Lăsaţi, noi militarii cu Plugarele, şi după ce-şi aprinsese ţigara, soldatul îi făcuse cu ochiul: — Ai carte, ai parte, spusese, uitîndu-se la cartea cu scoarţe verzi. Fata nu păruse să dea vreo atenţie maximei. Soldatul, mai departe: — Binecuvîntată dimineaţă de iulie! „Dac-aşa crezi c-ai s-o dai gata, vai de capul tău"! gîndise el. Dar fata lăsase încet cartea pe genunchi, se uitase fix în ochii soldatului şi rostise rar: — Da, e o zi frumoasă. Foarte frumoasă. Asta-l izbise, întorsese capul spre ei,

dar nasul guvernantei era deja în carte și el se gîndise „Nu pare să fie nemțoaică, după vorbă, dar mai știi?" — Dumneavoastră o faceți frumoasă, duduie! continuase soldatul. Zîmbea, așa, fără nici un rost. Fata roșise violent și repezise spre soldat o uitătură foarte scurtă, mai mult perplexă decît indignată. Atunci el se hotărîse să-i lase în plata domnului, își trăsese pălăria lui de panama mai pe ochi și deschisese iar Universul, *de data aceea la rubrica morților, se publicau mulți, doar era război. Soldatul: — Nu vă supărați, duduie. Așa-i militarul: azi aici, mîine-n Focșani. Poimîine, cine știe? Ea, cu totul pe neașteptate: — Deocamdată văd că vă plimbați cu mîinile în buzunare prin parcuri după aventuri! și se auzise cum închide cartea, ca și cum se hotărîse să intre în vorbă. „Toate sînt la fel" gîndise el atunci, „cum dracu și-o fi dînd lumea copiii pe mîna ăstora?")*

— Blondă, zici? îngînă iar domnul cel bătrîn.

— Blondă, da, repetă roșcatul.

— ... cu un militar! adăugă prietenul lui, nerăbdător.

(Soldatul: — Altfel cum aș fi avut norocul să vă întîlnesc? Ea: — Așa le spui la toate? — Nu, numai dumitale. — De ce tocmai mie? — Pentru că diseară plecăm.

— Diseară? și glasul fetei sunase ca un șuierat. Atunci se amestecase și el, cam ironic: — Unde? Pe front? — Dumneavoastră, domnule, sînteți judecător? îl întrebase soldatul. Nu mai zîmbea și avea ceva aspru în glas. — Ei aș! De unde pînă unde? N-am spus nimic rău, sper. Și fiindcă ochii fetei sclipiseră parcă impertinent, el se supărase: — Ascultă camarade, dumneata ocupă-te de dumneaiei și pe mine lasă-mă-n pace. Dar soldatul îi dăduse înainte: — Va să zică nu sînteți judecător? — Nu, am fost profesor. — Și-acum? — Acum, ce? — Acum ce sînteți? — Pensionar, poftim! Citesc gazeta în parc! Se întorsese cu spatele și-și băgase iar nasul în Universul, *dînd foaie după foaie, nervos. Dar nu putea să nu-i audă. Ea, rîzînd — avea un rîs mic, în cascade, aproape căpresc — pe un ton subit familiar: — Ce-ai căutat, ai găsit! — Te-am găsit pe dumneata și sînt fericit. — Știi că ești cam obraznic? — Asta-i situația: dacă n-am mai fi și obraznici, ce dracu-am face? — În locul dumitale aș fi mai atentă, îl moralizase ea, deodată. — Da, dumneata ai copilul, văd. Un copil e o avere. — Dacă-i copilul vreunui general? Vezi să n-o pățești! — Nu văd vreo patrulă p-aicea și don'profesor nu se supără el. Tăcuseră puțin, dar el nu răspunsese la provocare, se mulțumise să se tragă de*

mustață. După o pauză, o auzise din nou pe ea, dar acum avea un glas mai mic. — Ai avut des de-a face cu patrulele? — Nu prea. Am totdeauna biletul de voie în buzunar. — Cine știe ce bilet de voie: făcut de vreun prieten! — Cam așa-i: nu-i chiar în regulă. — Vezi? Nu ți-e frică? — Cît timp mă iubești dumneata, nu! Aici el iar se enervase în gînd: „Dar știu că nu se-ncurcă. Curios soldat. O fi vreun șmecher de furier. Ce metode, domnule, în ziua de azi").

— Blondă... cu un militar? Sînt rude cu dumneavoastră?

Domnul cel bătrîn se uită iar pe deasupra ochelarilor, cu aerul acela sever.

— Da, știți, e o verișoară de-a mea care... începu roșcatul.

— Lasă asta. Principalul e dacă i-a văzut! îl repezi din nou prietenul. Spune, domnule o dată, ce, ne jucăm aici? se răsti apoi la domnul cel bătrîn.

(Auzise apoi glasul ei precipitat: — Ai noroc că pleci și deci nu pot să mă supăr. — Atunci îmi dai voie să sper că n-ai să mă uiți, c-ai să m-aștepți? continuase tot mai fălos soldatul. — Toată viața, șoptise ea. „Mare-i prostia muierească", gîndise el atunci, hotărît să nu-i mai bage-n seamă. „Poftim, o și pupă acum" ghicise, după unele mișcări ale băncii. I se păruse chiar

că soldatul umblase și la căruț, luase ceva dinăuntru, nu știa ce, nu voise să se uite. — Cu bine, iubito! răsunase apoi, deodată tare, vocea plăcută a soldatului. Mai înainte ca zgomotul pașilor acestuia să se piardă, auzise de undeva din spate: — Salut, don' profesor! Se întorsese în direcția de unde i se păruse că vin cuvintele dar un cogeamite arbust, tuns sferic, îl împiedicase să vadă ceva. — Salutare, mormăise și el, așa, în vînt, după care se răsucise spre guvernantă, hotărît să-i facă morală: — Ascultă-mă pe mine, fetițo dragă... începuse el sfătos. Dar se oprise brusc. Fata stătea nemișcată, cu ceafa rezemată de spătarul întors al băncii, cu fața la cer, și plîngea în tăcere).

— N-am ce spune, răspunse domnul cel bătrîn, foarte sec. N-am văzut nici o blondă și nici un militar și stau aici de... — scoase tacticos ceasul din buzunarul vestei — exact două ore!

Luă Universul de pe genunchi și începu iar să citească.

Cei doi șoptiră între ei și plecară, roșcatul aproape alergînd după prietenul lui, care părea foarte supărat.

Domnul cel bătrîn se uită lung în urma lor, peste ochelari, cu privirea aceea a lui, mai severă și mai iritată ca oricînd.

— Javrele dracului, murmură el apoi, cu o bucurie aproape copilărească.

Capitolul al şaselea

„Reine Iseult, je suis Tristan,
celui qui vous a tant aimée."

1

Prima lovitură o primise dimineaţa, acolo în gară, o gară deschisă, fără apărare în faţa soarelui de iulie, unde trenurile păreau să vină din toate părţile şi să plece în toate direcţiile, o gară descentrată, avînd aerul că-i aşezată în mijlocul unei cîmpii uriaşe, deşi dealurile nu erau prea departe, dar stăteau turtite, lipsite de vlagă, apăsate de livezile cu pomi scunzi, subţiri, dispuşi geometric, epuizaţi în fructele care le furaseră puterea şi se pregăteau să-i părăsească, cu cruzimea indiferentă a frumuseţii pîrguite şi proaste.

Fusese o lovitură nelocalizată, difuză, de altfel se alcătuise treptat, pe măsură ce evidenţa se instala în mintea lui, cucerind circumvoluţie după circumvoluţie, mădular după mădular, ca pe nişte redute obosite; abia după ce trenul plecase şi trecuse o jumătate de oră de cînd şedea ţeapăn pe banca verde, fumînd fără încetare, numărînd cutiile cu flori galbene care atîrnau de sîrme subţiri sub acoperişul prea scurt spre a da vreo umbră utilă, abia cînd încercă să se ridice, sim-

ţise că fusese lovit grav, probabil undeva în ceafă, cu un fel de sac cu nisip, pentru că nu-l durea nimic, n-avea nici un semn, numai că sîngele îi circula prin vine cu greutate, îngroşat şi străin, iar trupul se mişca mecanic, independent, neatent la comenzi.

Maria *nu venise la gară,* aşa cum se înţeleseseră la telefon (deşi, parcă ea nu fusese categorică, „depinde de împrejurări" spusese, şi el nici nu luase în seamă vorbele ei, închisese telefonul cu bruscheţă) *nu ea fusese silueta albastră,* asupra căreia încă cu cinci sute de metri înainte de intrarea în staţie, el concentrase tot focul celor trei săptămîni de cînd nu se văzuseră, insomnia feroce o nopţii citadine (friguri pe canicula). oprirea dureroasă, binecunoscută şi binefăcătoare, a cordului — ba încă îi rezervase şi o surpriză, coborîse din tren pe partea opusă gării, ea avea să creadă că el nu sosise, avea să fie tristă, şi pe urmă apariţia lui, întîmplîndu-se tocmai dinspre locomotiva uriaşă, palpitînd asudată, apariţie mascată întîi de jeturile de aburi, apoi constituindu-se dintr-o dată în ţesătura ei de forme şi culori, trebuia s-o umple subit de fericire şi amîndoi să înainteze unul către altul împinşi de curenţi nevăzuţi, aşa cum pe faţa unui lac ce debuşează într-o măruntă cataractă, două frunze căzute la mare distanţă una de alta, plutesc, în aparenţă nehotărîte, de fapt apropiindu-se din ce în ce, pînă cînd intră una peste alta în acelaşi şuvoi unificator şi inevitabil.

Da, trenul care-l adusese, sosise foarte exact, într-adevăr, şi ea nu întîrziase, cum sperase el o vreme, ci de fapt nu venise — *nu venise* — poate împiedicată în ultima clipă de cine ştie ce împrejurare, dar poate

de asemenea fiindcă nu voise să vină, poate pentru că se temea să vină, se temea de el, de ea, de iubirea lor — de cine se temea ? — şi el rămăsese stingher pe peron, uitîndu-se fără rost în dreapta şi în stînga, şi după mult timp impiegatul alergase cu fanionul alb-verde de tablă, locomotiva fluierase scurt în falset, colegul lui îi făcuse semne de la fereastră — Du-te tu, îi spusese Florescu, ia şi valiza mea, am să viu cu alt tren, aşteaptă-mă, spune-le că am avut un deces în familie, n-avea teamă, viu eu, acum nu pot, trebuie să întrerup, du-te, viu şi eu ! — şi trenul începuse să se mişte scîrţîind, scîrţîind foarte tare, deplasîndu-se foarte încet, şi gara se pustiise, cele două trei persoane care se aflau ca şi el acolo, venite pentru a conduce sau a primi pe cineva, dispăruseră, doar el mai stătea, şi întreaga staţie redevenea ridiculă, ca o jucărie mare uitată pe cîmp, iar trenul abia, abia se tîra, cu colegul care-i făcea semne ininteligibile de la fereastra moartă, cu jeturile de aburi tot mai mici, zdrenţuindu-se în vegetaţia opărită de pe margini.

De-atunci şedea singur pe această bancă, singur în toată gara, pe banca largă, lungă, verde, cu trenciul alături şi pălăria deasupra, fumînd fără încetare, convingîndu-se că ea nu venise şi că el rămăsese aici, în acest orăşel străin, necunoscut ; că el rămăsese pentru că ea trebuia să vină ; că ea nu venise şi el nu putea pleca fără s-o vadă ; că avea s-o caute oriunde, oricît, dar întîi se cuvenea s-o aştepte, s-o aştepte mult timp, pînă cînd ea nu mai putea veni şi atunci el va putea pleca s-o caute, deşi ea nu venise, poate nu voise să vină ; dar că el nu putea accepta nici una nici alta, ei

trebuiau să se întîlnească, aceasta nu avea voie să nu se întîmple ; de aceea el va merge la ea, ea îl aşteaptă acum undeva, pe drum sau acolo unde locuieşte, sau unde e în gazdă ; şi el va veni şi ea-l va aştepta, sau el va sosi pe neaşteptate şi ea îl va primi mirată. sau cu scuze, şi el şi ea, şi ea şi el, şi el şi ea...

O, drumul în dimineaţa tîrzie de iulie pe şoseaua plină de praf, drum care nu ştii pe unde o ia şi cît durează, drum făcut din praf, trecînd prin praf, ivindu-se din praf, pulbere albă, fierbinte şi fină, care ţi se depune nu numai pe hainele tale de oraş, dar pe cerul gurii, pe pleoape şi pe faringele sîngeriu, praf care aderă la pielea transpirată, îl simţi pe ceafă, pe încheietura mîinii, bine că ai pălărie, dar şi pe ea o scoţi, fiindcă nu mai poţi suporta tîmplele ude şi şuviţele de păr lipindu-se de ele, şi iar o pui pe cap cînd trece un automobil, iar batista ta are toate culorile marnelor pulverizate, în timp ce soarele te coace grijuliu pe toate părţile, ca pe o pîine, şi tu păşeşti, păşeşti. avansezi trudnic prin acest cuptor imens şi natural. fără să ai în minte altceva decît două-trei fraze („Ea n-a venit", „Trebuie s-o văd", „Mă duc la ea") fraze cu care te joci, care se joacă cu tine, sînt nişte mingi albe, prăfoase, păroase, mingi de tenis uzate, mingi moi care sar domol, zgomotele lor sînt înghiţite de praf, săriturile lor sînt ascunse de praf, dar au calitatea că te însoţesc, te însoţesc tot drumul nesfîrşit, îl punctează segmentîndu-l, îl ucid măsurîndu-l, îl consumă cu voracitatea inegalabilă a coşmarelor.

Privise mult timp casa în care locuia ea, în care se afla ea, sau poate nu se afla, căci curtea mică, plină de

flori şi de mărunte acareturi, înconjurată din trei părţi de un fel de baricade de verdeaţă umbroasă şi chiar umedă, era foate tăcută (nici o mişcare, nici un sunet, aproape nici o urmă omenească nu erau perceptibile, ca şi cum acea clădire, cu o verandă foarte proeminentă, înconjurată de scări tocite de piatră, absorbise cu gelozie, pudoare şi egoism, în dosul ferestrelor ei căptuşite copios cu hîrtie albastră decolorată, orice prezenţă umană) şi abia după ce simţi cum vîrfurile ulucilor destul de scunde, scînduri late, cenuşii şi crăpate ca pielea de elefant, îi scrijeliseră bărbia, în timp ce zorelele închise, cu corolele lor roze sau viorii graţios încreţite şi retrase în ele, îi gîdilaseră obrajii asudaţi, avu brusc un sentiment de uşurare, admise că a efectuat o etapă importantă, consideră că se află în faţa unei împrejurări, poate capitale, care cerea tact, mult tact, încredere în sine, forţă, rezerve de energie, toate lucruri, de care el, îşi dădea seama, era lipsit, suferind încă de pe urma acelei lovituri grozave din gară, ducînd încă în spinare cadavrul şoselei albe, prăfoase şi toride.

Înţelese că pătrunsese de mult în orăşelul acela petrolier, că se interesase de strada cu nume fanariot, că nu observase umbra protectoare a provinciei, iarba care creştea în voie printre pietrele caldarîmului, muşchiul de pe zidurile cu faţa spre septentrion, uliţa bordată de salcîmi cu frunzişuri sferice impenetrabile, căpetenia de Piei Roşii, de fapt un uncheş cocîrjat albastru cu verde care-l privise de pe firma neaşteptatei cafenele „La Venezuela", şi că aceste lucruri din preajmă erau liniştitoare, citadine ca şi el, îl invitau la odihnă, la

reculegere, la chibzuială. Ceea ce şi făcu, intrînd în cafeneaua scufundată cu o jumătate de metru sub nivelul trotuarului şi unde o dată cu ţipătul clopoţelului de deasupra uşii, îl întîmpină o răcoare, mirosind puternic a podele spălate şi a vinuri acre, dar extrem de plăcută şi asigurătoare.

La „Venezuela" nu era nimeni, decît un biliard bătrîn care se odihnea în mijlocul încăperii pătrate, cu tavanul scund dar destul de largă, ticsită de mesuţe de lemn, acoperite cu basmale ecosez de o matinală curăţenie, dar imediat, la tejgheaua de zinc apăru de undeva un băiat de prăvălie şi după ce Florescu comandă bere, dînd primul rînd peste cap, cu o manifestă lăcomie, apăru şi domnişoara Ortansa — aşa o numise băiatul chemînd-o — înclină uşor din cap la salutul schiţat de Florescu, se aşeză într-un fel de cuşcă de lemn, cum au casieriţele sau supraveghetorii de localuri, drept în faţa biliardului, şi lăsînd ochii în jos, nişte ochi căprui, rotunzi, de o frumuseţe subliniată, cromolitografică, continuă să citească pe furiş o carte de format mare, cu file îngălbenite, intitulată, cum avea să observe în cursul după-amiezii Florescu, „Răzbunarea Spaniolei".

Aici, la „Venezuela", Florescu primise a doua lovitură, care însă spre deosebire de prima îl umplu de mînie, o mînie rece ca şi berea pe care spre dezamăgirea Ortansei o comanda mereu acest domn elegant, tînăr, frumos şi cu siguranţă bucureştean. (Căci, după ce se spălase pe mîini, ceruse o perie de haine, apoi un plic şi hîrtie, ceea ce localul neţinînd, domnişoara Ortansa —

de fapt, „elevă" trei ani la șir în clasa a patra a liceului local „Elena Doamna", stînd acolo în cușca de supraveghere „doar pentru că era în vacanță și era dimineața" și tatăl ei se afla dus în oraș „după marfă" — se oferise să-i „dea de la ea", iar el îi mulțumise, „sînteți extrem de amabilă" și era mereu îngîndurat și înalt și foarte politicos, iar bulbii ochilor lui foarte albaștri se aprindeau cînd te priveau, așa, paradisiac, ca acele globuri colorate de sticlă, sclipitoare, din grădinile în care n-ai voie să intri).

Ce curios ! o făptură atît de mică și de subțire, respirînd prin toți porii acea nespusă și seducătoare fragilitate infantilă ce nu mai revine vreodată, legănîndu-se rușinată de pe un picior pe altul în timp ce potrivește cu greutate cuvintele așa cum le place oamenilor mari, uitîndu-se apoi fermecată după ele ca după niște irecuperabile baloane de săpun, și de la ea pînă la tine, un metru distanță doar, aceleași cuvinte cresc monstruos, devin grele, îndesate și te izbesc surd și repetat, ca un boxer mecanic care ți-a administrat o lungă și frumoasă serie de magistrale lovituri.

Da, Maria era în oraș dar *nu era acasă,* nu venise la gară dar se dusese la șirand, Maria fugise de întîlnirea cu el, acum era foarte clar, între ei se instalase ceva străin, Florescu nu știa ce, îl simțea doar ca un bloc mare, nevăzut, dintr-o materie ostilă și transparentă, prin care însă nu se poate trece pentru că ține de alt sistem de referințe decît al tău — deși ai putea să consideri chiar că nici nu există ! — un bloc uriaș pe care-l poți cel mult ocoli, și asta cere foarte mult timp, mare și istovitoare cheltuială de energie, pentru că nu știi

despre ce este vorba, nu-ți poți doza forțele, lupți cu nimeni în necunoscut, luptă umilitoare, care te face mînios și slab, în turbarea stenică de care te simți tot mai mult invadat.

O, nu va pleca din acest orășel blestemat fără s-o vadă, nu, cu el nu se poate rupe astfel, nu se poate conta pe bunele lui maniere, pe nu știu ce delicatețe, nu, cu dragostea lui nu se poate juca nimeni, nici ea, Maria (această Marie străină — este probabil o altă Marie decît cea pe care a cunoscut-o, a iubit-o și a chinuit-o el !) nici chiar el, Ion Florescu, nu se poate juca, acum este prea tîrziu, aici a pus totul, toată setea lui de a trăi în sfîrșit, de a se realiza, în afara acestei dragoste nu mai există decît războiul, moartea, sfîrșitul, orice îi este deci permis, orice.

Și domnișoara Ortansa se sperie cînd întîlnește iar privirea acestui distins client, fiindcă albastrul paradisiac al ochilor a căpătat o peliculă tulbure, violetă („Bea prea mult" reflectează ea cu prematură acrimonie conjugală. „A dat fetei care a dus biletul un bacșiș prea mare. Ce-o fi între el și domnișoara Sîmboteanu, căci ea trebuie să fie, bucureșteanca aia cu nasul sus. Aflu eu pe urmă de la Nuța, acum nu se face, trebuie să dau restul, uite că întreabă unde-i ștrandul" — Sînt mai multe, depinde, cel mai aproape este la Belgo-Română. O, e o nimica toată, nu trebuie să-mi mulțumiți. „Ce politicos e, și înalt, are un mers frumos, păcat că bea prea mult, și încă așa de dimineață").

Cum să nu urăști aceste ștranduri „particulare", „închise", bazinele lor dreptunghiulare, pătrate sau rotunde, bine, foarte bine cimentate, frumos vopsite, cu

cochete bare de aluminiu de jur împrejur, cu scăriță la capătul cel adînc ; apa e curată și nisipul de pe margini este roșu, cernut, greblat cu grijă de un bătrîn în uniforma „societății", iar înăuntru sînt admise foarte puține persoane (dimineața sînt mai mult copii și femei) toți foarte bine hrăniți, mulți vorbind limbi străine, risipiți prin boschetele umbroase, întinși pe șezlonguri, unși cu pomezi, consumînd diverse băuturi colorate, privindu-te cu indignare, dispreț, pudoare, spaimă, indiferență, după caz. Sigur, nu-i urăști doar pentru că e foarte greu să intri, mai ales cînd ai un trenci pe braț și pălăria pe cap, și fiindcă ești grăbit și scotocești destul de nepoliticos cu privirea toate colțurile, încercînd să identifici mai ales femeile, fiind de aceea obligat să înfrunți aerele cocoșești pe care bărbații le iau de obicei cînd sînt alături de femei sumar îmbrăcate, dar simți că liniștea, ordinea, curățenia care domnesc în aceste locuri nu sînt cu totul veritabile, oamenii aceștia nu-și oferă trupul apei, aerului, soarelui, ci îndeplinesc doar un ritual social sezonier, liniștea se datorește faptului că se ascund unii de alții și probabil au ce ascunde, ordinea nu-i armonioasă ci izvorîtă din umilința asudată a personalului de serviciu, curățenia nu se transfigurează în puritatea chipurilor, pretutindeni plutește un aer închis, condiționat, străin, care-i ține pe cei dinăuntru la adăpost de restul lumii, unde ard marile iubiri, unde semințiile se zbat între foame și moarte.

Dar nu numai cele trei șiranduri pe care Florescu le-a parcurs zadarnic, întunecat și coleric, au acest aer de o obraznică meschinărie, ceva asemănător cu morga

ridicolă a cetățenilor dubioși ai unei minuscule concesiuni europene într-o uriașă și veche țară tropicală, ci o întreagă parte a orășelului (vilele ferecate, clădiri cenușii, reci, în dosul gratiilor cărora ghicești uriașe case de bani, limuzinele bine încuiate, care așteaptă pitite sub coroanele fixe ale castanilor, chiar restaurantul din centru, în care frînt de căldură și oboseală a intrat ca să macine timpul) de aceea, nu izbutește să scape de această atmosferă care i se pare dușmănoasă — poate a atins-o și pe Maria cu suflul ei muced ! — decît coborînd terasele care duc spre rîul pe a cărui faleză e cocoțată de fapt localitatea.

La picioarele lui se întinde valea seacă, largă, mult prea largă pentru cele două vine răzlețe de apă, două gîrle la care s-a redus rîul altădată năvalnic, gîrle care se strecoară timide printre spinările bancurilor de prundiș, privind cu nostalgie la parapetele digurilor ridicate pentru apărarea căii ferate ; doar de vreo două ori pe an apele reușesc să ajungă pînă la ele, să le lingă cu viclenia lor macerantă, în rest, digurile stau țepene în soare, scorojindu-se, sau cresc nopțile, umflate de umezeală, de singurătate ori înălțate de atracția lunii. Așa poate că s-a subțiat și iubirea Mariei pentru el, în aceste săptămîni cît nu s-au văzut, poate că gustarea de dimineață cu dulceață și cafea, solicitudinea unsuroasă a familiei mic burgheze, buna dispoziție de vacanță (ștranduri, excursii, ceaiuri, „vederi") odihna, micile plăceri cotidiene, liniștea patriarhală, sfaturile binevoitorilor, cercul de admiratori „bine", toate aceste bancuri de prundiș aluvionar, s-au acumulat cu repeziciune în albia mare a sentimentului ei chinuitor, stingherin-

du-l întîi, apoi îmbucătățindu-l, micșorîndu-l. Iar în vremea aceasta, în atmosfera fierbinte și uscată a Capitalei, el se rupea de oameni și de lucruri, se închidea în sine și pentru ea, se îmbăta de dilatarea inimii, bătăile ei amoroase nu mai răsunau doar în coșul pieptului, pereții cordului ajunseseră la marginile trupului, ritmul cardiac suna la fel de precipitat în buricele degetelor, la rădăcina părului, pe buzele crăpate, în albul injectat al ochilor, făcînd din el, Florescu, un ins absent, întunecat, antipatic („Ar trebui să porți o pancartă de gît : Atenție ! Explozibile !" glumise colegul de birou și de călătorie.)

Florescu nu mai știe bine cînd a ajuns pe locomotivă, e prima oară că se află în celula ei înaltă, suspendată în acel univers negru, încins, uleios, unde el șovăie o vreme asupra misiunii sale, dar deoarece are o lopată grea în mînă înseamnă că și-a ales rolul de fochist, meserie trudnică și murdară, pe care o îndeplinește anevoie pentru că lopata este tot mai grea, cărbunii tot mai ascunși și mai greu de rupt, concrescuți în cotlonul lor, gura cuptorului e un ochi enorm, roșu, un adevărat aruncător de dogoare, îți arde pleoapele, și, în mod surprinzător, lîngă el se află Smaranda, Smaranda cu fața ei rotundă, cu umerii cărnoși ai obrajilor îngustîndu-i ochii pînă la linearitate, Smaranda în rochie foarte decoltată, sclipitoare, de *lamé*. „Ce frumoși pantofi ai" îi spune el, în timp ce face mereu naveta de la cărbuni la cuptor, în ciuda durerii din umăr, nu-i obișnuit cu asemenea eforturi, iar Smaranda pare înspăimîntată de ceva, se tot agață de el, îl trage de braț, el se împleticește, membrele lor se împletesc deseori și

el ar vrea s-o îmbrățișeze dar lopata îl încurcă, nu-i poate da drumul, e dator să hrănească mereu cuptorul, căldura a devenit într-adevăr infernală, el este desigur gol pînă la brîu și Smaranda s-a lipit acum de el, umerii cărnoși ai obrajilor ei sînt fierbinți, au o sudoare aprinsă, iar sărutarea ei lipicioasă îl nedumerește. o respinge, pentru că trebuie să ducă mereu lopata, dar ea continuă să-l înlănțuie, îngreunîndu-i mișcările pînă la anihilare, încît în cele din urmă el a scăpat din mînă lopata, de aceea se decide s-o sărute pe Smaranda, o îmbrățișează strîns, se pare că locomotiva a deraiat pentru că echilibrul lui nu mai e stabil, îmbrățișarea lor este tot mai sufocantă, el caută trupul fetei, care, ciudat, acum începe să se împotrivească, ceea ce el nu mai poate desigur admite, iată-i pe podeaua de tablă plină de funingine și zgură, el simte în ceafă jărăgaiul cuptorului dar nu ține seama de nimic, se luptă cu fata, o brutalizează încăpățînat pînă o învinge și deși se împiedică de tot felul de unelte, printre care și lopata pierdută, trece cu sete asupra fetei toată forța mobilizată în el de împrejurările extraordinare în care se află : goana haotică și hurducată a trenului, arsura cuptorului și a mușchilor umflați dureros de efort, șuieratul necontenit, da necontenit, al locomotivei și chiar trupul ventuză al femeii, de care oricît ar vrea acum nu se mai poate deslipi, nu se mai poate, nu se mai poate...

Adormise pe iarbă, e cu fața în jos, zărește aproape de obraz o gîză roșie cu puncte negre pierdută în jungla minusculă, mișcîndu-se greoaie ca o uriașă făptură antediluviană jenată de carapacea metalică, bestială, a

instinctelor, îl doare capul îngrozitor, nu poate mişca ceafa, care nu-i numai înţepenită dar şi arde, da, l-a ajuns soarele probabil, de altfel e leoarcă, zace în propria-i transpiraţie ca într-un uriaş cearceaf aderent, nici cald, nici rece, dar capabil de surprize neplăcute la prima mişcare şi într-adevăr, după ce se întoarce cu faţa în sus, — o acţiune îndelungă care învinge greu şi pe rînd, dar totuşi din ce în ce mai repede, obstacolele somnului şi ale fiziologiei lui încetinite — simte în josul pîntecelui o atingere rece, vîscoasă, ca a unui melc fără casă pe care l-a deranjat şi care îşi reia tîrîişul lui orb şi deodată îşi aduce aminte întreg visul, această trădare a conştiinţei („somnul raţiunii naşte monştri", cine a spus asta ?) de altfel, jos în vale se aude într-adevăr şuieratul unei locomotive, răspunsul alteia, sigur, gara nu-i prea departe, gara, acolo unde a primit el prima lovitură, azi e ziua loviturilor, trebuie să se ridice încet, încet şi să se îndrepte spre dupăamiaza ameninţătoare, să încaseze toate loviturile care-i sînt destinate, pe care în fond *le merită,* el ştie asta, s-a temut de asta, dar acum trebuie mers pînă la capăt.

Cînd i se spune din nou, tot la „Venezuela", că „domnişoara n-a venit", se decide să aştepte, un ceas, o zi, o săptămînă, nimic nu-l mai poate clinti, îşi rememorează visul, apoi ziua de azi, cele două luni de cînd s-au cunoscut, toată viaţa lui — nu durează mult, e o proiecţie în trecut fulgurantă şi totuşi completă, cum e probabil a celor ce se îneacă ! — după care constată că e calm, bea şi fumează metodic (domnişoara Ortansa e tot acolo, cafeneaua e tot goală, e abia cinci, deverul începe desigur mai tîrziu, cînd ies muncitorii

de la lucru) continuă să mediteze preocupat, ca un militar ce studiază diversele variante ale atacului asupra unei fortificații apropiate, căci așa vede el acum casa cu verandă, unde se ascunde Maria.

2

Cînd perseverența lui e răsplătită (un băiețaș s-a tot uitat la el prin galantarul Venezuelei, apoi i-a adus un bilețel atroce care începea cu „Nu vreau să te mai văd..." a dus altul și s-a întors cu mesajul „Domnișoara vă așteaptă") nu i se mai pare nimic surprinzător, trebuia să se întîmple astfel, nu se grăbește, bea ce mai are, face plata, o victorie absurdă jubilează pe chipul lui (Ortansa îl privește intimidată, „Răzbunarea Spaniolei" i-a căzut de pe genunchi și el a ridicat-o cu un zîmbet la vederea titlului) iese din cafenea drept, surîzător, sigur de sine, cînd trece prin dreptul gardului cu zorele nici nu privește în curte, abia cînd pune mîna pe clanța porții își îngăduie acest lux.

Maria stă dreaptă în capul treptelor, e îmbrăcată în albastru ca atunci la teatru, albastru pe care negrul părului și-al ochilor îl face să palpite, tenul ei și-a pierdut paloarea bucureșteană, este de un gitan plin și atîtător, grația trupului nu mai rezidă în subțirimea șovăitoare, maladivă de altă dată, ci într-o supleță a forței și a odihnei, este ea, Maria, și e totuși altă femeie — ochii ei doar scînteiază aprig ca și altă dată

cînd se certau — în rest totul s-a transformat, s-a transformat nu numai în bine, dar exact așa cum Florescu visa cînd se gîndea la iubirea lor împlinită, la femeia lui viitoare, desăvîrșindu-se sub acțiunea dragostei, ca o ceramică înconjurată de flăcări.

Imaginea Mariei, a acelei Marii dintre dealuri, este și ea o lovitură, o lovitură a bucuriei de astă dată, atît de puternică în explozia ei mută și universal orbitoare, încît anulează într-o clipă săptămînile de despărțire, cu tot cortegiul lor închipuit de evenimente și dureri, Florescu își adresează chiar o felicitare interioară pentru norocul lui — atît de mult căutat de altfel — de a primi în plin această salvă înalt jubilantă, de aceea înaintează spre Maria într-o plutire adorativă, făcînd gesturi largi de albatros, oferindu-se cu acea degajare vulnerabilă pe care nu ți-o dă decît fericirea și deci puterea, stăpînirea ta asupra universului, îmbătătoarea simțire a dominației ce o exerciți asupra existenței.

Așa se face că toată seria nesfîrșită a obstacolelor pe care Maria le ridică în calea recuplării lor trece aproape neobservată, nu primește decît o subînregistrare pe o bandă secundară, ascunsă, foarte îngustă, ale cărei semnale nu pot atinge sfera cea mare a conștiinței, sferă dilatată la extrem de tensiunea ultraluminoasă a fericirii. Florescu e puternic, foarte puternic, el este numai surîs și destindere, încredere și supunere, el poate oferi orice și poate primi orice, nimic nu străpunge cuirasa lui — a intrat și a ieșit de o sută de ori din apa aceea vie din povești care te-mbracă în armura ei capilară și te face invulnerabil — Florescu știe, a pus iar stăpînire pe Maria, împotrivirile ei sînt neînsemnate și tre-

cătoare, în schimb prezența ei incendiază totul, pe el, Florescu, și tot ce-i în jurul lui, în jurul perechii lor, și acest incendiu mut și insezisabil pentru alții, este calea spre ceea ce Florescu numește Absolut, metoda care-ți îngăduie să te apropii de el, să ajungi chiar pînă acolo încît să-l poți atinge o dată, măcar o dată, probabil singura și ultima dată, căci „dincolo" ce mai există ?

Cu ce sclipitoare siguranță, lacomă și inalterabilă ca fața bombată a unui lac de mercur, recepționează și asimilează el, tot ce altă dată, venind de la ea, de la Maria, l-ar fi rănit adînc, pînă la îngheț și descompunere : răceala cu care l-a întîmpinat acolo în curte pe treptele verandei, cuvintele dușmănoase „De ce-ai mai venit ?" gestul silnic al mîinii moarte sub sărut, neplăcerea resemnată cu care a admis să-l poftească înăuntru „Nu sînt în casa mea. Nu pot dispune" declarațiile clar ucigătoare „Între noi nu mai poate fi nimic" nenumăratele reproșuri, argumente, incriminări „Cu cine erai într-o seară la localul cutare ?", „Ai continuat s-o vezi pe Cecilia", „Îmi ceri prea multe, să renunț la tot și la toate", „Îmi oferi o viață nesigură, plină de riscuri", „Ai profitat că eram bolnavă, deprimată și slabă", „Trăim în două lumi opuse, străine", „Nu te mai iubesc", „Nu te mai iubesc", „Nu te mai iubesc".

Ea-i citează din scrisorile lui :

„...dar totul depinde de modul în care vei reuși să-ți joci rolul tău. Nimic și nimeni nu trebuie să te intereseze mai mult ca mine, nimic și nimeni să nu-ți prindă gîndurile decît atît cît este în legătură cu noi, cu tine și mai ales cu mine. Este aici un bărbătesc egoism, pe

care însă capacitatea ta afectivă are cu ce să-l sature. Acesta cred eu că este rolul tău în viaţa ta întîi şi în viaţa noastră pe urmă..."

„...Dacă nu te simţi în stare să abandonezi totul, totul, totul şi îndrăznesc să-ţi spun că asta înseamnă, dacă s-ar simţi nevoia, familia ta, credinţa ta, religia ta, rodul pîntecelui tău chiar, dacă nu te simţi în stare să arzi tot ce-ai adorat, pentru îngemănarea noastră în faţa lumii, pentru împărtăşirea noastră deplină a unuia din celălalt, atunci, Maria, să ştii că e mai bine să nu te căsătoreşti cu mine. Căci niciodată nu aş putea admite să fii nefericită cu mine, să trăim amîndoi ceea ce s-a numit „solitude en commun", să mă umilească nefericirea ta alături de mine..."

„...Maria mea, mi-e teamă să nu te sperii de tot ce ţi-am scris, să nu ţi se pară că-ţi cer prea mult. Să nu fii nevolnică şi să dai înapoi. Să nu te revolte egoismul meu deslănţuit, să nu dispreţuieşti speranţele pe care-mi îngădui să le hrănesc. Mi-e teamă, şi este o teamă voluptuoasă, căci simt din rădăcinile fiinţei mele că tu nu vei da înapoi, că vei veni, că vei asculta chemările, că-ţi vei arde la nevoie aripile. Şi dacă vom fi înfrînţi, Maria, vom cădea împreună şi izbînda cea adevărată, Iubirea, va fi o noastră..."

Florescu şade surîzător, adorativ şi în ultimă instanţă triumfător, sub ploaia aceasta de nedreptăţi, acuzaţii şi injurii, este ca un zeu de marmoră care trebuie să iasă mereu sclipitor de sub furiile ciclice ale intemperiilor, tot mai neclintit, peren, cu ochii săi orbi de piatră, pe care nimic nu-i poate închide vreodată. Florescu este posesorul dragostei, el are această armă in-

vincibilă, n-o are de mult, e adevărat, dar îi cunoaşte virtuţile, în faţa ei nimic şi nimeni nu rezistă pînă la sfîrşit, iar Maria, ea este cea mai sensibilă, este sorgintea şi victima acestei arme, ştie el, a văzut-o de atîtea ori abandonîndu-se istovită iubirii şi reînălţîndu-se apoi subţiată dar cu atît mai puternică, de aceea el continuă să nege cu superbă umilinţă evidenţa din faţa lui, răspunde răcelii cu gestică amoroasă, injuriilor cu ode, dispreţului cu prosternare, argumentelor cu recunoaşteri automate, urii cu focul indestructibil al sentimentului său, pentru că el, Florescu are răbdare, are răbdare, dreptatea, ultima şi fundamentală e de partea lui şi va veni, va veni, va veni !

Cînd a primit lovitura cea mare, decisivă, lovitura care l-a golit interior, care i-a răpit tăria, încrederea că dreptatea lui va izbîndi şi chiar, la urmă, mult visata fericire ?

Au trecut ceasuri la rînd de cînd vorbesc, multe ceasuri, este amurgul acum afară, un văzduh neutru, moale, calm, anunţător de umbră şi nemişcare, acelaşi amurg care încetul cu încetul s-a instalat şi în sufletul lui Florescu, o dată cu siguranţa absolută a pierderii, sentimentul acela gol al dezastrului ireparabil, al catastrofei lunecînd în trecutul ireversibil. Iată că pentru prima dată — ce zice el ? de fapt pentru ultima ! — Maria a fost mai puternică decît el, mai puternică decît tirul neobosit al dragostei lui, tir pe care el îl socotise invincibil — şi dacă n-a fost invincibil, nu înseamnă oare că sentimentele lor nu fuseseră din cea mai pură substanţă, nu fuseseră din acelea care deschid calea spre Absolutul năzuit ? De unde, de unde a căpă-

tat ea forța meschină de a rezista, de a-i rezista lui, de a rezista dragostei, de a lovi repetat, cu răutate și hotărîre mai întîi, cu indiferență și simplă consecvență logică mai apoi, fără nici o șovăire (Nu, au fost șovăiri din partea ei, le știe el, le bănuiește mai bine spus, dar ce valoare au aceste șovăieli în fața evidenței despărțirii ?) fără oprire, cu siguranță uimitoare și nimicitoare în același timp ? Nimicitoare, pentru că-l lovise și după înfrîngerea lui totală, cînd renunțase la ea, acceptase că n-a știut să păstreze ceea ce destinul îi pusese la îndemînă, ajunsese să cerșească doar niște „explicații", pe care de altfel ea i le refuza sistematic, din motive pe care el nu le putea înțelege, și la replica lui „Dar atunci, atunci cînd eram împreună, tu m-ai iubit, nu era o minciună, tu m-ai iubit, nu ?" ea răspunsese sarcastic : „Nu te-am iubit niciodată. M-am amuzat cu tine, atîta tot. M-am amuzat" și el se ridicase s-o lovească și ea îi întinsese obrazul cu o sfidare masochistă în privire și lui îi căzuse brațul. Da, da, atunci fusese marea lovitură, atunci fusese golit de ceea ce îi îngăduia lui să trăiască, să spere că se poate trăi, atunci forța lui trumfală se evaporase brusc, nu-și mai putea îngădui s-o violenteze cu setea lui sălbatică de fericire, trebuise să se recunoască învins, din nou învins, din vina ei desigur (era slabă, nu putea suporta o dragoste ca a lui, își amintea oboselile ei, leșinurile, tenul pămîntiu, înfățișarea ei hăituită, nu recunoscuse, nu era în stare să recunoască, nici dragostea lui de acum, flacăra ei ajunsă la un alb paroxistic, aproape rigidă, autotelică și deci înfricoșătoare, o dragoste în fața căreia nu se putea purta decît haina modestă, ce-

nușie, a umilinței) din vina lui desigur, nu avea rost să se autoînșele (nu fusese la înălțime, pregetase, nu extirpase la vreme excrescențele senzualității, consumase nepăsător puținele puteri ale Mariei, se lăsase înșelat de victoriile proprii și nu privise la partener, construise o Marie a lui, care se dilata mereu în timp ce alături ființa ei reală se împuțina treptat) iată deci că și această încercare de a forța existența lui se adeverea un eșec, plănuita, proxima, mirifica atingere a Absolutului se depărtase, deja nu se mai întrezărea, trecuse dincolo, de acum înainte nu părea să-i mai rămînă decît să se lase dus de cursul lucrurilor, să se încredințeze întîmplării.

Stau amîndoi unul în fața altuia, pe două fotolii de pe care nu sînt scoase husele, între ei se află trupul rotund, bondoc, al unei măsuțe, îmbrăcate într-o broderie grea, gălbuie, ca un poney în valtrap, farfurioarele, chiseaua, carafa, paharele de apă, scrumiera aruncă toate raze scurte, incerte, lumina electrică este crudă, mult prea puternică (cineva, o femeie, o mătușă, bătuse la ușă într-un moment cînd ei vociferau „Să fac niște cafele. E întuneric aici" și răsucise puritană, curioasă, șalterul) alături, pe un al treilea fotoliu, zac trenciul și pălăria lui, obiecte moi, dezamăgite de voiaj, ei doi sînt baricadați în locașurile absorbante ale fotoliilor, Florescu roșu, surîzînd mereu și încă, fumînd, cerîndu-și voie politicos la fiecare țigară, i-a trecut furia, este golit, au zburat fascinantele obsesii, își odihnește ochii pe tabloul Mariei, al acestei Marii noi, cu paloare de gitană furioasă, o sălbăticiune frumoasă și rea, atentă la orice mișcare a dușmanului ereditar

din față-i, chiar ușor nedumerită de subita lui pasivitate.

— Bine. Nu mai insist. Ai dreptate. Cred că greșești, te înșeli pe tine însuți, dar am înțeles, am să plec îndată. Fumez țigara asta și plec. Eu te iubesc. E păcat de mine, de tine, de noi amîndoi, de această iubire. Păcat.

El vorbește aton, dar foarte liniștit, aproape blînd.

— Păcat, da, concede ea cu un fel de generozitate a celui care a învins.

— Mai am un ceas pînă la plecarea trenului.

Ea tace.

— Aș vrea să ne plimbăm puțin împreună, pînă atunci.

El habar n-are cînd pleacă vreun tren, a spus așa ca să limiteze în timp sacrificiul pe care i-l cere.

— Ce rost are ?

— Te rog eu.

— N-are rost. În tîrgul ăsta totul se vede, se comentează. Nu vreau să mă expun la bîrfeli.

— Te rog eu mult.

— Adineauri erai gata să mă lovești și-acum... N-are rost.

— Am să fiu drăguț, ai să vezi.

— Ai zis că mi-ai adus scrisori. Dă-mi-le.

— De ce te mai interesează ?

— Tu de ce vrei să ne mai plimbăm ?

— Bine. Ia-le. Uite și niște fotografii. Nu le cunoști.

Ea pune bine scrisorile, filele ultime pe care el n-a mai apucat să le trimită prin poștă. Privește îngîndurată fotografiile.

— Hai. Dar nu stau mult, să știi.

— Te compromit ?

— Nu-i vorba de asta.

Au ieșit amîndoi, petrecuți de privirile nedumerite, scandalizate ale mătușii, pe care Florescu o salută larg, ca un mușchetar, e cu trenciul pe braț, de o nefirească bună dispoziție, numai zîmbete, trec prin fața *Venezulei* din care răzbat discuții de bețivi și zgomote de biliard și cotesc pe „Strada Mare" a orașului, un fel de Bulevard, ai cărui arbori coagulează în jurul lor lumina tot mai groasă a amurgului.

— Ia-mă de braț, șoptește el la un moment dat.

Ea se supune, cu gîndul aiurea.

— *Știi,* începe el deodată, *vorbele sînt atît de grosolane, cu atîtea înțelesuri... Mi-ar trebui alt mijloc de expresie, mai adecvat, muzica, sau unul mai precis și mai direct, mimica.*

Maria se oprește.

— Ce-i asta ?

— Taci. Ne jucăm. Înțelegi ? Ne jucăm !

Și glasul lui Florescu reia cuvintele de altă dată :

— *...De cînd te-am privit atunci, în sala aceea, s-a întîmplat ceva. Mi-ai făcut o impresie puternică, foarte puternică. Aveam certitudinea că dacă aș fi alături de dumneata... m-aș simți foarte bine. Asta fac acum. Și asta am vrut să-ți spun. Asta.*

Florescu o privește deschis, zîmbitor, aerian, *ca atunci* și Maria devine deodată subțire, palidă, zburdalnică, și amîndoi pășesc unul lîngă altul ca pe vremuri, fiecare aruncă din spinare ultimele două — trei luni, se poartă ca și cum ar fi pentru prima oară împreună, el

joacă rolul „leului tînăr și auriu" din visul ei, ea este icoana din lucarnă, rîsul nebunesc de pe Bulevardul lor, cordul zbătîndu-se sub presimțirea sentimentului.

Din cînd în cînd, Maria face un gest ca și cum ar vrea să se oprească, Florescu se întoarce spre ea, îi vede ochii măriți, ciudat de strălucitori, buzele ei subțiri tremură, sînt gata să spună ceva, dar el duce repede degetul la gură, îi face semn să nu tulbure clipa, cuvintele ei (nu se poate ghici dacă ar ieși reci, consolatoare sau rugătoare !) coboară la loc în tecile lor și după cîteva momente (Florescu trebuie parcă să-și refacă puterile) jocul se reia.

Iată-i în cofetăria provincială din „centru" (nu se putea, cofetăria era și ea una din regulile jocului !) din păcate e foarte luminată, s-a făcut noapte, nu pot vorbi mare lucru, mesele sînt foarte mici, foarte apropiate, oricît s-a străduit Florescu n-a putut găsi vreun colț care să le ferească trupurile de atingeri, auzul de vorbăria curentă (— Bună seara... — Dați-mi vă rog o tartă cu... — Ce mai faci, dragă ? — Cît costă o... — Luați o... — N-aveți mărunt ?) ei doi se privesc tot timpul, dar foarte ciudat, fac acest lucru pe rînd, ochii celuilalt fug de fiecare dată, oamenii intră și ies, cele două fete care servesc descriu mereu traiectorii scurte, semicirculare, albe ca și halatele lor, iar la casă este tot domnișoara Ortansa, oh, mult mai grasă și mai bătrînă, au trecut ani de cînd a fost în clasa a patra a liceului Elena Doamna, iar peste acest mic bîlci neodihnit picură din aparatul de radio acordurile unui pian („E frumos", șoptește el fără glas, mai mult cu ochii, „Chopin", răspunde ea) și jumătatea lor de ceas

durează foarte mult timp, împuținîndu-se însă neîncetat spre spaima Mariei și a lui Florescu, redeveniți copii, privind cu voluptate și secretă amărăciune acadeaua rubinie, „zaharache", care se îndreaptă neînduplecată spre propria ei dispariție.

Drumul înapoi, spre locuința Mariei se petrece însă altfel. Printr-un tacit consens nu se mai țin de braț. Merg unul lîngă altul, dar fiecare pe ruta lui, nu-și vorbesc și umblă cocoșați, livizi, strîmbi, loviți, umiliți. Sînt amîndoi atît de vinovați și atît de vlăguiți, au trecut pe lîngă Marea Dragoste și nu s-au dovedit vrednici de ea (Dar oare au trecut pe lîngă Ea ? Nu cumva s-au prefăcut ? Nu s-au înșelat unul pe altul și fiecare pe sine ?) încît acum fiecare aproape că-l urăște pe cel de alături, care l-a pus față în față cu propriile-i slăbiciuni, și în același timp fiecare se teme că cea mai bună parte din el a rămas lipită de celălalt, care are să plece cu ea, și undeva, cîndva, are s-o lepede, stingherit de vestigiul nobil și pretențios, rușinat de ceea ce face, căutînd un loc ferit, unde să nu-l vadă nimeni, să nu-l condamne nimeni.

Iată-l pe Florescu din nou în gara aceea deschisă, unde trenurile păreau să vină din toate părțile și să plece în toate direcțiile, nici nu mai știe bine cum a ajuns din nou aici, nu reușește să-și amintească despărțirea lor, parcă a dus-o pînă acasă, parcă ea l-a „condus" pînă la calea ferată, parcă el i-a sărutat mîna, parcă ea a spus „Să rămînem prieteni", oricum nici unul nu avea putere să-l asculte pe celălalt, fiecare era ostenit mortal de sine și de univers.

Un tren negru intră la miezul nopții în stație, obosit, poticnindu-se dintr-un macaz într-altul, tren de război, camuflat, a cărui încărcătură omenească supranumerară este foarte tăcută, tasată în somnul salvator de epocă, un tren care stă în gară foarte mult și apoi pornește totuși, fără să se știe bine cît merge, unde merge și nici, mai ales, pe unde, și cine se urcă în el nu mai vede nimic, nici în sine însuși și nici în afară, totul e cufundat într-o beznă generală, care prin simpla ei existență scutește de efortul continuu al plasării față de timp, spațiu, cauzalitate sau orice alte așa-zise filozofice, universale și apriorice categorii.

Dar Ion Florescu, în această noapte, iubește acest tren.

„Seigneurs,

il sied au conteur qui veut plaire
d'éviter les trop longs récits."

Le roman de Tristan et Iseult

Redactor responsabil : CONST. POPESCU
Tehnoredactor : AUREL BUCUR

Dat la cules 06.07.1967. Bun de tipar 19.09.1967. Apărut 1967. Tiraj 16140 ex. Broşate 14090 ex. Legate 1/1 2050 ex. Hîrtie tipar înalt tip B de 63 g/m². Format 500×800/16. Coli ed. 8,16. Coli tipar 14,5. A. nr. 8492/1967. C. Z. pentru bibliotecile mari 8R. C. Z. pentru bibliotecile mici 8R—32.

Întreprinderea Poligrafică „13 Decembrie 1918", str. Grigore Alexandrescu nr. 89—97, Bucureşti — Republica Socialistă România
Comanda nr. 545

Şi totuşi cuvintele încep să danseze între ele. Sînt uşoare şi fără griji, trec de la unul la altul în salturi graţioase şi lente, ca în acele filme documentare care prezintă viaţa stranie, dematerializată a moleculelor.

Sînt cuvinte din totdeauna ale îndrăgostiţilor, cuvinte de neînţeles sau ridicole pentru ceilalţi, cuvinte travestite, care spun mult mai mult, mult mai puţin, sau cu totul altceva decît arată dicţionarele, oricît de bune, poate sînt cuvinte care se întorc în copilăria limbajului, în lumea metaforei, a exclamaţiei, a gestului chiar, poate sînt chiar cuvinte—muzică sau cuvinte—refugiu sau cuvinte—colorate.

Lei 3,75